62868

Tomaža Kempčana

Hoja za Kristusom

Prevedel

prelat **Andrej Kalan.**

Druga izdaja.

Ljubljana 1920.

Založila Jugoslovanska knjigarna.

Natisnila Jugoslovanska tiskarna.

UNIVERZITETNA BIBLIOTEKA * LJUBLJANA *

25. 2. 1941

0300444183

Št. 953.

Imprimatur.

Ljubljana, 14. februarja 1919.

J. Flis,
generalni vikar.

62868

PREDGOVOR.

Iskal sem prijatelja — pravi pobožni Sailer —, ki bi bil vedno z menoj, ki bi ga vzel s seboj tudi na pot, ne da bi bili vozniki zato nevoljni; rad bi bil imel prijatelja, ki bi mi vselej kar naravnost povedal resnico in mi ukazoval na-se paziti; prijatelja, ki bi me lenega spodbujal, goreçega pa ohranjal v pravem tiru, ki bi me žalostnega tolažil, veselega krotil, ki bi me kaznoval, kadar bi grešil, in me krepčal, kadar bi bil utrujen.

Vedel sem, da je tak prijatelj povsod pričujoči Bog; toda meni je treba prijatelja, ki bi ga videl, ki bi me spominjal na povsod pričujočega, pa nevidnega prijatelja in me vodil

k njemu. In takega zvestega, vidnega prijatelja, ki me spominja Boga in me vodi k Bogu, sem našel — v knjigi Tomaža Kempčana, ki se imenuje: »Hoja za Kristusom!« Kdor pa najde zvestega prijatelja, najde velik zaklad, pravi sv. pismo; in res velik, dragocen zaklad je knjiga Tomaža Kempčana: Hoja za Kristusom!

Knjiga: Hoja za Kristusom! — pravi Fontenelle — je najlepša knjiga, kar jih je prišlo iz rok človeških, zakaj sv. pismo je prišlo iz božjih rok.

Ta zlata knjiga je že stara, a še vedno nova.

Stara je: prvič je zagledala beli dan l. 1441, torej pred skoraj 500 leti. Kdo pa jo je spisal? Pisatelja navadno imenujejo Tomaža Kempčana. Pisal se je pravzaprav za Tomaža Hemerken, a Kempčana ga imenujejo, ker je bil rojen v mestu Kempen na Nemškem. Rojstno leto

je menda 1379. Živel je pobožno in sveto v samostanu in umrl v pozni starosti l. 1471. Preskusil je mnogo bridkosti, zato je pa rad in mnogo pisal o križih in težavah življenja, kako jih moramo prenašati, da nam bodo v dušni prid. A najlepše njegovo delo je ta zares zlata knjiga: Hoja za Kristusom!

A dasi je ta knjiga že stara, je tudi še vedno n o v a. Zakaj od takrat do danes so jo izdali že tisočin tisočkrat malone v vseh jezikih sveta.

Tudi S l o v e n c e m je ta knjiga že davno znana. Ko so bile knjige na Slovenskem še redke, kakor zlato, že takrat so naši predniki pridno prebirali knjigo: H o j a z a K r i s t u s o m. Prva je prišla na dan leta 1719. z naslovom: »Buquize Od Slejda inu Navúka Chriſtuſa naſhiga Isvelizherja. Tiga viſoku zhaſtyvréjdniga inu Bogabojezhiga moshá, Tomasha à Kampis, Ordna Regularskih

Chorarjou S. Auguſtina. Sedej pèrvizh s' nemſkiga na ſlovenski Crainski Jesik preſtaulene. Vsim h' pravi poboshnoſti, inu Duhovnimu gorijemanju, tudi k' ſvetim shivleniu sheleozhim Duſham sylnu nuzne inu dopadlive, skus éniga viſoku Rojeniga Gnadliviga Goſpuda ſhpendanje, inu skus mujo eniga zhaſty-vrejdniga Maſhnika Capuzinarzkiga S. Franciſca Ordna P. Hippolituda s' noviga meſta na ſvitlobo dane. V' Lublani, 1719. 12. str. 672.«

Razen drugih omenim posebno dobro prestavo Jan. Zalokarjevo iz l. 1820., in poznejšo, ki je l. 1846. izšla že v 7. natisu in novejšo prestavo mariborskih bogoslovcev. L. 1888 je izdala družba sv. Mohorja nov prevod, ki sem ga jaz oskrbel. A tudi ta izdaja je že večinoma razprodana, in še vedno povprašujejo pobožni Slovenci po Tomažu Kempčanu. Zato sem se odločil, da oskrbim

za Jugoslovansko knjigarno nov, predelan in izpopolnjen prevod.

Pri prevodu sem se vobče vestno držal izvirnika; ker pa je prevod namenjen prostemu narodu, zato sem temnejše in težje stvari povedal prosto in po domače; misel, upam, da sem povsod pravo zadel. Dobro sta mi služili izmed slovenskih prestav posebno Zalokarjeva in lavantinskih bogoslovcev, izmed slovanskih pa posebno hrvatska M. Filetićeva. (Oziral sem se pa tudi na druge prevode, zlasti na francoski P. De Gonnelliena S. J. in tuintam pri težjih rečeh tudi na španski prevod slovečega jezuita P. Nieremberga.) — Profesor dr. Aleš Ušeničnik mi je blagohotno veliko pomagal pri ureditvi nove izdaje, za kar se mu na tem mestu iskreno zahvalim, prepričan, da je z njegovim sodelovanjem izdaja veliko pridobila.

Želeč, da bi »Tomaž Kempčan« tudi v tej izdaji razveseljeval in utr-

jeval v pobožnem življenju drage mi Slovence, sklenem predgovor z besedami učenega Leibniza: »Blagor jim, ki tako živé, kakor ta knjiga uči in niso zadovoljni, da jo le občudujejo!« — Zato zadeniva tudi midva, dragi moj bralec, svoj križ, kakor naju uči Kempčan, nosiva ga vdana v voljo božjo, moliva drug za drugega, hodiva za Kristusom, da se v nebesih srečno vidiva — pri Kristusu!

Ljubljana, 1. maja 1919.

Andrej Kalan.

Navodilo za bralca.

Knjiga »Hoja za Kristusom« se deli v štiri dele ali štiri manjše knjige.

Prva knjiga je nekaka priprava za duhovno življenje. Namen ji je, pomagati človeku, da bolje sam sebe spozna in sam sebe premaguje; to je namreč najbolj potrebno, da prav spoznamo sami sebe in se ponižamo pred Bogom, ki le ponižnim daje svojo milost.

Druga knjiga nas uvaja že globlje v notranje življenje. Kaže nam tisto čudovito pot v božje kraljestvo, ki je nam tako tuja, a ki bi nam morala biti domača in ljuba — »kraljevo pot križa«. To se pravi, trpimo vsi, a ta knjiga nas uči zveličalnega trpljenja.

Tretja knjiga govori o sladkostih notranjega življenja, o notra-

nji tolažbi, ki jo daje ljubezen božja in vedno tesnejše zedinjenje z Jezusom.

Četrta knjiga nam govori o najtesnejšem zedinjenju z Jezusom v zakramentu sv. Rešnjega Telesa, v sv. obhajilu.

Tako nas vodi Tomaž Kempčan kakor po stopnjah k vedno večji in višji krščanski popolnosti.

Knjiga je sicer pisana prvotno za menihe, zato ni v njej vse za vse, vendar jo bodo vsi z velikim pridom brali. Ni pa treba, da bi brali to knjigo po vrsti od začetka do konca. Lehko jo berete tako, lehko pa tudi, kjer se vam odpre. Mnogi sveti možje in svete redovnice jo celo najrajši tako bero. Ta knjiga ima namreč neko posebnost, da nam ima vedno kaj novega povedati, pa naj jo odpremo tu ali tam. Seveda so nekatera poglavja še prav posebno primerna za posebne prilike in potrebe. Nekateri znajo taka poglavja na pamet, ven-

dar se vedno z istim veseljem in z istim pridom vračajo k njim.

Nikoli pa ne berite veliko poglavij na enkrat; rajši manj, morda le eno poglavje vsak dan, pa tisto bolj natanko. Časih bo dosti nekaj vrstic, da boste imeli cel dan dosti za premišljevanje, le skušajte se zlasti tisti dan prav vestno po tem ravnati, kar ste brali.

Da bi si pa za svoj dušni stan, za različne potrebe v raznih stanovih, za razne nedelje in praznike hitro brez težave poiskali primernega berila, sta pridejani zadaj stvarnemu kazalu še dve drugi kazali, in sicer prvo za razne potrebe vernikov, na primer: kaj beri v skušnjavah, kaj če trpiš, kaj če si vesel, kaj pred spovedjo, za sv. obhajilo itd. Drugo kazalo ti kaže: kaj beri vsako nedeljo, kaj Marijine in druge praznike. Upam, da bo s tem bralcem ustreženo, ker prava beseda o pravem času — to velja!

Prebirajte torej in premišljujte radi, dragi Slovenci, kar vam pripoveduje ta zlata knjiga: Hoja za Kristusom! Kdor ima voljo, trdno voljo zatreti strasti in grešne navade; ali kdor je sicer brez smrtnih grehov, pa še poln slabosti; ali kdor je že premagal sam sebe, odvrnil se od greha k Bogu in v Boga veruje, v Boga upa in Boga ljubi — kdor torej res hoče, kakor knjiga pravi, za Kristusom hoditi, temu bo ta knjiga zvesta vodnica. Nje nauki namreč iz srca izvirajo, zato pa tudi segajo v srce.

PRVA KNJIGA.

Koristni opomini za duhovno življenje.

Poglavje 1.

O posnemanju Kristusa in zaničevanju vse posvetne ničemurnosti.

1. Kdor hodi za menoj, ne hodi po temi (Jan. 8. 12), pravi Gospod.

S temi besedami nas Kristus opominja, da posnemajmo njegovo življenje in ravnanje, ako hočemo, da bomo v resnici razsvetljeni in da se bomo oprostili vsake slepote srca.

Naša prva skrb in naša najvišja učenost bodi: premišljevati življenje Jezusa Kristusa.

2. Kristusov nauk presega vse nauke svetnikov; in kdor bi imel pravega duha, bi našel v njem skrito mano.

Zgodi se pa, da mnogi pogostoma poslušajo evangelij, pa vendar čutijo le malo hrepenenja, zato ker nimajo Kristusovega duha.

Kdor pa bi rad doumel in v sebi občutil besede Kristusove, njemu se je treba truditi, da tako živi, kakor je Kristus živel.

3. Kaj ti pomaga učeno razpravljati o presveti Trojici, ako pa nimaš ponižnosti, brez katere nisi ugoden presveti Trojici?

Res, kdor učeno govori, zato še ni svet in pravičen; le krepostno življenje naredi človeka Bogu ljubega.

Rajši naj občutim kesanje, kakor pa znam, kaj je kesanje.

Ko bi znal na pamet celo sveto pismo in vse kar modrijani uče, kaj bi ti vse to pomagalo, ako pa ne bi imel ljubezni in milosti božje?

Ničemurnost nad ničemurnost in vse je ničemurnost (Pridig. 1. 2.) razen Boga ljubiti in njemu edinemu služiti.

To je najvišja modrost: svet zaničevati in nebeškega kraljestva iskati.

4. Prazno je torej iskati minljivega bogastva in vanj zaupati.

Prazno je poganjati se za časti in se visoko povzdigovati.

Prazno je streči potelesni počutnosti in si želeti tega, kar se mora nazadnje hudo kaznovati.

Prazno je želeti si dolgega življenja, pa premalo skrbeti za bogoljubno življenje.

Prazno je gledati samo na sedanje življenje, zanemarjati pa prihodnje življenje.

Prazno je ljubiti, kar mine naglo kakor blisk, ne pa hiteti tja, kjer čaka večno veselje.

5. Spominjaj se rad pregovora: da se oko ne nasiti z gledanjem

in uho ne napolni s poslušanjem (Pridig. 1. 8).

Zato se trudi, da odtrgaš svoje srce od ljubezni do vidnih stvari in ga k nevidnim obrneš.

Zakaj kdor se vdaja svoji počutnosti, si omadežuje vest in milost božjo izgubi.

Poglavje 2.

Da ponižno mislimo sami o sebi.

1. Vsak človek po naravi hrepeni po znanju; toda znanje brez strahu božjega, kaj ti pomaga?

Gotovo je boljši ponižen kmetič, ki Bogu služi nego prevzeten modrijan, ki meri ta nebes, samega sebe pa zanemarja.

Kdor samega sebe dobro pozna, sam sebe malo ceni in ni človeške hvale vesel.

Ko bi vse vedel, kar je na svetu, pa bi ne živel v ljubezni, kaj bi mi

pomagalo pred Bogom, ki me bo sodil po dejanju?

2. Ne želi si preveč znanja in vednosti, ker je pri tem mnogo raztresenosti in prevare.

Učeni imajo radi, da jih drugi vidijo in imajo za modre.

Mnogo reči je, katere vedeti duši malo ali nič ne koristi.

In zelo je nespameten, kdor hrepeni po drugih rečeh, razen po tistih, ki služijo njemu v zveličanje.

Veliko besed ne nasiti duše; bogoljubno življenje pa oživlja duha in čista vest daje veliko zaupanje v Boga.

3. Kolikor več in kolikor bolje znaš, toliko ostreje boš sojen, če ne živiš tudi toliko sveteje.

Nikar se torej ne prevzemaj, ako res kaj umeš in znaš, bodi marveč v strahu zaradi znanja, ki ti je dano.

Če misliš, da mnogo znaš in dobro razumeš, ne pozabi, da je še veliko več, česar ne znaš.

Ne domišljuj si visokih reči (Rim. 12. 16), temveč rajši priznavaj svojo nevednost.

Zakaj bi se nad druge povzdigoval, ker jih je mnogo, ki so bolj učeni in v postavi bolj zvedeni od tebe?

Ako želiš kak dobiček imeti od znanja in učenja, ti bodi ljubo, da ljudje ne vedo zate in te prezirajo.

4. Največ in najbolje zna, kdor samega sebe prav spozna in prezira.

Sebe prezirati, o drugih pa vedno dobro in lepo misliti, to je velika modrost in popolnost.

Ako bi tudi videl, da kdo drugi očitno greši ali kaj prav hudega stori, vendar nikar ne misli, da si ti boljši, ker ne veš, kako dolgo boš dober ostal.

Vsi smo slabotni, a nikogar ne imej za slabejšega kakor samega sebe.

Poglavje 3.

Kaj uči resnica?

1. Srečen, kogar resnica sama uči, ne po podobah in minljivih besedah, marveč tako kakor je sama na sebi.

Naša misel in naš čut nas večkrat motita in le malo vidita.

Kaj nam treba veliko premišljati o skrivnih in temnih rečeh, saj zaradi njih ne bomo sojeni pri sodbi, če jih nismo poznali!

Kako nespametno je, da zanemarjamo koristne in potrebne reči, a zvedavo iščemo čudnih in kvarnih.

Oči imamo, pa ne vidimo.

2. Kaj nas brigajo prepiri modrijanov o rodovih in vrstah?

Komur govori večna Beseda, zanj ni mnogih vprašanj.

Vse izvira iz ene Besede, njo vse oznanjuje in ona je začetek, ki govori tudi nam (Jan. 8. 25).

Nihče brez nje prav ne umeva in ne razsoja pravilno.

Komur je vse eno, kdor izvaja vse v eno in v enem vse gleda, ta bo stanovitnega srca in z Bogom v miru.

O Resnica, o Bog! zedini me s seboj v večni ljubezni!

Pogosto mi mrzi, mnogo brati in poslušati; vse namreč je v tebi, kar hočem in želim.

Obmolknejo naj vsi modrijani, utihnejo naj vse stvari pred tvojim obličjem, ti sam mi govori!

3. Bolj ko je človek sam v sebi edin in v svojem srcu preprost, več in višjih reči brez truda razumeva, ker dobiva od zgoraj spoznanja luč.

Čist, preprost in stalen duh ni raztresen, četudi ima mnogo opravil, ker dela vse v čast božjo in se trudi, da v ničemer ne išče samega sebe.

Kdo te bolj ovira in moti, kako neukročena nagnjenja tvojega srca?

Dober in pobožen človek uredi poprej v duhu svoja dela, ki jih mora na zunaj opravljati.

In ne vlečejo ga ona za željami nerednega nagnjenja, ampak on jih naravnava po sodbi zdravega razuma.

Kdo ima hujše boje, kakor kdor premaguje samega sebe?

In to bi moralo biti naše opravilo: da sami sebe premagujemo, da dobimo dan za dnem večjo oblast nad seboj in da napredujemo v dobrem.

4. Bodi popoln kolikorkoli, brez nepopolnosti nisi nikoli, in modruj, kakor hočeš, nikdar ti ne bo vse jasno.

Bolj gotova pot k Bogu je, če ponižno spoznavaš samega sebe, kakor še tako učeno razmišljanje.

Ne da bi grajali vednost ali katerokoli resnično znanje, ki je sama na sebi dobro in po božji volji, toda vedno sta boljša čista vest in lepo življenje.

Ker se pa mnogi bolj trudijo za znanje, kakor za bogoljubno življe-

nje, zato se dostikrat motijo in ne obrode toliko ko nič ali le malo sadu.

5. O, če bi tako marljivo rvali pregrehe in zasajali kreposti, kakor se obravnavajo učena vprašanja, ne bi bilo toliko zla in pohujšanja med ljudmi in ne toliko nereda po samostanih.

Ko se približa sodnji dan, nas prav gotovo ne bodo vprašali, kaj smo brali, marveč kaj smo delali; ne kako učeno smo govorili, ampak kako pobožno smo živeli.

Povej mi, kje so zdaj vsi tisti učeni gospodje, ki si jih dobro poznal, ko so še živeli in cveteli v svoji učenosti?

Na njih mestih sedé že drugi in ne vem, če kaj mislijo nanje.

Dokler so živeli, se je zdelo, da so nekaj, a sedaj vse o njih molči.

Oj, kako hitro izgine posvetna slava!

6. Da bi pač bila njih čednost taka kakor njih vednost, tedaj bi bili do-

bro za vednost se trudili in dobro učili.

Koliko jih pogubi prazna vednost na svetu, ker jim je premalo mar, služiti Bogu.

In ker bolj želé biti imenitni kakor pa ponižni, zato se izgube v svojih mislih.

Res velik je, kdor ima veliko ljubezen.

Res velik je, kdor je sebi majhen in komur tudi najvišja čast ni nič.

Res moder je, komur je vse posvetno kakor blato, samo da Kristusa pridobi (Fil. 3. 8.).

In resnično učen je, kdor spolnuje voljo božjo, svojo lastno pa zatajuje.

Poglavje 4.

O previdnosti pri delih.

1. Ne verjemi vsaki besedi in ne hiti za vsakim nagonom, marveč previdno in potrpežljivo preudari po volji božji vsako reč.

Toda žal! dostikrat o drugih verjamemo in govorimo rajše slabo nego dobro, tako smo slabi.

Popolni možje pa ne verjamejo tako radi vsakemu, ki kaj pripoveduje, ker dobro vedo, kako slab je človek, k hudemu nagnjen in zdirkljiv v besedi.

2. Zelo je moder, kdor pri svojih delih ni vihrav, pa se tudi ne drži trmasto svoje misli.

Modrost je tudi, da ne verjameš vsake besede, in da ne razneseš takoj, kar slišiš ali verjameš.

Posvetuj se z modrim in vestnim možem in pojdi rajši po nauk k boljšemu človeku kakor pa da delaš po svoji glavi.

Sveto življenje dela človeka modrega pred Bogom in mnogo zvedenega.

Kolikor ponižnejši boš in Bogu bolj vdan, toliko modrejši in mirnejši boš v vseh rečeh.

Poglavje 5.

O branju svetega pisma.

1. V svetih pismih iščimo resnice, ne pa zgovornosti!

Vse sveto pismo moramo brati v duhu, v katerem je pisano.

Iščimo v knjigah bolj koristi nego visokega govorjenja.

Nabožne in preproste knjige prav tako radi berimo, kakor visoke in globoke.

Naj te ne moti veljava pisateljeva, ali je zelo učen ali malo, marveč ljubezen do čiste resnice naj te nagiblje, da bereš.

Ne povprašuj, kdo je to rekel, ampak pazi na to, kaj je rekel.

2. Ljudje preminejo, resnica Gospodova pa ostane vekomaj (Ps. 116. 12).

Po raznih potih nam Bog govori, ne da bi gledal na vnanjo veljavo ljudi.

Naša radovednost nas pri branju

večkrat ovira, ker hočemo modrovati in razpravljati, kjer bi bilo treba preprosto mimo iti.

Ako hočeš s pridom brati, beri ponižno, preprosto in verno, in ne želi sloveti po učenosti.

Vprašaj rad in molče poslušaj besede svetih môž; tudi pregovorov starih ne preziraj, ker jih ne pripovedujejo zastonj!

Poglavje 6.

O nerednih nagnjenjih.

1. Kadarkoli človek kaj neredno poželi, začuti takoj v srcu nemir.

Prevzetni in lakomni nimajo nikoli miru, ubogi pa in v duhu ponižni žive v obilnem pokoju.

Človeka, ki še ni samemu sebi popolnoma odmrl, hitro zaloti skušnjava; in premaga ga v neznatnih in ničevih rečeh.

Človek, ki je duhovno slaboten, nekako polten in nagnjen k čutnim

stvarem, se težko popolnoma odtrga od posvetnih želja.

Zato je večkrat žalosten, kadar se skuša odtrgati, in hitro ga prime nevolja, če se mu kdo ustavlja.

2. Ako pa doseže, kar je poželel, mu pregreha koj vest obteži, ker se je vdal strasti, ki človeku nič ne pripomore do miru, ki ga je iskal.

Če torej človek premaguje strasti, najde pravi srčni mir, ne pa, če jim služi.

Ni potemtakem miru v srcu počutnega človeka, ne v človeku, ki je vdan zunanjim stvarem, ampak v gorečem in duhovnem človeku.

Poglavje 7.

Varujmo se praznega zaupanja in prevzetnosti.

1. Nespameten je, kdor stavi svoje upanje v ljudi ali v stvari.

Ne sramuj se, če drugim služiš iz

ljubezni do Jezusa Kristusa in če se zdiš ubog na tem svetu!

Ne zaupaj sam sebi, marveč stavi v Boga svoje upanje!

Stori kar moreš in Bog bo podpiral tvojo dobro voljo.

Ne zanašaj se na svoje znanje in ne na prebrisanost kogarkoli, ampak na milost božjo, ki pomaga ponižnim, prevzetne pa ponižuje.

Ne bahaj se z bogastvom, če ga imaš, ne z mogočnimi prijatelji; hvali rajši Boga, ki nam vse daje in vrhu vsega še samega sebe dati želi.

Ne povzdiguj se, če si velik ali zal; najmanjša bolezen ti lahko razdene in ogrdi telo!

Ne bodi sam vase zaljubljen, ako si spreten in zmožen, da se ne zameriš Bogu, čigar je vse, kar imaš dobrega po naravi.

2. Ne misli, da si boljši od drugih, da ne boš morda slabši pred Bogom, ki ve, kaj je v človeku!

Ne ponašaj se z dobrimi deli, za-

kaj Bog drugače sodi kakor ljudje; Bogu je večkrat zoprno, kar je ljudem všeč.

Ako imaš kaj dobrega na sebi, misli o drugih še bolje, da se ohraniš ponižnega.

Ne škodi, če se vsem zapostaviš; prav zelo pa ti škodi, če se le nad enega povzdigneš.

Ponižni živi v vednem miru, v srcu prevzetnega pa vlada pogosto zavist in nevolja.

Poglavje 8.

Ogibajmo se prevelike prijaznosti.

1. Ne odkrivaj svojega srca vsakemu človeku (Pridig. 8, 22), ampak s pametnim in bogaboječim obravnavaj svoje stvari!

Z mladimi in tujci imej redko posla!

Bogatinom se nikar ne prilizuj, in ne kaži se rad pri mogočnežih!

Občuj s ponižnimi in preprostimi, z bogaboječimi in krepostnimi, in raz-

govarjaj se o stvareh, ki so v spodbudo.

Ne bodi predomač s kako žensko, marveč vse dobre na sploh priporočaj Bogu.

Le z Bogom in njegovimi angelji želi biti domač, izogibaj pa se znanja z ljudmi.

2. Sicer moramo vse ljubiti, a posebna prijaznost ni dobra.

Prigodi se, da je kdo nepoznan na zelo dobrem glasu, sloves njegov pa zatemni, če ga vidimo pred seboj.

Časih mislimo, da bomo drugim pogodi, če se jim pridružimo, a zavoljo slabih navad, ki jih na nas opazijo, smo jim kmalu nevšečni.

Poglavje 9.

O pokorščini in vdanosti.

1. Zelo veliko je, živeti v pokorščini, pod višjim, in ne biti sam svoj gospod.

Veliko varnejše je slušati, nego zapovedovati.

Mnogi so pokorni bolj zaradi sile kakor pa iz ljubezni; zato trpe, in zato radi mrmrajo.

Taki ne bodo nikoli dosegli prostosti duha, če se ne vdajo zavoljo Boga iz vsega srca.

Tekaj sem ali tja: pokoja ne najdeš, ako se ponižno ne ukloniš vodstvu predstojnika.

Misel, da je drugod boljše, in želja po spremembi jih je že mnogo prevarila.

2. Res je, da vsak rad dela po svoji glavi in se rajši nagiblje k onim, ki so ž njim enih misli.

Ako pa je Bog med nami, je treba, da včasih odnehamo od svoje misli zavoljo ljubega miru.

Kdo je tako moder, da bi vse in natanko vedel?

Zato ne zaupaj preveč svoji misli, ampak rad poslušaj tudi mnenje drugih!

Če je tvoja misel prava, pa jo zavoljo Boga opustiš in drugim pritrdiš, boš prav zato še bolj napredoval.

3. Že večkrat sem namreč slišal, da je varnejše poslušati in svete sprejemati, kakor pa svete dajati.

Prigodi se pa tudi lahko, da imata oba prav; a kdor drugemu ne odjenja, kadar to veleva pamet ali stvar, kaže, da je prevzeten in trmast.

Poglavje 10.

Da nikar preveč ne govorimo.

1. Varuj se šuma ljudi, kar moreš; v škodo ti bo, ako se mešaš v posvetne posle, četudi brez slabega namena.

Hitro nas omadežuje in prevzame ničemurnost.

Oj da bi bil večkrat molčal in da bi ne bil hodil med ljudi!

Zakaj pač tako radi govorimo in med seboj kramljamo, ko vendar malokdaj nehamo z govorjenjem, da bi ne bili ranili svoje vesti?

Zato tako radi govorimo, ker iščemo v pogovorih drug pri drugem tolažbe in bi si radi olajšali srce, ki ga teže razne misli.

In najrajši govorimo in razmišljamo o rečeh, ki jih najbolj ljubimo ali si jih želimo, ali pa o takih, ki nam delajo težave.

2. Žalibog je to pogosto prazno in zastonj.

Ta zunanja tolažba zelo škoduje notranji in božji tolažbi.

Zato je treba čuti in moliti, da nam čas ne mine brez prida.

Če je dovoljeno in če je prav, da govoriš, tedaj govori, kar je drugim v spodbudo.

Slaba navada in vnemarnost za duhovni napredek sta mnogo kriva, da tako malo pazimo na svoj jezik.

Nemalo pa koristijo duhovnemu napredku pobožni pogovori o svetih rečeh, zlasti kadar se družijo v Bogu taki, ki so enega duha in srca.

Poglavje 11.

Kako dobiti mir in o gorečnosti za napredek.

1. V blaženem miru bi lehko živeli, ko bi se ne pečali z govorjenjem in počenjanjem drugih, ki nas nič ne briga.

Kako more kdo dolgo uživati mir, ki se meša v tuje skrbi, ki išče za to prilike med svetom, ki pa je znotraj malo ali redkokdaj zbran?

Blagor preprostim, ker ti bodo uživali obilno miru.

2. Zakaj so bili nekateri svetniki tako popolni in bogomiselni?

Zato ker so se trudili odmreti vsemu posvetnemu poželjenju; zato jim je bilo mogoče s celim srcem služiti Bogu in brez ovire za-se skrbeti.

Mi se preveč vdajamo svojim strastem in preveč smo v skrbeh za minljive stvari.

Redkokdaj tudi popolno premagamo kako napako in ne vnemamo se, da bi bili vsak dan boljši; zato smo vedno mrzli in vnemarni.

3. Ako bi bili sami sebi popolnoma mrtvi in bi v srcu ne bili navezani na svet, tedaj bi mogli okušati tudi božje reči, in okusiti vsaj nekoliko sladkost nebeškega premišljevanja.

Največja in vsa ovira je ta, ker nismo prosti strasti in poželjivosti in se ne trudimo nastopiti popolnega pota svetnikov.

Če zadenemo le na majhno zoprnost, nam takoj upade pogum in iščemo tolažbe pri ljudeh.

4. Ko bi se trudili kakor junaki vztrajati v borbi, bi videli gotovo nad seboj pomoč Gospodovo iz nebes.

On je namreč pripravljen pomagati vsem, ki se bojujejo in zaupajo v njegovo milost; ponuja nam prilike za boj zato, da zmagamo.

Ako opiramo svoj duhovni napredek samo na zunanje vaje, bo kmalu konec naše pobožnosti.

Zato zastavimo sekiro na korenino, iztrebimo strasti in dobili bomo srčni mir.

5. Ko bi vsako leto le eno napako izrvali, bi bili kmalu popolni.

Sedaj pa pogosto nasprotno izkušamo, da smo bili prve dni spreobrnjenja boljši in čistejši, kakor veliko let po obljubi.

Gorečnost in napredek bi morala vsak dan rasti, a zdaj se zdi že veliko, če kdo le del prve gorečnosti ohrani.

Ko bi se spočetka le nekoliko silili, bi potem vse delali z lehkoto in z veseljem.

6. Težko je navado opustiti, a še težje proti lastni volji delati.

Toda če ne zmoreš tega, kar je majhno in lehko, kdaj boš pa težje premagal?

Od začetka se upri svojemu nag-

njenju in sleci slabo navado, da te sčasoma ne zvodi v hujše težave.

O ko bi pomislil, koliko miru bi dobil sam sebi in koliko veselja bi drugim napravil, ko bi bil dober, gotovo bi bil bolj skrben za duhovni napredek.

Poglavje 12.

O koristi nadlog.

1. Dobro je za nas, da imamo včasih kaj težav in zoprnosti; dostikrat namreč spomnijo človeka, da je v pregnanstvu in da naj ne stavi svojega upanja v nobeno pozemeljsko stvar.

Dobro je, da nam včasih ugovarjajo, da slabo in krivo o nas sodijo, četudi dobro delamo in z najboljšim namenom.

To je mnogokrat dobro za ponižnost in nas varuje ničemurnosti.

Kadar nas ljudje malo cenijo in ne sodijo dobro o nas, tedaj bolj

iskreno iščemo Boga za svojo notranjo pričo.

Človek bi se torej moral tako utrditi v Bogu, da bi mu ne bilo treba iskati mnogo tolažbe pri ljudeh.

2. Kadar je človek blage volje v bridkosti ali v skušnjavi, ali če ga nadlegujejo slabe misli, tedaj bolje spozna, kako potreben mu je Bog, in čuti, da brez njega nič dobrega ne zmore.

Tedaj tudi žaluje, vzdihuje in moli vsled nezgod, ki jih trpi.

Tedaj je naveličan življenja in si želi smrti, da bi bil razvezan in pri Kristusu.

Tedaj tudi prav spozna, da prave varnosti in popolnega miru ne more biti na svetu.

Poglavje 13.

O premagovanju skušnjav.

1. Dokler smo na svetu, ne moremo biti brez bridkosti in brez skušnjav.

Zato je pisano v Jobovi knjigi: Vojska je človekovo življenje na svetu. (Job. 7. 1.)

Pazi naj torej vsak v skušnjavah in čuj v molitvah, da ne dobi hudič prilike in ga ne zapelje, ker on nikdar ne počiva, ampak hodi okrog in išče, koga bi požrl. (1. Petr. 4. 7.)

Nihče ni tako popoln in svet, da bi kdaj ne imel skušnjav; in popolnoma brez njih ne moremo biti.

2. So pa skušnjave, dasi nadležne in težke, človeku mnogokrat zelo koristne, zakaj v njih se človek ponižuje, očiščuje in poučuje.

Svetniki so vsi prebili mnogo težav in skušnjav in so napredovali.

Oni pa, ki skušnjav niso mogli premagati, so se zvrgli in so odpadli.

Ni ga stanu tako svetega, ne kraja tako skritega, kjer bi ne bilo skušnjav ali zoprnosti.

3. Človek ni nikoli popolnoma varen pred skušnjavami, dokler živi; zakaj v nas je počelo skušnjav, ker smo v poželjivosti rojeni.

Zato prihaja skušnjava za skušnjavo, bridkost za bridkostjo, in vedno nam je kaj trpeti, ker smo izgubili zaklad svoje sreče.

Mnogi skušajo ubežati skušnjavam, pa še huje padajo vanje.

Samo z begom ne moremo zmagati, pač pa bomo s potrpežljivostjo in pravo ponižnostjo močnejši, kakor vsi sovražniki.

4. Kdor se skušnjavam le na zunaj umika, pa ne izruje korenine, ta bo le malo napredoval.

Da, le hitreje se bodo skušnjave vračale in še bolj jih bo čutil.

Polagoma, s potrpežljivostjo in krotkostjo, in oprt na božjo pomoč, boš bolje zmagoval kakor s trmo in nasilnostjo.

V skušnjavah rad povprašaj za svèt in ne ravnaj trdo z onim ' ga

mučijo skušnjave, marveč tolaži ga, kakor bi si želel tudi ti.

5. Početek vseh hudih skušnjav je nestanovitnost duha in premajhno zaupanje v Boga.

Kakor namreč ladjo brez krmila semtertja valovi ženo, tako je na vse strani skušan vnemaren človek, ki je popustil svoj sklep.

Ogenj prekuša železo, skušnjava pa pravičnega človeka.

Velikokrat ne vemo, kaj zmoremo, skušnjava pa razkrije, kaj smo.

Čuti je pa treba posebno ob pričetku skušnjave; takrat namreč sovražnika še ložje premagamo, ako mu nikakor ne dovolimo vstopiti v naše srce, marveč mu že na pragu, brž ko potrka, zastopimo pot.

Zato je rekel nekdo:

Skraja se srčno upri, sicer bo prepozno zdravilo,
ko že zastarano zlo zjeda človeku srce.

(Ovid. Remed. 91.)

Najpoprej se duha poloti le misel, nato živahna domišljija, človeka začne mikati, vzbudi se napačno nagnjenje in naposled privoli.

Tako zlobni sovražnik polagoma vstopi, ker se mu nismo uprli ob začetku.

In čim dalje se kdo vnemarno obotavlja in se ne upira, tem slabejši je od dne do dne, sovražnik pa nasprotno tem močnejši.

6. Nekateri imajo ob začetku spreobrnjenja hujše skušnjave, drugi pa na koncu.

Nekateri trpe skoraj vse svoje žive dni; so zopet, ki imajo le malo skušnjav; vse to po svoji modrosti in pravičnosti uravnava Bog, ki pozna razmere in zasluženje ljudi in odločuje vse že naprej v blagor svojih izvoljencev.

7. Zato ne obupujmo, ko smo skušani, marveč še bolj goreče prosimo Boga, da naj nas milostno podpira v

vseh nadlogah; ker on nam bo po besedi Pavlovi dal v skušnjavi toliko moči, da bomo mogli zmagati. (1. Kor. 10. 13.)

Ponižajmo torej svoje duše pod roko božjo v vseh skušnjavah in bridkostih, zakaj rešil bo in povzdignil nje, ki so v duhu ponižni.

8. V skušnjavah in bridkostih se preskusi človek, koliko je napredoval; v njih raste zasluženje in se krepost lepše razodeva.

Nič posebnega ni, če je človek pobožen in goreč, dokler ne čuti nobene težave; velik napredek pa se obeta, če je ob času nadloge potrpežljiv.

Nekateri so obvarovani velikih skušnjav, a majhne in vsakdanje jih pogosto premagujejo, zato da bi ponižani nikdar va-se ne zaupali v velikih, ker so tako slabotni v majhnih.

Poglavje 14.

Ogibajmo se predrzne sodbe.

1. Glej na-se in ne sodi drugih dejanj.

Soditi druge je prazno delo; dostikrat se človek pri tem moti in lahko greši; če pa sam sebe sodi in preudarja, vedno s pridom to dela.

Kakor nam je katera reč pri srcu, tako jo radi presojamo, zakaj pravo sodbo radi samoljubja kaj lehko izgubimo.

Ko bi vedno samo Boga imeli v svojih namenih in željah, se ne bi tako hitro zbegali, kadar kaj nasprotuje našemu čutju.

2. Dostikrat vpliva na nas kaj v srcu skritega, ali pa kaj zunaj nas.

Mnogi pri svojih delih iščejo sebe, pa sami ne vedo.

Morda so tudi mirni, dokler gre vse po njih volji in misli.

Ako se pa stvar drugače zasuče,

kakor so želeli, so pa precej nepokojni in žalostni.

Različna mnenja in sodbe so pogosto vzrok nesporazumljenja med prijatelji in sosedi, a tudi med redovnimi in pobožnimi ljudmi.

3. Težko je opustiti staro navado, in nihče se ne da rad dalje voditi, kakor sam vidi.

Ako se opiraš bolj na svojo pamet ali na svoje delo, kakor pa na milostno moč Jezusa Kristusa, boš malokdaj in pozno razsvetljen; ker Bog hoče, da se mu popolnoma podvržemo in da se dvignemo po plameneči ljubezni nad ves človeški razum.

Poglavje 15.

O delih ljubezni.

1. Za nobeno stvar na svetu in nobenemu človeku na ljubo ne smemo kaj slabega storiti; da pa potrebnemu pomagaš, smeš včasih preložiti

dobro delo ali pa ga tudi z boljšim zamenjati.

Na ta način se namreč dobro delo ne uniči, ampak le v boljše spremeni.

Brez ljubezni zunanje delo nič ne velja, vse pa, kar se iz ljubezni stori in če je tudi neznatno in prezirano, rodi obilen sad.

Bog namreč bolj gleda na to, iz kakega namena kdo kaj dela, kakor na to, kaj da dela.

2. Veliko stori, kdor veliko ljubi.

Veliko dela, kdor prav dela.

Prav pa dela, kdor rajši drugim služi, kakor pa svoji volji.

3. Večkrat se nam zdi, da je ljubezen, pa je le počutnost; zakaj le redko ni vmes naravnega nagnjenja, lastne volje, upanja na povračilo, želje po zložnem življenju.

4. Kdor ima pravo in popolno ljubezen, v nobeni stvari ne išče samega sebe, želi samo to, da bi bilo vse v božjo slavo.

Tak tudi ni nikomur zavidljiv, ker ne ljubi nobenega veselja samo zase; tudi se noče sam v sebi veseliti, ampak nad vse želi le v Bogu srečen biti.

Nikomur nič dobrega ne pripisuje, ampak vse navrača na Boga, iz katerega vse izvira in v katerem končno vsi svetniki blaženo počijejo.

O kdor bi imel le iskro prave ljubezni, bi gotovo spoznal, da je vse, kar je na svetu, prazno in ničemurno.

Poglavje 16.

Voljno prenašajmo napake drugih!

1. Česar človek ne more zboljšati na sebi ali na drugih, mora voljno prenašati, dokler Bog drugače ne odloči.

Misli si, da je tako morda bolje zate, ker se preskušaš in vadiš v po-

trpežljivosti, brez katere naše zasluženje ni veliko vredno.

Vendar pa moraš zavoljo takih ovir prositi Boga, da ti pomaga in jih moreš voljno nositi.

2. Če si koga enkrat ali dvakrat opomnil, pa te ne posluša, se nikar več ž njim ne-pregovarjaj, marveč vse izroči Bogu; zgodi naj se njegova volja in njemu čast v vseh njegovih služabnikih, ker on pač zna tudi hudo v dobro spremeniti.

Prizadevaj si, da boš potrpežljivo prenašal drugih napake in razne slabosti; saj imaš tudi ti marsikaj, kar morajo drugi prenašati.

Ako sam ne moreš vselej tak biti, kakor bi rad, kako hočeš, da bi bili drugi vedno tebi po volji?

3. Radi bi, da bi bili drugi popolni, sami pa ne poboljšamo svojih napak.

Mi hočemo, da bi predstojniki druge ostro svarili, sami pa nočemo svarjeni biti.

Ni nam všeč, če imajo drugi veliko svobode, in vendar nočemo, da bi se nam kaj odreklo, kar želimo.

Mi hočemo, da bi drugim svobodo omejevala pravila, a da bi nas bolj omejila, tega kratkomalo ne trpimo.

Jasno je torej, kako redko bližnjega tako sodimo, kakor sami sebe.

4. Ko bi bili vsi popolni, kaj bi pač potem imeli od drugih trpeti za Boga?

Sedaj pa je Bog tako uredil, da se učimo nositi drug drugega bremena (Gal. 6. 2.), ker ni nihče brez napak, nihče brez težav, nihče sam sebi zadosti, nihče sam za-se dovolj moder; ampak drug z drugim moramo potrpeti, medseboj se tolažiti kakor tudi podpirati, poučevati in opominjati.

Koliko pa je vredna naša krepost, se najbolje pokaže v nadlogah.

Priložnosti namreč ne store človeka slabega, pač pa pokažejo, kakšen da je.

Poglavje 17.

O samostanskem življenju.

1. Ako hočeš z drugimi v miru in edinosti živeti, treba da v marsičem sam sebe premagueš.

Ni majhna reč v samostanu ali v kongregaciji prebivati, brez pritožbe živeti in zvesto vzdržati do konca.

Blagor mu, kdor tukaj lepo živi in srečno umrje.

Ako hočeš kakor treba vztrajati in napredovati, misli, da si izgnanec in popotnik na zemlji.

Če hočeš živeti duhovno življenje, moraš »neumen postati zaradi Kristusa« (1. Kor. 4, 10).

2. Redovna obleka in kratki lasje ne pomagajo veliko; le kdor spremeni svoje navade in zares zatira strasti, tak je v resnici pravi redovnik.

Kdor kaj drugega išče kakor samo Boga in pa zveličanja svoje duše, bo našel v samostanu same težave in bridkosti.

In kdor se ne trudi, da bi bil najmanjši in vsem podložen, ne bo imel dolgo pokoja.

3. Ne gospodovat ampak služit si prišel.

Vedi, da je tvoj poklic: delati in trpeti, ne pa praznovati in kramljati.

Tukaj se preskušajo ljudje kakor v ognju zlato.

Tu samo tak obstoji, ki se iz vsega srca ponižuje zavoljo Boga.

Poglavje 18.

O zgledih svetih očakov.

1. Poglej na žive zglede svetih očakov, kako odseva ž njih prava popolnost in pobožnost; in videl boš, kako malo, kako skoraj nič ni, kar mi delamo. —

Oh, kaj je naše življenje, če se primerja z njihovim življenjem!

Svetniki in prijatelji božji so služili Gospodu v lakoti in žeji, v mrazu in nagoti, v delih in trudih, v bdenju

in postih, v molitvah in v svetem premišljevanju, v preganjanju in mnogem zaničevanju.

2. O kako veliko in težkih bridkosti so pretrpeli apostoli, mučenci, spoznavalci, device in vsi drugi, ki so hodili po stopinjah Kristusovih.

Sovražili so svoje duše na tem svetu, da so jih ohranili za večno življenje.

O kako strogo in zdržno so živeli sveti očaki v puščavi, kako dolgotrajne in težke skušnjave so prebili, kolikrat jih je nadlegoval sovražnik; koliko in kako goreče so k Bogu molili, kako ostro so se postili.

Kako vneti in goreči so bili za svoj duhovni napredek, kako junaško so se vojskovali zoper svoje napake, s kako čistim in jasnim namenom so le Bogu služili!

Po dnevu so delali, po noči dolgo molili in tudi med delom niso nikdar prenehali v srcu moliti.

Ves čas so dobro porabili; vsaka ura v službi božji se jim je zdela kratka in večkrat so od prevelike sladkosti v premišljevanju celo na potrebno telesno okrepčilo pozabili!

Odpovedali so se bogastvu, odličnim službam, častem, prijateljem in sorodnikom; ničesar niso poželeli od sveta; uživali so komaj toliko, da so živeli, in zoprno jim je bilo streči svojemu telesu tudi za samo potrebo.

Ubogi so bili zato v posvetnih rečeh, pa zelo bogati v milosti in čednostih; na zunaj so živeli v pomanjkanju, znotraj pa jih je krepila milost in božja tolažba.

Bili so tuji svetu, a bližnji in mili prijatelji Bogu.

Sami sebi so se zdeli kakor nič in temu svetu prezirljivi, a božjim očem so bili dragi in mili.

Bili so res ponižni, živeli so v preprosti pokorščini.

Hodili so po poti ljubezni in potrpežljivosti; zato so od dne do dne

duhovno napredovali in velike milosti dobivali od Boga.

Lep zgled so za vse redovne ljudi in bolj nas morajo spodbujati na pravi napredek kakor pa veliko število mlačnih na vnemarnost.

3. O kako goreči so bili vsi redovniki ob početkih svojih svetih redov! Kako so bili pobožni v molitvah, kako so se skušali v kreposti, kak natančen red je vladal med njimi; kako veliko je bilo spoštovanje, kako velika pokorščina do navodil duhovnega voditelja v vseh rečeh!

Sledi, ki so jih zapustili, še sedaj spričujejo, da so bili v resnici sveti in popolni možje, ki so se tako junaško vojskovali in premagali svet.

Zdaj mislijo, da je že kdovekaj, kdor ne prestopa postave in kdor voljno nosi naloženo breme.

4. Kako mlačni in zanikerni smo mi, ker tako hitro odnehamo od prvotne gorečnosti in se nam skoraj toži živeti vsled vnemarnosti in mlačnosti.

Dej, da vendar čisto ne ugasne v tebi želja po napredku, ki si videl že toliko zgledov pobožnih!

Poglavje 19.

O vajah dobrega redovnika.

1. Življenje dobrega redovnika mora biti vseh čednosti polno: da bo takšno znotraj, kakor se kaže na zunaj ljudem.

Pravzaprav mora v srcu še mnogo več biti, kakor pa se kaže na zunaj, zakaj naš nadzornik je Bog, ki ga moramo nad vse spoštovati, kjerkoli naj bodemo, in v čigar pričujočnosti moramo hoditi čisti kakor angelji.

Vsak dan treba da obnavljamo svoj sklep in se spodbujamo na gorečnost, kakor da bi se bili šele danes spreobrnili, rekoč: podpiraj me, gospod Bog, v dobrem sklepu in v svoji sveti službi, in daj mi, da vsaj danes zares začnem, ker ni nič, kar sem storil dosedaj.

2. Kakršen je naš sklep, tak bo naš napredek: in mnogo truda mu je treba, kdor hoče zares napredovati.

Ako celo tisti, ki dela trdne sklepe, dostikrat opeša, kaj bo šele z onim, ki redkokdaj kaj sklene ali pa ne dovolj trdno.

Godi se pa na razne načine, da opuščamo svoje duhovne sklepe in vaje, a že majhna opustitev je redko brez škode.

Pravični se pri svojih sklepih opirajo bolj na božjo milost nego na svojo modrost in česarkoli se lotijo, zaupajo vedno v Boga.

Zakaj človek obrača, Bog pa obrne in naša pot ni v naši oblasti.

3. Ako zavoljo pobožnosti ali v prid svojega bližnjega kdaj opustiš navadno vajo, jo boš pozneje lehko nadomestil.

Če jo pa lehkomiselno opustiš, ker si vnemaren ali ti mrzi, je to dovolj napačno in videl boš, da ti bo v kvar.

Trudímo se, kar moremo, še bomo zlahka v marsičem pogrešili.

Vselej pa moramo nekaj gotovega skleniti, posebno zoper tiste reči, ki nas bolj ovirajo.

Na svojo vnanjščino in notranjščino moramo obenem gledati in ju v red devati, ker sta obedve pridni za napredek.

4. Ako ne moreš biti vedno zbran, se zberi vsaj včasih, vsaj enkrat na dan: zjutraj ali zvečer.

Zjutraj napravi sklep, zvečer pa izprašaj svojo vest, kaj si čez dan govoril, delal in mislil, ker si s tem morda večkrat razžalil Boga in bližnjega.

Opaši se kakor junak zoper zlobne nakane satanove: kroti požrešnost in ložje boš vse hudo nagnjenje krotil.

Nikoli ne bodi brez vsakega dela: marveč beri, piši, moli, premišljuj ali delaj kaj koristnega za splošnost.

Vendar pa je treba telesne vaje

po pameti opravljati in ni vsako delo za vsakega.

5. Kar ni skupno za vse, tega ni kazati na zunaj, zakaj bolj varno je opravljati svoje posebne vaje skrivaj.

Varuj se pa, da ne boš len za to, kar je skupnega, in bolj pripravljen za posebnosti; marveč izpolni najprej popolnoma in zvesto to, kar moraš in ti je naloženo, potem pa če je še čas, se prepusti sebi kakor želi tvoje pobožno srce.

Ni vsaka vaja za vsakega: meni to služi, tebi kaj drugega.

Tudi za razne čase ugajajo različne vaje; nekatere bolj prijajo za praznike, druge za delavne dni.

Nekatere so nam bolj potrebne v skušnjavi, druge pa v mirnem, pokojnem času.

To rajši premišljujemo, kadar smo žalostni, in drugo, kadar smo veseli v Gospodu.

6. Ob glavnih praznikih je treba ponoviti pobožne vaje in se bolj goreče priporočati priprošnji svetnikov.

Od praznika do praznika je treba delati sklepe, kakor da bi se nam bilo tedaj preseliti s sveta in priti na večni praznik.

Zato se ob svetih časih skrbno pripravljajmo in pobožneje živimo ter se natančneje ravnajmo po vseh redovnih navadah kakor da bomo zdajzdaj za svoje delo prejeli plačilo od Boga.

7. In če se nam še odloži, mislimo si, da smo še premalo pripravljeni in ne še vredni tolike slave, ki se bo ob določenem času razodela nad nami (Rim. 8. 18.) in trudímo se, da se še bolje pripravljamo za odhod.

Blagor služabniku, pravi evangelist Luka, ki ga Gospod, kadar pride, najde čuječega.

Resnično vam povem, nad vse svoje ga bo postavil (Luk. 12, 37. 43. 44.).

Poglavje 20.

O ljubezni do samote in molka.

1. Išči si pripravnega časa, da boš sam za-se in misli pogosto na dobrote božje!

Pusti to, kar služi samo zvedavosti; beri, kar te bolj h kesanju nagiblje, kakor pa raztresa.

Ako se izogneš nepotrebnim pogovorom, ako brez dela ne postopaš in tudi ne poslušaš praznih novic in govoric, boš našel dovolj pripravnega časa za sveto premišljevanje.

Veliki svetniki so se umikali človeškim družbam, kjerkoli so mogli, ter so rajši v samoti služili Bogu.

2. Rekel je nekdo: Kolikorkrat sem bil med ljudmi, vselej sem slabši prišel domov. (Seneka, pism. 7.)

To dostikrat skušamo, kadar se dolgo pogovarjamo.

Ložje je popolnoma molčati, kakor pa se ne pregrešiti z besedo.

Ložje je doma za-se živeti, kakor pa se med ljudmi dovolj varovati.

Kdor tedaj želi doseči notranje in duhovno življenje, ta se mora z Jezusom množici umikati.

3. Nihče se varen ne pokaže, kdor ne živi rad za-se.

Nihče varno ne govori, kdor rad ne molči.

Nihče ni varen prvi, kdor ni rad drugi.

Nihče varno ne ukazuje, kdor se ni dobro naučil pokorščine.

Nihče se brez skrbi ne veseli, kdor nima v sebi pričevanja dobre vesti.

Vedno pa so bili svetniki pri vsej varnosti polni strahu božjega, in niso bili nikakor manj skrbni in ponižni, če so se tudi lesketali v velikih krepostih in milostih.

Da se pa hudobni čutijo varne, to izvira iz napuha in prevzetja, a konec vse te varnosti je prevara samega sebe.

4. Ne obetaj si nikoli varnosti v tem življenju, če tudi se zdi, da si dober menih ali pobožen puščavnik.

Dostikrat so taki, ki so bili boljši v číslu ljudi, huje zabredli, ker so preveč sami vase verovali.

Zato je za mnoge bolje, da niso brez vseh skušnjav, temveč večkrat skušani, zato da niso brezskrbni, da se jih ne loti napuh, in tudi da se preveč ne vdajo zunanjim tolažbam.

O kako mirno vest bi ohranil, kdor bi nikoli ne iskal minljivega veselja, kdor bi se nikdar s svetom ne pečal!

O kako popoln mir in pokoj bi užival, kdor bi odpravil vso nečimurno skrb in bi le na zveličalne in božje reči mislil ter bi vse svoje upanje opiral na Boga!

5. Nihče ni vreden božje tolažbe, kdor se marljivo ne vadi v svetem kesanju.

Ako hočeš biti skesanega srca, se zapri v svojo sobico in pusti zunaj

posvetni šum, kakor je pisano: K e s a j t e s e v s v o j i h h r a m i h! (Ps. 4, 5.)

V celici dobiš, kar zunaj večkrat izgubiš!

Čim rajši si doma, tem ljubša ti bo celica; če pa si rad z doma, ti bo tudi celica kmalu omrznila.

Ako v začetku svojega spreobrnjenja rad bivaš v celici in jo varuješ, ti bo pozneje ljuba prijateljica in presladka tolažba.

6. V molku in pokoju napreduje pobožna duša ter se uči spoznavati skrivnosti sv. pisma; tu najde potoke solzá, v katerih se koplje in čisti sleherno noč, da bo toliko bliže svojemu Stvarniku, čim dalje je od vsega posvetnega hrupa.

Kdor se torej umika prijateljem in znancem, njemu se bo približal Bog s svetimi angelji.

Bolje je skrito živeti in za-se skrbeti, kakor pa sebe zanemarjati in čudeže delati.

Hvale vredno je za redovnika, če je le redko z doma, če se nerad kaže in če tudi sam ne mara videti ljudi.

7. Kaj bi gledal, česar ne smeš imeti?

Svet preide in poželenje njegovo (Jan. 2, 17.)

Počutnost te vabi na sprehod; toda ko mine ura, kaj prineseš s seboj? težko vest in raztreseno srce.

Vesel greš od doma, pa se dostikrat žalosten vrneš, in veseliš se pozno v noč, pa si zjutraj ves pobit.

Tako je vsako počutno veselje v začetku vabljivo, toda nazadnje grize in mori.

Kaj bi mogel drugod videti, česar doma ne vidiš?

Glej nebo in zemljo in vse prvine; iz teh namreč je vse narejeno.

8. Kaj moreš kje videti, kar bi bilo stalno pod solncem?

Meniš li, da se boš nasitil? toda ne bo se ti posrečilo.

Ko bi tudi vse videl, kar je, ali bi ne bila le prazna prikazen?

Dvigaj svoje oči k Bogu na višavah in moli zaradi svojih grehov in zanikarnosti!

Pusti ničemurne reči ničemurnim, ti pa glej na to, kar ti je Bog ukazal!

Zapri za seboj duri in kliči k sebi Jezusa, svojega prijatelja!

Ostani ž njim v celici, ker nikjer ne najdeš toliko mirú.

Ko bi ne bil šel z doma in ne poslušal govoric, bi bil bolje ohranil sveti mir.

Odkar pa rad včasih poslušaš novice, moraš zato tudi trpeti v srcu nemir.

Poglavje 21.

O srčnem kesanju.

1. Če hočeš napredovati, se ohrani v strahu božjem, in ne bodi preveč prost, temveč kroti vse svoje počutke in ne vdajaj se nespametnemu veselju.

Vdaj se srčnemu kesanju, in našel boš pobožnost!

Iz skesanega srca izvira mnogo dobrega, kar razbrzdanost navadno kmalu zamori.

Čudno, da se more človek v tem življenju kdaj iz srca veseliti, če premisli in preudari svoje izgnanstvo in toliko nevarnosti svoje duše!

2. Ker smo lehkomiselni in zanemarjamo svoje napake, ne čutimo bolečin svoje duše in se dostikrat nespametno smejemo, ko bi morali po pravici jokati.

Ni prave prostosti, ne pravega veselja razen v strahu božjem in mirni vesti.

Srečen, kdor se more otresti vseh ovir raztresenosti in se zbrati in zediniti v svetem kesanju!

Srečen, kdor se odpove vsemu, kar bi mu moglo vest omadeževati ali obtežiti!

Stanovitno se vojskuj; navada se premaga z navado.

Če se ti ne meniš za ljudi, tudi tebe ljudje ne bodo motili pri tvojih opravilih.

3. Ne sili se v tuje reči in ne vtikaj se v opravke višjih!

Pazi vedno najprvo na-se in sam sebe posebej pred vsemi tebi ljubimi opominjaj.

Ne žaluj, če ti ljudje niso dobri; le to naj te boli, da sam ne živiš tako dobro in modro, kakor bi se spodobilo božjemu služabniku in pobožnemu redovniku.

Dostikrat je bolje in bolj varno, če človek nima veliko tolažbe na tem svetu, posebno telesne ne.

Da pa nimamo božjih tolažil ali da jih bolj redko čutimo, smo sami krivi, ker se ne prizadevamo za srčno kesanje in se ne odpovemo popolnoma praznim zunanjim tolažbam.

4. Spoznaj, da nisi vreden božje tolažbe, ampak da si bolj vreden mnogih nadlog.

Kadar je človek popolnoma skesan, mu je ves svet grenak in težak.

Dober človek ve, zakaj mu je žalovati in jokati.

Naj namreč sam na-se gleda ali bližnjega premišljuje, vidi, da nihče tukaj ne živi brez bridkosti.

In kolikor bolj natanko sebe premišljuje, tembolj žaluje.

Zavoljo svojih pregreh in napak se nam po pravici spodobi žalovati, ker smo tako zamotani vanje, da le redkokedaj premišljujemo nebeške reči.

5. Ko bi človek večkrat mislil, kedaj da bo umrl, kakor pa, koliko časa bo še živel, bi se brez dvoma hitreje poboljšal.

Tudi bi, mislim, vse trude in nadloge rajši prenašal in se ne strašil nobene ostrosti, ko bi prihodnje kazni v peklu ali v vicah premišljeval.

Ali ker nas to nič ne gane in ker še ljubimo prijetnosti, zato ostanemo tako mrzli in vnemarni.

6. Dostikrat je kriva duševna beda, da se tako rado pritožuje ubogo telo.

Prosi torej ponižno Gospoda, da ti da duha kesanja in reci s prerokom: Hrani me, Gospod, s kruhom solzá in napajaj me z obilnimi solzami! (Ps. 79. 6.)

Poglavje 22.

Premišljevanje o človeški bedi.

1. Ubog boš, kjerkoli boš in kamorkoli se obrneš, razen če se obrneš k Bogu.

Zakaj si zbegan, če se ti kaj ne posreči, kakor hočeš in želiš?

Kdo pa ima vse po volji?

Ne jaz, ne ti in noben človek na svetu.

Ni ga človeka na svetu brez težav in stisk, četudi je kralj ali papež.

Komu se torej najbolje godi? Brez dvoma tistemu, ki more kaj trpeti za Boga.

2. Mnogi slabotni in nadložni pravijo: glejte, kako je onemu človeku dobro: kako je bogat, kako velik, kako mogočen in imeniten!

Toda zmisli se nebeških dobrin, in videl boš, da je prazno vse posvetno, zelo negotovo in le obtežujoče, zakaj nikoli nimaš teh reči brez skrbi in brez strahu.

Ni nobena sreča za človeka, če ima obilno časnih reči, srednja mera mu zadoščuje.

Res beda je živeti na svetu.

Kolikor bolj bi človek rad bil duhoven, toliko grenkejše mu bo sedanje življenje, ker bolj čuti in jasneje vidi nedostatke človeške sprijenosti.

Da treba jesti, piti, čuti, spati, počivati, delati in drugim naravnim potrebam streči, je zares velika beda in bridkost za pobožnega človeka, ki bi rad bil rešen in prost vsakega greha.

3. Notranjega človeka zelo teže telesne potrebe na tem svetu.

Zato tudi prerok prisrčno prosi, da bi jih bil prost, rekoč: R e š i m e, o G o s p o d, m o j i h p o t r e b! (Ps. 24, 17.)

Gorjé pa onim, ki ne spoznajo svoje bede in dvakrat gorjé onim, ki so zaljubljeni v to bedno in trohljivo življenje.

Zakaj nekateri se ga tako oklepajo, da bi za božje kraljestvo nič ne skrbeli, ko bi mogli tukaj večno živeti, četudi si komaj s trudom in beračenjem pridobé potrebnih reči.

4. O nespametni in brezvernega srca, ki so tako globoko zakopani v posvetne reči, da jim je le počutnih reči mar!

Toda nesrečneži, bridko bodo čutili ob smrtni uri, kako ničevo in prazno je bilo, kar so ljubili.

Svetniki božji pa in vsi pobožni prijatelji Kristusovi niso skrbeli zato, kar je ugajalo čutom, tudi ne, kar je

slovelo v tem življenju, ampak z vsem upom in namenom so hrepeneli le po večnih dobrinah.

Vse njih želje so kipele kvišku, k stalnim in nevidnim dobrinam, da bi jih ljubezen do vidnih ne potegnila v globino.

5. Brat moj, ne obupuj, da ne bi mogel napredovati v duhovnem življenju; še imaš priložnost in čas.

Zakaj bi za jutri odlagal svoj sklep?

Dvigni se in precej začni, in reci: Sedaj je čas, da delam, sedaj čas, da se vojskujem, sedaj pravi čas, da se poboljšam.

Kadar se ti hudo godi in si v stiskah, tedaj je čas si kaj zaslužiti.

Skozi ogenj in vodo treba, da greš, preden prideš do počitka. (Ps. 65, 12.)

Če sam sebi ne delaš sile, greha ne boš premagal.

Dokler nosimo to slabotno telo, ne moremo biti brez greha, tudi ne živeti brez zoprnosti in bolečine.

Radi bi bili brez vseh nadlog, pa ker smo z grehom izgubili nedolžnost, smo zapravili tudi pravo srečo.

Zato nam je ohraniti potrpežljivost in pričakovati usmiljenja božjega, dokler ne preide hudobija (Ps. 56, 2) in ne bo požrto od življenja, kar je umrljivo (2. Kor. 5, 4).

6. O kako slab je človek, kako vedno nagnjen k pregreham!

Danes se izpoveš svojih grehov in jutri že zopet storiš, česar si se izpovedal.

Sedaj skleneš, da se boš varoval, uro pozneje ravnaš, kakor da bi ničesar sklenil ne bil.

Po pravici torej se moremo ponižati, in nikdar sami o sebi kaj posebnega misliti, ker smo tako slabotni in nestanovitni.

Hitro tudi lehko izgubiš z zanikarnostjo, kar si komaj z velikim trudom pridobil po milosti.

7. Kaj bo še le na koncu iz nas, ki smo tako zgodaj že mlačni?

Gorjé nam, če hočemo že počivati, kakor da bi bili že brez skrbi in varni, ko vendar ni še niti sledi prave svetosti v našem življenju.

Pač bi bilo treba, da bi se zopet znova poučevali, kakor dobri novinci, za lepo življenje; morda bi bilo vendar upati, da bi se kdaj poboljšali in bolj posvetili.

Poglavje 23.

O misli na smrt.

1. Kmalu boš umrl, premisli torej, kako je s teboj.

Danes je človek in jutri ga ni več.

Ko pa izgine izpred oči, izgine tudi iz spomina.

O kako topo in trdo je človeško srce, da misli le na sedanjost, za prihodnost pa nič ne skrbi!

Kar misliš in delaš, misli in delaj, kakor bi že danes moral umreti.

Ko bi imel čisto vest, bi se tudi smrti posebno ne bal.

Bolje bi bilo, grehov se varovati, kakor pa bežati pred smrtjo.

Če danes nisi pripravljen, kako boš pa jutri?

Jutrišnji dan ni gotov; kdo ve, ali ga doživiš?

2. Kaj pomaga dolgo živeti, ako se pa tako malo poboljšamo?

Ah, dolgo življenje nas ne poboljša vselej, pogosto pa nas še bolj zadolži.

O da smo vsaj en dan prav preživeli na tem svetu!

Marsikdo šteje leta svojega spreobrnenja, toda pogosto je sad njegovega poboljšanja le majhen.

Ako je strašno umreti, je morda še nevarneje dolgo živeti.

Srečen, kdor ima vedno svojo smrtno uro pred očmi in se vsak dan pripravlja na smrt!

Če si videl kdaj koga umirati, se spomni, da boš tudi ti šel po isti poti.

3. Zjutraj misli, da morebiti večera ne doživiš.

Na večer pa si jutra ne obetaj!

Vedno bodi torej pripravljen, in živi tako, da te smrt nikoli nepripravljenega ne najde.

Veliko jih umrje nagloma in neprevidoma; zakaj ob uri, ob kateri ne mislimo, pride Sin človekov (Luk. 12, 40).

Ko pride tista zadnja ura, boš začel mnogo drugače misliti o vsem svojem preteklem življenju, in zeló ti bo žal, da si bil tako zanikaren in mlačen.

4. Kako srečen in pameten je, kdor se sedaj v življenju prizadeva tak biti, kakršen želi biti ob smrtni uri!

Zakaj veliko upanja ima, da bo srečno umrl, kdor popolnoma zaničuje svet, goreče hrepeni napredovati v krepostih, ljubi ostrost, dela pokoro, rad posluša, sam sebe zatajuje in vse zoprnosti prenaša iz ljubezni do Kristusa.

Veliko dobrega lahko storiš, dokler si zdrav; bolan, ne vem, kaj boš mogel.

Malokoga bolezen poboljša, kakor se tudi tisti, ki mnogo romajo, malokdaj posvete.

5. Ne zanašaj se na prijatelje in bližnje in ne odkladaj svojega zveličanja na prihodnost, žakaj ljudje bodo hitreje na-te pozabili, kakor misliš.

Bolje je sedaj še o pravem času poskrbeti in kaj dobrih del pred seboj poslati, kakor pa zaupati na pomoč drugih.

Če sedaj ti sam za-se ne skrbiš, kdo bo skrbel za-te pozneje?

Sedaj je čas zelo drag, sedaj so dnevi zveličanja, sedaj je prijeten čas! (2. Kor. 6, 2.)

Toda žalibog, da bolje ne rabiš časa, ki moreš ž njim zaslužiti, da bi večno živel.

Pride čas, ko si boš želel le enega dne ali ene ure za poboljšanje, pa ne vem, če jo boš dobil.

6. O predragi, kakšne nevarnosti bi se ti rešil, kakega strahu bi se iznebil, ko bi sedaj vedno bogaboječe živel in mislil na smrt!

Prizadevaj si sedaj tako živeti, da se boš ob smrtni uri rajši veselil, nego bal.

Sedaj se uči svetu odmreti, da boš tedaj začel v Kristusu živeti!

Sedaj se uči vse zaničevati, da boš mogel tedaj svobodno h Kristusu potovati!

Pokori sedaj svoje telo, da boš mogel imeti tedaj trdno zaupanje!

7. O nespametnež, zakaj si obetaš še dolgo življenje, ker še enega samega dneva nimaš gotovega?

Koliko se jih je že prevaralo in šlo nenadoma s sveta!

Kolikrat si že slišal praviti, da je ta pal pod mečem, oni utonil, tretji z višine pal ter si zlomil tilnik; zopet drugi je pri jedi otrpnil ali umrl med igranjem; ta je poginil v ognju, drugi v boju, tretji v kugi, še drugi pri

roparskem napadu; in tako je konec vseh smrt in — življenje človeško izgine urno kakor senca.

8. Kdo se te bo spominjal po smrti in kdo molil za-te?

Delaj, predragi, sedaj delaj, kolikor moreš, ker ne veš, kedaj boš umrl, tudi ne veš, kaj te čaka po smrti.

Dokler imaš čas, si nabiraj neminljivega bogastva.

Le na svoje zveličanje misli in samo za to skrbi, kar je božjega!

Nabiraj si sedaj prijateljev, časti svetnike božje in posnemaj njih dela, da te, ko obnemoreš v tem življenju, sprejmejo v večna bivališča. (Luk. 16, 9.)

Živi na zemlji kakor popotnik in tujec, ki mu posvetna opravila niso nič mar.

Ohrani prosto srce in dvigaj ga kvišku k Bogu, ker nimaš tukaj stalnega mesta (Hebr. 13, 14).

Tja pošiljaj vsak dan molitve in vzdihljaje s solzami, da bo tvoj duh vreden, po smrti se srečno preseliti h Gospodu. Amen.

Poglavje 24.

O sodbi in kaznih za grešnike.

1. Pri vseh rečeh glej na konec in pomni, kako boš obstal pred ostrim sodnikom, kateremu ni nič skritega, ki se ne da podkupiti z darovi in ne posluša izgovorov, ampak ki bo sodil, kar je pravično.

O nesrečni, nespametni grešnik, ki se že treseš pred obličjem jeznega človeka, kaj boš odgovoril Bogu, ki ve za vse tvoje hudobije?

Zakaj ne poskrbiš za dan sodbe, ko nihče ne bo mogel drugega opravičevati ali braniti, ampak bo vsak sam sebi zadostno breme?

Sedaj je tvoj trud zaslužen, tvoj jok prijeten, vzdihljaj slišen, bolečina zadostilna in čistilna.

2. Veliko in zveličalno čistilišče ima potrpežljiv človek, ki po krivici trpi, a bolj žaluje zaradi hudobije drugega, kakor zavoljo svoje krivice; ki rad moli za svoje nasprotnike in iz srca odpušča krivice; ki brez odlašanja druge prosi odpuščanja; ki se rajši usmili, kakor razjezi; ki dela sam sebi silo in si prizadeva, da bi popolnoma duhu podvrgel telo.

Bolje je, sedaj se čistiti grehov in trebiti napake, kakor jih hraniti za čistitev po smrti.

Zares, sami sebe varamo z neredno ljubeznijo, ki jo imamo do telesa.

3. Kaj bo tisti ogenj drugega žgal, kakor tvoje grehe?

Kolikor bolj sedaj sebi zanašaš in mesu strežeš, toliko huje se boš pozneje pokoril in toliko več snovi za ogenj prihraniš.

V čemer se človek bolj pregreši, v tem bo tudi huje kaznovan.

Tam bodo zbadali lenuhe z gorečimi ostmi in požeruhi bodo trpeli strašno lakoto in žejo.

Tam se bodo nečistniki in sladneži potapljali v goreči smoli in smradljivem žveplu, in nevoščljivci bodo kakor stekli psi tulili od bolečin.

4. Vsaka pregreha bo imela svojo muko.

Tam bodo ošabneži polni sramote, in skopuhe bo stiskalo najhujše uboštvo.

Tam bo hujša ena ura trpljenja, kakor tukaj sto let najostrejše pokore.

Tam ne bo pogubljenim nobenega počitka, nobene tolažbe; tukaj se vsaj včasih odpočijemo od trudov in se veselimo tolažbe prijateljev.

Zato sedaj skrbi in obžaluj svoje grehe, da boš ob dnevu sodbe brezskrben med zveličanimi!

Tedaj namreč bodo pravični stali z veliko srč-

nostjo pred njimi, ki so jih stiskali in tlačili (Modr. 5, 1).

Tedaj bo sodil, kdor sedaj ponižno prenaša sodbe ljudi.

Tedaj bo imel veliko zaupanje, kdor je bil ubog in ponižen, a strah bo šel z vseh strani na ošabnega.

5. Tedaj se bo pokazalo, da je bil moder na tem svetu, kdor je znal zavoljo Kristusa neumen in preziran biti.

Tedaj nam bodo všeč bridkosti, ki jih tukaj voljno trpimo, in obmolknila bo vsa hudobija (Ps. 106, 42).

Tedaj se bodo veselili pobožni, a žalovali brezbožni.

Tedaj se bo spokorjeno meso bolj radovalo, kakor če bi se bilo vedno topilo v veselju.

Tedaj bo bleščala trda raševina, a otemnela tenka svila.

Tedaj bo bolj slovel ubožen domek, kakor zlata palača.

Tedaj bo več pomagala stanovitna potrpežljivost, kakor oblast vsega sveta.

Tedaj bo preprosta pokorščina više povzdignjena, nego vsa posvetna zvijača.

6. Tedaj bo bolj razveseljevala čista in dobra vest, kakor učena modrost.

Tedaj bo več tehtalo zaničevanje bogastva, kakor vsi zakladi sveta.

Tedaj bo večja tolažba pobožna molitev, kakor izbrano kosilo.

Tedaj boš bolj vesel, da si molčal, kakor da si dolgo kramljal.

Tedaj bodo več veljala sveta dela, kakor mnoge lepe besede.

Tedaj bo bolj pogodi ostro življenje in trda pokora, kakor vse posvetno razveseljevanje.

Uči se sedaj trpeti v malem, da se tedaj hujšega rešiš.

Tukaj poprej pokaži, kaj bi pozneje zmogel.

Ako ti je sedaj vsaka stvar pretežavna, kako boš prenašal večne muke?

Ako si sedaj nevoljen pri najmanjšem trpljenju, kaj bo pa v peklu?

Glej, zares ne moreš dvojnega veselja imeti: veseliti se tukaj na svetu in tam kraljevati s Kristusom.

7. Ko bi bil do današnjega dne vedno živel v časteh in slasteh, kaj bi ti vse to pomagalo, ko bi te sedaj ta trenutek zadela smrt?

Vse je torej ničemurno, razen Boga ljubiti in njemu samemu služiti.

Kdor namreč ljubi Boga iz celega srca, se ne boji ne smrti, ne kazni, ne sodbe, ne pekla, zakaj popolna ljubezen varno vodi k Bogu.

Kogar pa veseli še greh, za takega ni čudno, da se boji smrti in sodbe.

Toda dobro je, da te vsaj strah pred peklom zadržuje, ako te ne varuje pred grehom ljubezen.

Kdor pa zanemarja celó strah božji, ne bo dolgo dober ostal, temveč se bo kmalu ujel v zanjke hudičeve.

Poglavje 25.

O gorečem poboljšanju vsega našega življenja.

1. Bodi čuječ in goreč v službi božji, in večkrat premisli, po kaj si prišel in zakaj si zapustil svet.

Ali ne zato, da bi živel za Boga in postal duhoven človek?

Gôri torej za napredek, ker kmalu prejmeš plačilo za svoje trude in tedaj ne bo več strahu ali žalosti v tvoji krajini.

Malo se sedaj trudi, in našel boš obilno miru, da, večno življenje!

Ako boš vedno zvesto in goreče deloval, bo tudi Bog gotovo zvesto in bogato plačeval.

Upaj trdno, da dosežeš zmago, toda ne bodi preveč varen, da ne omrzneš ali se pa ne prevzameš.

2. Nekdo, ki je mnogokrat boječe med upom in strahom omahoval, je pokleknil nekoč ves žalosten v cerkvi pred oltar, da bi molil, ter je sam v sebi premišljeval rekoč: O ko bi vedel, ali bom ostal stanoviten!

In takoj je zaslišal v sebi božji odgovor: Kaj bi storil, če bi to vedèl? Stori sedaj, kar bi takrat storil, in popolnoma boš varen.

In precej je bil potolažen in potrjen in izročil se je volji božji in konec je bilo tesnega omahovanja.

Ni več zvedavo preiskoval, kaj ga čaka, marveč se je rajši trudil spoznati, kaj je ugodna in popolna božja volja, ki pričenja in končava vsako dobro delo.

3. Upaj v Gospoda in delaj dobro, bivaj na zemlji in živi se od njenega bogastva, pravi prerok (Ps. 36, 3).

Nekaj je, kar mnoge ovira v napredku in gorečem poboljšanju: strah pred težavami in trud v bojih.

Med vsemi zares najbolj napredujejo v čednostih tisti, ki si prizadevajo, da najbolj krepko premagujejo, kar jim je najbolj nasprotno in težko.

Zakaj tam človek najbolj napreduje ter si zasluži največ milosti, kjer najbolj sam sebe premaguje in v duhu zatajuje.

4. Nimajo pa vsi enako veliko premagovati in zatirati.

Vendar bo pa bolj napredoval, kdor se marljivo in goreče trudi, če prav ima več strasti, kakor pa drugi, ki sicer pošteno živi, a je manj vnet za kreposti.

Dvoje posebno pomaga človeku, da se zelo poboljša: namreč če se siloma odtega vsemu, k čemur ga narava neredno nagiblje in pa, če si goreče prizadeva za čednost, ki mu je najbolj potrebna.

Prizadevaj si tudi, tistega se bolj varovati in bolj premagovati, kar ti pogostneje pri drugih ni všeč.

5. V vsem in povsod išči napredka: če vidiš ali slišiš lepe zglede, vnemaj se zanje in jih posnemaj.

Če pa vidiš kaj, kar je graje vredno, se varuj, da tudi ti tega ne storiš.

Ali če si kdaj storil, si prizadevaj, da se kar najprej poboljšaš.

Kakor ti druge opazuješ, tako drugi opazujejo tebe.

Kako prijetno in sladko je, videti goreče in pobožne brate, ki se lepo vedo in v lepem redu žive.

Kako žalostno in težko pa je gledati take, ki neredno žive in ki ne izvršujejo tega, za kar so poklicani.

Kako škodljivo je, zanemarjati svoj namen in poklic, in misli obračati na reči, ki nam niso izročene.

6. Spomni se poklica, ki si ga izbral, in postavi si pred oči podobo Križanega!

Če pogledaš življenje Jezusa Kristusa, se moraš res sramovati, da si se še tako malo potrudil, njemu po-

doben postati, dasi si že dolgo na božjem potu.

Redovnik, ki se pazljivo in zvesto vadi v presvetem življenju in trpljenju Gospodovem, najde v njem v obilnosti vsega, kar mu je koristno in potrebno in ni mu treba razen Jezusa še kaj boljšega iskati.

O kako hitro in zadosti bi bili učeni, ko bi Jezus križani prišel v naše srce!

7. Goreč redovnik vse rad prevzame in nosi, kar mu naložé.

Vnemaren in mlačen redovnik pa ima težavo nad težavo in od vseh strani je v stiskah, ker nima notranje tolažbe, zunanje pa iskati ne sme.

Redovnik, ki ne živi po redu, je v nevarnosti, da globoko pade.

Kdor išče le tega, kar je prostejše in zložnejše, bo vedno v stiskah, ker mu to ali ono ne bode pogodi.

8. Kako pa dela toliko drugih redovnikov, ki jih redovna pravila tako utesnjujejo?

Redko hodijo z doma, sami zase žive, zelo ubožno jedo, ostro se oblačijo, mnogo delajo, malo govore, dolgo čujejo, zgodaj vstajajo, veliko molijo, pogosto bero in se v vsem strogo reda drže.

Poglej kartuzijance, cistercijance in menihe ter nune raznih redov, kako vsako noč vstajajo Gospodu hvalo prepevat.

In zato bi bilo sramotno, da bi ti bil pri tako svetem opravilu vnemaren, kadar toliko redovnikov začenja hvaliti Boga.

9. O da bi ne imeli nobenega drugega dela, kakor Gospoda, svojega Boga, z vsem srcem in z glasno besedo hvaliti!

O ko bi ti nikdar ne bilo treba ne jesti, ne piti, ne spati; ko bi mogel vedno le Boga hvaliti in se pečati samo z duhovnimi rečmi, tedaj bi bil pač mnogo srečnejši, kakor si sedaj, ko iz kakršnekoli potrebe služiš telesu.

O da nimamo teh potreb, ampak samo duhovne krepčave, ki jih sedaj, oh, tako redko okušamo!

10. Kadar je človek tako daleč, da pri nobeni stvari ne išče svoje tolažbe, tedaj šele začne okušati božjo sladkost, tedaj bo tudi popolnoma zadovoljen z vsem, naj se karkoli zgodi.

Tedaj se ne veseli velikih uspehov, pa tudi zaradi majhnih ne žaluje, ampak se popolnoma in zaupljivo Bogu izroči, ki mu je vse v vsem, kateremu nič ne mine, nič ne umrje, marveč mu vse živi in na migljaj ter brez odlašanja služi.

11. Pomni vedno konca in da se ne vrne več izgubljeni čas!

Brez skrbi in pridnosti si kreposti nikoli ne pridobiš.

Če začneš mlačen postajati, začneš slabeti.

Ako se pa za dobro vnemaš, boš našel velik mir, in delo se ti bo laž-

je zdelo, vsled milosti božje in ljubezni do čednosti.

Goreč in priden človek je za vse pripravljen.

Težje je ustavljati se napakam in strastem, kakor pa potiti se pri telesnih delih.

Kdor se ne ogiblje malih napak, pade polagoma v večje.

Vselej boš zvečer vesel, ako si dan prav preživel.

Čuj sam nad seboj, vnemaj se, opominjaj se, in naj bodo drugi, kakor hočejo, sam sebe ne zanemarjaj!

Toliko boš napredoval, kolikor boš sam sebe premagoval. Amen.

DRUGA KNJIGA.

Opomini za notranje življenje.

Poglavje 1.

O notranjem življenju.

1. Božje kraljestvo je v vas, govori Gospod (Luk. 17, 21). Obrni se h Gospodu s celim srcem, zapusti ta bedni svet in našla bo mir tvoja duša.

Uči se zaničevati zunanje reči in ljubiti notranje, in videl boš, da bo prišlo va-te božje kraljestvo!

Božje kraljestvo je namreč mir in veselje v svetem Duhu (Rim. 14, 17), ki se ne podeljuje hudobnežem.

Prišel bo k tebi Kristus in pokazal ti bo svojo tolažbo, ako mu v srcu pripraviš vredno bivališče.

Vsa njegova slava in lepota je od znotraj in ondi prebivati mu je prijetno.

Pogosto obiskuje notranjega človeka, prijazno se ž njim pogovarja, ljubo ga tolaži, deli mu obilo miru in občuje z njim čudovito zaupno.

2. Dej, zvesta duša, pripravi temu ženinu svoje srce, da bo prišel milostno k tebi in da bo v tebi prebival.

Tako namreč pravi: Če me kdo ljubi, bo moje besede spolnoval, in bomo k njemu prišli in pri njem prebivali (Jan. 14, 23).

Daj torej Kristusu prostor, in vsem drugim zabrani vstop!

Ako imaš Kristusa, si bogat in zadosti ti je.

On bo tvoj upravnik, on zvest oskrbnik v vsem, da se ti ne bo treba zanašati na ljudi.

Ljudje se namreč hitro spreminjajo in naglo opešajo. Kristus pa

ostane vekomaj (Jan. 12, 34), in stoji krepko na strani do konca.

3. Ni se veliko zanašati na slabega in umrljivega človeka, če tudi nam je dober in ljub; pa tudi žalovati nam ni treba, ako nam kdaj nasprotuje in ugovarja.

Kdor je danes s teboj, bo jutri morebiti že zoper tebe in narobe, zakaj ljudje se obračajo kakor veter.

Vse svoje zaupanje opri na Boga, le njega se boj in njega ljubi.

Bog bo za-te odgovarjal in bo vse uravnal, kakor bo bolje.

Nimaš tukaj stalnega mesta in kjerkoli si, si tujec in popotnik, in nikdar ne boš imel miru, razen če se popolnoma s Kristusom skleneš.

4. Kaj se tod oziraš, ker ni tukaj kraja tvojega počitka?

V nebesih naj bo tvoje bivanje, na vse pa, kar je na zemlji, se oziraj le kakor mimogredoč.

Vse stvari minejo, in ž njimi tudi ti.

Pazi, da se ne zamotaš; da se ne ujameš in pogubiš.

Pri Najvišjem naj bodo tvoje misli, in tvoja prošnja naj se neprenehoma k Kristusu dviga!

Če ne znaš premišljevati visokih in nebeških reči, počivaj v trpljenju Kristusovem in prebivaj rad v njegovih svetih ranah.

Če se boš namreč pobožno zatekal k svetim ranam Jezusovim in k dragocenim sledovom njegovih ran, boš občutil veliko moč v bridkosti, ne bo ti dosti mar preziranja ljudi in mirno boš prenašal opravljive besede.

5. Tudi Kristusa so zaničevali na svetu in v največji sili so ga znanci in prijatelji v sramoti zapustili.

Kristus je rad trpel in zaničevan bil, in ti se upaš pritoževati?

Kristus je imel nasprotnike in obrekovalce, in ti hočeš imeti same prijatelje in dobrotnike?

S čim naj se venča tvoja potrpežljivost, če ne boš zadel na nobeno zoprnost?

Ako nočeš trpeti nič nasprotnega, kako boš Kristusov prijatelj?

Trpi s Kristusom in za Kristusa, ako hočeš s Kristusom kraljevati!

6. Ko bi bil le kdaj popolnoma v Jezusovem srcu in bi bil le malo okusil njegovo gorečo ljubezen, tedaj bi se nič več ne menil za svoje ugodje ali neugodje, ampak bi se veselil zasramovanja, zakaj Jezusova ljubezen naredi, da človek sam sebe zaničuje.

Kdor Jezusa in resnico ljubi in je res notranji in prost neredn'h želja, tak se more svobodno k Bogu obračati, in se v duhu sam nad sebe dvigati ter blaženo počivati.

7. Kdor presoja vse stvari, kakor so, ne pa kakor ljudje pravijo ali jih cenijo, tak je v resnici moder in takega je bolj Bog poučil, nego ljudje.

Kdor zna po notranje živeti in le

malo mara za zunanje stvari, tak ne išče kraja in ne čaka časa, da bi opravljal pobožne vaje.

Notranji človek se hitro zbere, ker se nikdar popolnoma v zunanjost ne izgubi.

Ne moti ga zunanje delo ali opravilo, ki je včasih potrebno; kakor reči prihajajo, tako se po njih uravnava.

Kdor ima v svojem srcu red in pravo razpoloženje, ta se ne meni za čudne in napačne opravke ljudi.

Človek je toliko oviran in raztresen, kolikor se vtika v vnanje reči.

8. Ko bi bilo v tebi vse prav in bi bil lepo čist, bi ti vse k dobremu in k napredku pomagalo.

Zato ti mnogokaj ni všeč in te marsikaj moti, ker še nisi sam sebi popolnoma zamrl in še nisi ločen od vseh posvetnih reči.

Nobena reč tako ne omadežuje in ne zamota človeškega srca, kakor nečista ljubezen do stvari.

Če se odrečeš vnanji tolažbi, boš lahko premišljeval nebeške reči in se pogosto radoval v svoji duši.

Poglavje 2.

O ponižni vdanosti.

1. Ne maraj veliko, kdo je s teboj ali proti tebi; rajši to glej in skrbi, da bo pri vsakem delu Bog s teboj.

Imej čisto vest in Bog te bo dobro branil.

Kogar namreč hoče Bog podpirati, temu ne more škodovati nikogar hudobija.

Ako znaš molčati in trpeti, boš videl prav gotovo božjo pomoč.

On že vé, kdaj in kako te bo rešil, zato se le njemu izroči!

Bogu gre pomagati in rešiti vsakega osramočenja.

Dostikrat je prav koristno, če drugi vedo za naše napake in jih grajajo, da se tako bolj ponižne ohranimo.

2. Kadar se človek poniža radi svojih napak, tedaj hitro druge potolaži in zlahka zadovolji tiste, ki so nanj jezni.

Ponižnega Bog čuva in reši, ponižnega ljubi in tolaži.

K ponižnemu človeku se sklone, ponižnemu daje veliko milosti in po ponižanju ga poviša v slavo.

Ponižnemu razodeva svoje skrivnosti, in ga ljubo k sebi vleče in vabi.

Ponižni je tudi, če je osramočen, dosti miren, ker se opira na Boga in ne na svet.

Ne misli, da si kaj napredoval, če se nimaš za manj mimo vseh drugih.

Poglavje 3.

O dobrem, miroljubnem človeku.

1. Drži najpoprej v miru sam sebe, potem boš mogel druge miriti!

Miroljuben človek več koristi, kakor zelo učen.

Strasten človek tudi dobro v slabo prevrača, in rad verjame kaj slabega.

Dober miroljuben človek pa obrača vse na dobro.

Kdor je res v miru, nikogar ne sumi.

Kdor pa je nezadovoljen in nemiren, tega begajo raznovrstne sumnje.

Sam ne miruje, pa tudi drugim ne da miru.

Večkrat govori, česar bi ne smel, in opustil, kar bi bilo bolje da bi storil.

Gleda, kaj bi morali drugi storiti, a zanemarja, kar bi sam moral.

Bodi torej najprej gorečnik sam zase, potem šele boš smel po pravici k gorečnosti naganjati svojega bližnjega!

2. Ti znaš dobro zagovarjati in lepšati svoja dela, toda izgovorov drugih nočeš poslušati.

Pravičneje bi bilo, da bi tožil sam sebe, brata svojega pa izgovarjal.

Ako hočeš, da drugi potrpi s teboj, potrpi tudi ti z drugimi!

Glej, kako daleč si še od prave ljubezni in ponižnosti, ki se ne zna na nikogar jeziti in hudovati, kakor le sama na-se!

Nič posebnega ni, z dobrimi in krotkimi občevati, to je namreč vsem po naravi ugodno in vsak ima rad mir in tiste, ki so ž njim enakih misli, bolj ljubi.

Toda s takimi v miru živeti, ki so osorni in hudobni, ali razbrzdani ali nam sovražni, to je velika milost in velike hvale vredno ter moško dejanje.

3. So, ki sami sebe v miru drže in tudi z drugimi v miru žive.

In so, ki sami nimajo miru, in tudi drugih v miru ne puste.

Drugim so nadležni, samim sebi pa najbolj.

In so, ki sami sebe v miru obdrže, in tudi druge skušajo privesti do miru.

Vendar pa osnujmo ves svoj mir v tem bednem življenju bolj na ponižno potrpljenje, kakor pa na to, da nasprotij ne bi čutili.

Kdor zna bolje trpeti, ta bo imel tudi več miru.

Ta je zmagalec samega sebe in gospodar sveta, prijatelj Kristusov in dedič nebes.

Poglavje 4.

O čistem srcu in preprostem namenu.

1. Dve peroti dvigujeta človeka nad pozemeljske reči: preprostost in čistost.

Preprost mora biti naš namen, čiste pa naše želje.

Preprostost išče Boga, čistost se ga pa oklene in ga uživa.

Nobeno dobro delo te ne bo oviralo, če boš v srcu prost nerednega nagnjenja.

Ako nič drugega ne želiš in ne iščeš, kakor da bi bil Bogu všeč in

da bližnjemu pomagaš, boš užival notranjo prostost.

Če bi bilo tvoje srce čisto, tedaj bi ti bila vsaka stvar ogledalo življenja in knjiga svetega nauka.

Ni je stvari tako majhne in neznatne, da bi nam ne spričevala božje dobrote.

2. Ko bi bil ti v srcu dober in čist, bi vse brez zapreke gledal in prav spoznaval.

Čisto srce prešine nebo in pekel.

Kakršen je kdo v srcu, tako sodi zunanje stvari.

Ako je veselje na svetu, ga ima človek čistega srca.

In če je kje stiska in bridkost, jo najbolj pozna slaba vest.

Kakor železo, če ga deneš v ogenj, izgubi rjo in se vse razžari, tako se tudi človek, ki se popolnoma k Bogu obrne, otrese mlačnosti in se ves prenovi.

3. Kadar se človeka začne prijemati mlačnost, tedaj se boji vsakega

truda in rad sprejema zunanjo tolažbo.

Kadar se pa začne resno premagovati in pogumno po božji poti hoditi, tedaj se malo meni za to, kar se mu je prej zdelo tako težko.

Poglavje 5.

O spoznavanju samega sebe.

1. Ne smemo sami sebi preveč verjeti, ker pogosto nimamo ne dosti milosti, ne dosti razuma.

Malo svetlobe je v nas, in še to po vnemarnosti brzo izgubimo.

Dostikrat tudi ne opazimo, kako slepo je naše srce.

Dostikrat slabo delamo, pa se še slabše izgovarjamo.

Včasih nas žene strast, pa mislimo, da je gorečnost.

Majhne napake na drugih grajamo, svojih večjih ne vidimo.

Dosti hitro čutimo in tehtamo, kaj nam je od drugih trpeti, a kaj

drugi zaradi nas trpe, tega ne opazimo.

Kdor bi svoja dela dobro in prav presojal, ne bi tujih ostro obsojal.

2. Notranjemu človeku je skrb zase nad vse skrbi.

In kdor nase zvesto pazi, lehko o drugih molči.

Nikoli ne boš notranji in pobožen človek, ako ne boš molčal o drugih in nase posebno pazil.

Če imaš le sebe in Boga pred očmi, te bodo malo motile zunanje reči.

Kje si, kadar sam zase ne veš?

In če si vse preletel, sam sebe pa zanemaril, kaj si s tem pridobil?

Ako želiš imeti mir in pravo edinost, treba da vse drugo pustiš in le sam nase paziš.

3. Dobro boš torej napredoval, ako se ohraniš prostega vseh časnih skrbi.

Zelo boš pa nazadoval, če boš imel v čislih časne stvari.

Nič naj ti ne bo veliko, ne visoko, ne milo, ne ljubo, nego sam Bog ali kar je od Boga!

Zaničuj vsako tolažbo, ki ti dojde od katerekoli stvari.

Duša, ki ljubi Boga, zaničuje vse, kar je pod Bogom.

Sam Bog, ki je večen in neizmeren in ki vse napolnjuje, je duši tolažba in srcu pravo veselje.

Poglavje 6.

O veselju mirne vesti.

1. Slava dobremu človeku je pričevanje mirne vesti.

Imej dobro vest, pa boš zmiraj vesel.

Dobra vest zelo veliko lehko prenese in je tudi v nesreči jako vesela.

Slaba vest je vedno plašna in nemirna.

Sladko boš počival, ako ti srce ne bo nič očitalo.

Veseli se le takrat, če si kaj dobrega storil!

Grešniki nimajo nikoli pravega veselja, tudi ne uživajo nikdar notranjega mirú, zakaj hudobni nimajo miru, pravi Gospod (Iz. 48, 22).

In ko bi tudi rekli: V miru smo, nič hudega nas ne bo zadelo in kdo se bo drznil nam škoditi? ne verjemi jim; zakaj nenadoma se bo vzdignila jeza božja in njih dela bodo uničena in pokončani njih naklepi.

2. Hvaliti se v bridkostih, ni težko onemu, ki ljubi; zakaj kdor se tako hvali, se hvali s križem Gospodovim.

Kratka je slava, katero dajejo in prejemajo ljudje.

Posvetno slavo vedno spremlja žalost.

Slava dobrih je čista vest, ne pa hvala ljudi.

Radost pravičnih je od Boga in v Bogu in njih veselje v resnici.

Kdor želi prave in večne slave, ne mara za časno.

In kdor išče posvetne slave, ali je iz srca ne zaničuje, kaže, da manj ljubi nebeško slavo.

Velik dušni mir uživa, komur ne hvale ne graje ni mar.

3. Lehko bo zadovoljen in miren, kdor ima čisto vest.

Nisi svetejši, ako te hvalijo, ne manj vreden, ako te grajajo.

Kar si, to si; kar si pred Bogom, to si in nič več.

Če paziš na to, kaj si sam v sebi, se ne boš menil za to, kaj o tebi ljudje govore.

Človek vidi obličje, a Bog srce. (1. Kralj. 16, 7.)

Človek presoja dejanja, Bog pa sodi namene.

Vedno dobro delati in sebe malo ceniti, je znamenje ponižnega srca.

Od nobene stvari ne želeti tolažbe je znamenje velike čistosti in notranjega zaupanja.

4. Kdor si ne išče zunanjih prič, kaže, da se je popolnoma Bogu izročil.

Ne, kdor se sam hvali, je potrjen, pravi sveti Pavel, ampak kogar Bog hvali (2. Kor. 10, 18).

Znotraj z Bogom živeti in na zunaj se nobenemu nagnjenju ne vdajati, to je življenje notranjega človeka.

Poglavje 7.

Ljubimo Jezusa nad vse!

1. Blagor mu, kdor ve, kaj se pravi Jezusa ljubiti in samega sebe zaradi Jezusa prezirati.

Treba je, da zapustimo, kar ljubimo; zavoljo njega, ki ga ljubimo; ker Jezus hoče, da ga nad vse ljubimo.

Ljubezen stvari je slepiva in nestalna; ljubezen Jezusa verna in stanovitna.

Kdor se oklene stvari, pade z omahljivo stvarjo, kdor pa objame Jezusa, bo trdno stal vekomaj.

Njega ljubi in ohrani si ga prijatelja, ki te ne zapusti, če te vsi zapuste, in ne bo dopustil, da bi se nazadnje pogubil.

Od vsega se boš moral nekdaj ločiti, rad ali nerad.

2. Pri Jezusu bodi, živ in umirajoč, in njemu se izroči, ki je zvest; ki ti bo edini mogel pomagati, ko bodo vsi drugi onemogli.

Tvoj ljubi je tak, da nikogar ne trpi poleg sebe, ampak hoče sam imeti tvoje srce in kakor kralj sedeti na svojem prestolu.

Ko bi se ti znal vsake stvari iznebiti, bi Jezus rad prebival s teboj.

Spoznal boš, da je skoraj vse izgubljeno, karkoli opreš na ljudi, ne pa na Jezusa.

Ne zaupaj majavemu trstu in ne opiraj se nanj, zakaj v s e m e s o j e k a k o r t r a v a i n v s a n j e g o -

va slava pada kakor travni cvet (1. Petr. 1, 24).

3. Hitro se boš prevaral, če boš gledal pri ljudeh le na zunanjost.

Če boš namreč iskal pri drugih tolažbe in dobička, boš večkrat na izgubi.

Ako boš v vsem Jezusa iskal, boš tudi Jezusa našel.

Ako pa boš sebe iskal, boš tudi sebe našel, pa svojo pogubo.

Več namreč človek sam sebi škoduje, če Jezusa ne išče, kakor mu more škodovati ves svet in vsi zoprniki.

Poglavje 8.

O zaupnem prijateljstvu Jezusovem.

1. Kadar je Jezus pri tebi, je vse dobro in nobena reč se težka ne zdi.

Kadar pa Jezusa ni, je težavno vse.

Kadar Jezus ne govori v srcu, je prazna vsa tolažba.

Ako pa Jezus le besedo izpregovori, občutimo veliko tolažbo.

Ali ni Marija Magdalena koj vstala s kraja, kjer je jokala, ko ji je rekla Marta: Učenik je tukaj in te kliče? (Jan. 18, 21.)

Srečna tista ura, ko Jezus kliče od solz na duhovno veselje.

Kako suh in trd si brez Jezusa!

Kako nespameten in ničemuren, če želiš kaj razen Jezusa!

Ali ni to večja škoda, kakor če bi izgubil ves svet?

2. Kaj ti more svet dati brez Jezusa?

Brez Jezusa biti je živ pekel, a z Jezusom biti je sladek raj.

Če je Jezus s teboj, ti ne more škodovati noben sovražnik.

Kdor najde Jezusa, najde dragocen zaklad, najde dobro, ki je nad vse dobro.

In kdor izgubi Jezusa, neizmerno veliko izgubi in več nego ves svet.

Najubožnejši je, kdor živi brez Jezusa, in najbogatejši je, kdor si je z Jezusom dober.

3. Velika umetnost je, da kdo zna z Jezusom občevati, in da kdo zna Jezusa držati, velika modrost.

Bodi ponižen in miroljuben, in bo Jezus s teboj.

Bodi pobožen in miren, in bo ostal Jezus s teboj.

Hitro lehko Jezusa preženeš in milost njegovo izgubiš, če se obrneš k vnanjim rečem.

In če njega preženeš in njega izgubiš, h komu boš pribežal in koga boš iskal za prijatelja?

Brez prijatelja ne moreš prav živeti, in ako ti Jezus ne bo nad vse prijatelje, boš preveč žalosten in zapuščen.

Nespametno torej ravnaš, ako se komu drugemu zaupaš ali v drugem raduješ.

Bolje je imeti ves svet zoper sebe, kakor pa Jezusa žaliti.

Izmed vseh tebi dragih ti bodi torej Jezus sam najdražji!

4. Ljubi vse zavoljo Jezusa, Jezusa pa zavoljo njega samega!

Posebne ljubezni vreden je namreč le Jezus Kristus, ker je on sam dober in zvest nad vse prijatelje.

Zaradi njega in v njem naj ti bodo dragi prijatelji in neprijatelji in za vse ga prosi, da bi ga vsi spoznali in ljubili.

Nikoli si ne želi posebne hvale in ljubezni, ker se ta spodobi samo Bogu, ki nima sebi enakega.

Tudi ne želi, da bi se kdo s tebo pečal v svojem srcu, a tudi ti se ne pečaj z ljubeznijo nikogar, ampak Jezus bodi v tebi in v vsakem dobrem človeku.

5. Bodi čist in prost v srcu in ne oklepaj se nobene stvari!

Potrebno je, da si vsega prost in da čisto srce prinašaš Bogu, če hočeš biti miren in okušati, kako sladak je Gospod (Ps. 33, 9).

Toda do tega gotovo ne prideš, če te ne prehiti in privabi njegova milost, da se rešiš in oprostiš vsega ter se sam ž njim samim zediniš.

Če namreč milost božja pride v človeka, tedaj je zmožen za vse, če ga pa milost božja zapusti, tedaj je ubog in slaboten in kakor le za bičanje odločen.

Toda zato ne bodi malosrčen in ne obupuj, ampak mirno se izroči volji božji, in vse, kar te zadene, pretrpi na slavo Jezusa Kristusa, ker za zimo pride poletje, za nočjo se vrne dan in po nevihti je jasno nebo.

Poglavje 9.

Kadar smo brez tolažbe.

1. Ni težko zaničevati človeško tolažbo, kadar nas Bog tolaži.

Veliko, veliko pa je biti brez božje in človeške tolažbe, in Bogu na ljubo voljno prenašati zapuščenost

srca in v ničemer sam sebe iskati in ne se ozirati na svoje zasluženje.

Kaj je posebnega, če si vesel in pobožen, ko je milost s teboj?

Take ure si vsakdo želi.

Kajpada prijetno potuje, kogar milost božja nosi.

In kaj čuda, ako ne čuti bremena, kogar nosi Vsemogočni in vodi najvišji voditelj!

2. Milo nam je, če imamo kaj za tolažbo.

Sveti mučenec Lavrencij pa je svet premagal s svojim duhovnikom: ker je vse, kar se je zdelo na svetu prijetno, zaničeval, in je iz ljubezni do Kristusa tudi mirno pretrpel, da so ga ločili od najvišjega božjega duhovnika Ksista, katerega je prisrčno ljubil.

Tako je z ljubeznijo do Stvarnika premagal ljubezen do človeka in rajši izvolil božjo voljo, kakor človeško tolažbo.

Tako se uči tudi ti, zapustiti sorodnika in ljubega prijatelja iz lju-

bezni do Boga, in naj ti ne bo težko, če tebe prijatelj zapusti, ko veš, da se moramo vsi nazadnje ločiti.

3. Veliko in dolgo se mora človek bojevati sam s seboj, preden se nauči sebe popolnoma premagovati in vse svoje hrepenenje obračati na Boga.

Kadar se človek naslanja sam na-se, se rad vdaja človeškim tolažbam.

Kdor pa v resnici ljubi Kristusa in se vneto za čednost prizadeva, ta ne zaide v take tolažbe, tudi ne išče takih čutnih sladkosti, ampak rajši prenaša težke preskušnje in trde trude za Kristusa.

4. Kadar ti torej Bog da duhovno tolažbo, jo z zahvalo sprejmi, pa ne pozabi, da je božji dar in ne tvoja zasluga.

Ne povzdiguj se, ne raduj se preveč, tudi se drzno ne ponašaj, ampak bodi zaradi daru še bolj ponižen, previden in boječ v vseh svojih delih,

kajti minila bo ta ura in nastopila bo skušnjava.

Ako ti Bog odvzame tolažbo, nikar takoj ne obupaj, marveč čakaj ponižno in potrpežljivo nebeškega obiskanja, zakaj Bog je dosti mogočen, da ti lahko da še večjo tolažbo.

To ni novo, tudi nenavadno ne za tiste, ki poznajo božjo pot; veliki svetniki in stari preroki so dostikrat skušali take izpremene.

5. Zato je dejal nekdo, ko je čutil milosti božje pričujočnost: Rekel sem v svoji obilnosti: vekomaj ne bom omahnil. (Ps. 29. 7.)

Ko pa milosti ni bilo več, tudi pove, kaj je v sebi izkusil, rekoč: Obrnil si od mene svoje oči in zbegal sem se. (Ps. 29, 8.)

Vendar pa zato nikakor ne obupuje, ampak le še bolj goreče prosi Gospoda in pravi: K tebi, Gospod, bom klical in k svojemu Bogu bom molil. (Ps. 29, 9.)

Slednjič pa zadobi sad svoje molitve in izpričuje, da je bil uslišan, rekoč: Slišal me je Gospod in se me je usmilil; Gospod je bil moj pomočnik. (Ps. 29, 11.)

Pa v čem?

Spremenil si, tako pravi moje žalovanje v veselje in obdal si me z radostjo. (Ps. 29, 12.)

Če se je tako godilo velikim svetnikom, tedaj ne obupujmo mi slabi in ubogi, ako smo danes goreči, jutri pa mrzli, zakaj duh prihaja in odhaja, kakor ga je volja.

Zato pravi blaženi Job: Na vse zgodaj ga obiščeš in hitro ga preskusiš. (Job 7, 8.)

6. Na kaj torej bi se naslanjal ali na koga bi zaupal, ako ne na veliko božje usmiljenje in samo na upanje milosti nebeške?

Dobri ljudje, ali pobožni bratje, ali zvesti prijatelji; svete knjige, ali lepi razgovori, ali sladko petje in

pesmi — vse to malo pomaga, malo veseli, če me milost zapusti in sem sam v svojem uboštvu.

Tedaj ni boljšega pomočka, kakor potrpeti in zatajevati samega sebe po božji volji.

7. Nikoli še nisem našel tako pobožnega in svetega človeka, da bi se mu ne bila kdaj milost odtegnila in gorečnost ohladila.

Noben svetnik ni bil tako visoko zamaknjen in tako razsvetljen, da bi prej ali slej skušan ne bil.

Ni namreč vreden visoke božje svetlosti, kdor ni nikdar poskušan radi Boga v bridkosti.

Navadno je prejšnja skušnjava znamenje prihajajoče tolažbe.

Zakaj preizkušenim v skušnjavah je obljubljena nebeška tolažba.

Le onim, ki so potrjeni po skušnjavah, je obljubljena tolažba.

K d o r z m a g a , pravi, t e m u b o m d a l j e s t i o d d r e v e s a ž i v l j e n j a. (Skriv. raz. 2, 7.)

8. Daje se pa nebeška tolažba zato, da človek pogumno prenaša nasprotja.

Pride pa tudi skušnjava, da se človek v dobrem ne prevzame.

Hudič ne spi, tudi telo še ni mrtvo, zato se ne nehaj pripravljati na boj, ker ob desni in levi imaš sovražnike, ki nikoli ne počivajo.

Poglavje 10.

Bodi hvaležen za milost božjo.

1. Kaj iščeš pokoja, ko si rojen za delo?

Pripravljaj se rajši za potrpljenje kakor za tolažbo, in rajši za križ kakor za veselje!

Kateri posvetnjak ne bi rad sprejel tolažbe in duhovnega veselja, ko bi ga mogel vedno dobivati?

Zakaj duhovne tolažbe so več vredne, kakor vse veselje sveta in vse radosti mesa.

Vse posvetno veselje je namreč ali prazno ali grdo.

Le duhovne radosti so prijetne in poštene; izvirajo iz čednosti in čistim srcem jih daje Bog.

Pa teh nebeških tolažb ne more nihče vedno, kakor bi hotel, uživati, zakaj čas skušnjave ne izostaja dolgo.

2. Nebeškemu obiskovanju je najbolj na potu kriva prostost duha in preveliko zaupanje v samega sebe.

Bog dobro stori, ako da milost tolažbe, a človek slabo ravna, če Bogu vsega z zahvalo ne povrne.

In zato se na nas ne raztakajo božje milosti darovi, ker smo nehvaležni darovavcu in ne navračamo vsega na prvi početek in vir.

Vedno namreč gre milost tistemu, ki se zanjo spodobno zahvaljuje, jemlje pa se prevzetnemu, kar se navadno daje ponižnemu.

3. Nočem tolažbe, katera mi jemlje kesanje.

Ne želim si premišljevanja, katero vodi v prevzetnost.

Ni namreč vse sveto, kar je visoko, ne vse dobro, kar je sladko, ne vse čisto, česar si želimo; ni vse Bogu milo, kar je drago našemu srcu.

Rad sprejemam milost, po kateri sem vedno bolj ponižen in bogaboječ, in vedno bolj pripravljen, da se odpovem samemu sebi.

Nič dobrega si ne bo pripisoval, pač pa spoznaval, da je beden in ubog, kogar je učila podeljena milost in odvzeta milost trdo izšolala.

Daj Bogu, kar je božjega (Mat. 22, 21.), in pripisuj sebi, kar je tvojega, to je: dajaj Bogu zahvalo za milost, sam sebi krivdo za greh, in spoznavaj, da ti gre za krivdo zaslužena kazen.

4. Rad se vrsti med najnižje in dalo se ti bo najvišje, ker brez nizkega ni nič visokega.

Največji svetniki pred Bogom so najmanjši pred seboj.

In kolikor so slavnejši, toliko so v sebi ponižnejši.

Ker so polni resnice in slave nebeške, niso željni ničemurne slave.

Ker so v Bogu ukoreninjeni in utrjeni, nikakor ne morejo biti prevzetni.

In ker Bogu pripisujejo vse, kar so dobrega prejeli, ne iščejo slave eden pri drugem, ampak hočejo le slavo, ki je od Boga samega (Jan. 5, 44), in da bi bil v njih in v vseh svetih Bog hvaljen nad vse, to žele in vedno samo po tem hrepene.

5. Bodi torej hvaležen za najmanjši dar in vreden boš dobiti večjega.

Najmanjše ti bodi kakor največje in najbolj zaničljivo kakor poseben dar.

Ako premisliš, kako imeniten je darovavec, ti ne bo noben dar majhen in zaničljiv.

Ni namreč majhno, kar nam podari Najvišji — Bog.

Tudi če nas pokori in tepe, mora nam biti milo, ker vse, kar stori in dopusti, stori v naše zveličanje.

Kdor želi ohraniti milost božjo, naj bo hvaležen, če se mu da, potrpežljiv, če se mu odvzame.

Moli naj, da se vrne, previden in ponižen naj bo, da je ne izgubi!

Poglavje 11.

Da jih je le malo, ki ljubijo Jezusov križ.

1. Mnogo ima Jezus sedaj prijateljev svojega nebeškega kraljestva, al' malo takih, ki bi nosili njegov križ.

Mnogi hrepené po tolažbi, ali malokateri po trpljenju.

Veliko ima Jezus tovarišev pri mizi, pa malo v postu.

Vsi se žele z njim veseliti, pa malo jih hoče zanj kaj trpeti.

Mnogo jih hodi za Jezusom do lomljenja kruha, a malo do pitja iz keliha trpljenja.

Mnogi občudujejo njegove čudeže, a malokdo hoče za njim v sramoto križa

Mnogi ljubijo Jezusa, dokler se jim ne prigodi kaj zoprnega.

Mnogi ga hvalijo in poveličujejo, dokler prejemajo od njega tolažbe.

Ko se pa Jezus skrije in jih samo za čas zapusti, tedaj le preveč tožijo in omagujejo.

2. Kdor pa Jezusa ljubi zaradi Jezusa in ne zaradi lastne tolažbe, ga poveličuje v vsaki bridkosti in stiski srca, kakor v največji tolažbi.

In ko bi mu nikdar ne hotel dati tolažbe, bi ga vendar vedno hvalil in vedno zahvaljeval.

O koliko premore čista ljubezen do Jezusa, ki je brez sebičnosti in samoljubja!

Ali niso najemniki vsi, ki vedno le po tolažbi hrepene?

Ali ne ljubijo bolj sebe nego Kristusa tak, ki imajo vedno le lastne koristi in dobičke v mislih.

Kje koga najdeš, ki bi hotel služiti Bogu brez plačila?

3. Redko najdeš tako pobožnega človeka, ki bi bil prost vseh stvari.

Resnično v duhu ubogega in prostega vsake stvari, kdo ga najde?

Njegova cena je kakor cena reči iz dalje in iz skrajnjih pokrajin. (Preg. 31, 10.)

Ko bi dal človek vse svoje imetje, bi še nič ne bilo, in ko bi delal veliko pokoro, bi bilo le malo, in ko bi vso učenost pridobil, bi bil še daleč; in ko bi bil velik v kreposti in v pobožnosti silno goreč, bi mu še mnogo manjkalo, enega namreč, kar je najbolj potrebno.

In kaj je to?

Ko najprej vse zapusti, naj zapusti še sam sebe, naj se sam sebe popolnoma oprosti in naj se znebi vse zasebne ljubezni.

In ko vse stori, kar mu je storiti, naj misli, da ni še nič storil; naj nima

za veliko, kar bi se moglo zdeti veliko; ampak v resnici naj se spozna za nepridnega hlapca, kakor pravi Resnica: Ko vse storite, kar vam je ukazano, recite: nepridni hlapci smo. (Luka 17, 10.)

Tedaj boš res ubog in prost v duhu in s ponosom boš mogel govoriti: sam sem in ubog. (Ps. 24, 16.)

Vendar ni nihče bogatejši, nihče mogočnejši, nihče svobodnejši, kakor tisti, ki zna sebe in vse zapustiti in se postaviti na zadnje mesto.

Poglavje 12.

O kraljevi poti svetega križa.

1. Trdo se zdi mnogim to govorjenje: zataji sam sebe, zadeni svoj križ in hodi za menoj. (Mat. 16, 24.)

Pa veliko huje bo slišati tisto poslednjo besedo: Poberite se od

mene, prokleti, v večni ogenj. (Mat. 25, 41.)

Kdor sedaj rad posluša nauk o križu in ga izpolnuje, se mu ne bo bati, da bi zaslišal tedaj večno obsodbo.

To znamenje križa bo na nebu, ko pride sodit Gospod.

Tedaj bodo vsi služabniki križa, ki so se v življenju ravnali po Križanem, stopili z velikim zaupanjem pred Kristusa sodnika.

2. Zakaj se torej bojiš zadeti križ, ki nas vodi v nebeško kraljestvo?

V križu je zveličanje, v križu življenje, v križu obramba pred sovražniki; v križu je vir nebeških sladkosti, v križu moč uma, v križu veselje duha; v križu je vsa čednost, v križu popolna svetost.

Ni zveličanja duši, ne upa večnega življenja razen v križu.

Zato zadeni svoj križ in hodi za Jezusom, in šel boš v večno življenje.

On je šel pred teboj in nosil

križ in umrl zate na križu, da tudi ti nosiš svoj križ ter želiš umreti na križu.

Zakaj če ž njim umrješ, boš ž njim tudi živel.

In če si mu tovariš v trpljenju, mu boš tudi tovariš v slavi.

3. Glej, v križu je vse, in smrt vse odloči; in ni druge poti do življenja in do pravega notranjega miru razen poti svetega križa in vsakdanjega zatajevanja.

Pojdi, kamor hočeš, išči, kar ti drago, ni je višje poti zgoraj, ne varnejše zdolaj, kakor je pot svetega križa.

Določi in uravnaj vse, kakor veš in znaš, videl boš, da moraš vedno kaj trpeti, rad ali nerad, in tako boš vedno našel križ.

Ali boš trpel telesne bolečine, ali pa dušne bridkosti.

4. Včasih te bo Bog zapustil, včasih bližnji nadlegoval, in kar je huje, dostikrat boš sam sebi nadležen; in

vendar ne bo nobene pomoči ne tolažbe, da bi se rešil ali si olajšal; dokler Bog hoče, boš moral trpeti.

Bog namreč hoče, da se učiš trpeti bridkost brez tolažbe in da se popolnoma njemu vdaš ter iz bridkosti še ponižnejši izideš.

Nihče tako živo ne občuti trpljenja Kristusovega, kakor tisti, ki je s Kristusom trpel podobne bolečine.

Križ je torej vedno pripravljen in te čaka povsod.

Beži, kamor hočeš, ubežal mu ne boš; zakaj kamor se obrneš, poneseš sam sebe s seboj in vedno najdeš sam sebe.

Obrni se gori, obrni se doli, obrni se ven, obrni se noter; povsod najdeš križ in povsod je potrebno, da si potrpežljiv, ako hočeš imeti srčni mir in si zaslužiti večni venec.

5. Ako voljno nosiš križ, bo tudi tebe križ nosil in te privedel do zaželjenega cilja, kjer bo namreč konec vsega trpljenja.

Če ga nevoljno nosiš, si nalagaš breme ter se še bolj obtežuješ, nositi ga pa vendar moraš.

Ako se iznebiš enega križa, najdeš gotovo drugega in morebiti še težjega.

6. Ali mar misliš, da boš ti ubežal, čemur dozdaj še nihče ni mogel ubežati?

Kateri svetnik je bil na svetu brez križa in bridkosti?

Saj še Jezus Kristus, naš Gospod, ni bil ne eno uro brez trpljenja, dokler je živel.

Sam pravi: T r e b a j e b i l o, da j e K r i s t u s t r p e l i n o d m r t v i h v s t a l i n t a k o š e l v s v o j o s l a v o. (Luk. 24, 26.)

Kako torej, da ti iščeš druge poti in ne te kraljeve poti, poti svetega križa?

7. Vse življenje Kristusovo je bilo križ in trpljenje; in ti iščeš zase mirú in veselja?

O, motiš se, motiš, če kaj drugega iščeš kakor trpljenje, zakaj to minljivo življenje je polno nadlog in s križi zaznamenovano krog in krog.

In čem bolj je kdo napredoval v duhu, tem težje križe dostikrat najde, zakaj čim bolj ljubi, tem bolj čuti kazen svojega pregnanstva.

8. Ali vendar on, ki je tako raznotero z bridkostmi preskušan, ni brez polajšave in tolažbe, ker vé, da mu zori obilen sad, ako križ voljno nosi.

Ko ga namreč radovoljno sprejme, se mu izpremeni vsa teža bridkosti v zaupanje v božjo tolažbo.

In čim bolj bridkost tare telo, tem bolj se duh krepi po notranji milosti.

In včasih ga hrepenenje po bridkosti in zoprnosti, ker bi rad bil podoben Kristusu Križanemu, tako okrepi, da ne bi hotel biti brez bolečine in bridkosti, ker veruje, da je Bogu toliko bolj všeč, kolikor več in hujšega zanj pretrpi.

Ni to človeška moč, ampak Kristusova milost, ki toliko premore in stori v slabotnem telesu, da se človek z gorečim duhom poprime in ljubi, kar po naravi vedno sovraži in beži.

9. Ni človeku po naravi dano, križ nositi, križ ljubiti; telo pokoriti in v sužnost devati; častem se ogibati, zasmehovanje radovoljno prenašati; sam sebe zaničevati in voliti zaničevanje; trpeti vsakovrstno nasprotovanje in škodo, in ne želeti si nobene prijetnosti na tem svetu.

Če se boš nase oziral, ne boš ničesar sam od sebe premogel.

Če pa v Gospoda zaupaš, ti bo dana moč iz nebes, in tvoji oblasti bodeta podložna svet in meso.

Tudi se ne boš bal peklenskega vraga, ako boš opasan z vero in zaznamovan s Kristusovim križem.

10. Nosi torej, kot dober in zvest služabnik Kristusov, srčno križ svo-

jega Gospoda, ki je bil iz ljubezni do tebe križan.

Pripravi se, da boš prenašal mnogo zoprnosti in razne težave v tem bednem življenju, zakaj tako se ti bo godilo, kjerkoli boš, in tako boš povsod našel, pa se skrij tu ali tam.

Tako mora biti in ni mogoče drugače ogniti se bridkostim in težavam, kakor da jih voljno trpiš.

Pij srčno kelih Gospodov, ako hočeš njegov prijatelj biti in ž njim svoj delež imeti.

Tolažbe prepusti Bogu, on naj ž njimi ravna, kakor ga je volja!

Ti pa bodi pripravljen, da boš prenašal bridkosti in imej jih za največje tolažbe, zakaj trpljenje sedanjega časa se ne da primeriti prihodnji slavi, ki se bo nad nami razodela (Rim. 8, 18); tudi ko bi moral vse sam prenesti.

11. Ko boš tako daleč, da ti bo

bridkost sladka in prijetna radi Kristusa, tedaj vedi, da je dobro s teboj, zakaj našel si raj na zemlji.

Dokler ti je težko trpeti in bi rad trpljenju ubežal, dotlej ti ne bo dobro in bridkost, ki pred njo bežiš, ti bo vedno za petami.

12. Ako se vdaš v to, kar mora biti, to je, da trpiš in umrješ, bo kmalu bolje in našel boš mir.

In če bi se tudi, kakor sv. Pavel, zamaknil v tretja nebesa, bi zaradi tega ne bil trpljenja prost.

Jaz mu bom pokazal, pravi Jezus, koliko mu je trpeti zaradi mojega imena. (Dej. 9, 16.)

Trpeti torej treba, če hočeš Jezusa ljubiti in mu neprenehoma služiti.

13. O da bi bil vreden, trpeti kaj zaradi imena Jezusovega: koliko slavo bi dobil, kako bi se veselili svetniki božji, kako bi tudi spodbujal svojega bližnjega!

Potrpežljivost vsi priporočajo, a malo jih je, ki bi radi trpeli.

Prav bi bilo, da bi ti rad vsaj kaj malega trpel za Kristusa, ko mnogi toliko več trpe za svet.

14. Vedi za gotovo, da mora biti tvoje življenje umiranje.

In čim bolj kdo sam sebi odmrje, tem bolj začne Bogu živeti.

Nihče ni sposoben, da bi doumel nebeške reči, če se ne vda, da bi prenašal trpljenje za Kristusa.

Nič ni Bogu prijetnejšega, nič zate bolj zveličavnega na tem svetu, kakor voljno trpeti za Kristusa.

In ko bi imel na izbero, bi moral bolj želeti, zoprnosti trpeti za Kristusa, kakor uživati mnogo tolažb, ker bi bil tako Kristusu bolj podoben in vsem svetnikom bolj enak.

Ni namreč naše zasluženje in naš napredek v mnogih prijetnostih in tolažbah, marveč v velikih bridkostih in težavah.

15. Ko bi bilo za zveličanje ljudi kaj boljšega in koristnejšega, kakor je trpljenje, bi bil Kristus to gotovo pokazal z besedo in z dejanjem.

Toda on očitno opominja učence, ki so šli za njim, in vse, ki hočejo hoditi za njim, naj nosijo križ, in pravi:

Ako hoče kdo za menoj priti, naj zataji sam sebe in naj zadene svoj križ in naj gre za menoj. (Luk. 9, 23.)

Ko smo torej vse prebrali in premislili, naj bo to naš končni sklep:

Treba nam je po mnogih bridkostih iti v božje kraljestvo. (Dej. 14, 21.)

TRETJA KNJIGA.

O notranji tolažbi.

Poglavje 1.

Kaj Kristus govori verni duši.

1. Poslušati hočem, kaj v meni govori Gospod Bog. (Ps. 84, 9.)

Blagor duši, ki sliši Gospoda, ko v njej govori, in sprejema iz njegovih ust besedo tolažbe.

Blagor ušesom, ki poslušajo tihi šepet božji in se nič ne menijo za šepet sveta.

Pač res blagor ušesom, ki ne poslušajo glasu, kateri zunaj šumi, marveč resnico, ki znotraj uči.

Blagor očem, ki so zaprte za vnanje reči, a uprte v notranje.

Blagor njim, ki doumevajo notranje reči in se z vsakdanjo vajo trudijo bolj in bolj pripraviti na to, da spoznajo nebeške skrivnosti.

Blagor njim, ki je njih veselje Bog in ki se otresejo vseh posvetnih zadržkov.

To pomni, duša moja, in zapri vrata počutnosti, da boš mogla slišati, kaj govori v tebi Gospod, tvoj Bog!

2. To pravi tvoj preljubi: J a z s e m t v o j e r e š e n j e (Ps. 34, 3), tvoj mir in tvoje življenje.

Drži se mene in našla boš mir.

Zapusti vse, kar je minljivega, in išči, kar je večnega!

Kaj je vse časno? — ali ni vse zapeljivo?

In kaj pomagajo vse stvari, ako te Stvarnik zapusti?

Odreci se torej vsemu; skrbi, da boš Stvarniku všeč in zvest, da zadobiš pravo srečo.

Poglavje 2.

Da Resnica brez glasnih besed znotraj uči.

1. Govori, Gospod, ker tvoj služabnik posluša! (Ps. 34, 3.)

Tvoj služabnik sem, daj mi razum, da spoznam Tvoje zapovedi! (Ps. 118, 125.)

Nagni moje srce na besede svojih ust in kakor rosa kapljaj tvoja beseda!

Nekdaj so rekli Izraelci Mozesu: Ti nam govori in mi bomo poslušali, ne govori naj nam Gospod, da morebiti ne umrjemo! (II. Moz. 20, 19.)

Jaz pa, Gospod, ne pravim tako; rajši te, kakor Samuel prerok, ponižno in željno prosim: Govori, Gospod, ker tvoj služabnik posluša! (1. Kralj. 3, 10.)

Naj mi ne govori Mozes, ne kak drug prerok, rajši govori ti, Gospod

Bog, ki navdihuješ in razsvetljuješ vse preroke, ker ti sam brez njih me moreš popolnoma poučiti, oni pa brez tebe nič ne premorejo!

2. Izgovarjajo sicer besede, pa duha ne dadó.

Prelepo govore, pa ne vnamejo srca, če ti molčiš.

Črke uče ti pa razodevaš zmisel.

Skrivnosti pripovedujejo, ti pa razkrivaš znamenjem pomen.

Zapovedi oznanjajo, a ti jih pomagaš izpolnjevati.

Pot kažejo, a ti daješ moč, da moremo po njej hoditi.

Oni le od zunaj delajo, ti pa učiš in razsvetljuješ srca.

Oni zalivajo, ti pa daješ rodovitnost.

Oni z besedami kličejo, ti pa daješ sluhu umevanje.

3. Naj mi torej ne govori Mozes, ampak ti mi govori, o Gospod, moj Bog, večna resnica, da ne umrjem in ne ostanem brez sadu, če bi bil opo-

minjan le od zunaj, znotraj pa ne vnet; da mi ne bo v sodbo beseda, ki bi jo slišal, pa ne izpolnil; poznal, pa ne ljubil; veroval, pa ne čuval.

Govori torej, Gospod, ker tvoj služabnik posluša; ti imaš besede večnega življenja. (1. Kralj. 3, 9; Jan. 6, 69.)

Govori mi, da bo moji duši kakorkoli v tolažbo in v izboljšanje vsega mojega življenja; tebi pa da bo v hvalo in slavo in večno čast!

Poglavje 3.

Da treba božjo besedo ponižno poslušati, a da je mnogi prav ne cenijo.

1. Poslušaj, sin moj, moje besede, besede presladke, ki presegajo vso modrost posvetnih učenjakov in modrijanov!

Besede moje so duh in življenje (Jan. 6, 64), in ne smeš jih ceniti po človeški sodbi.

Mojih besed ne smeš zlorabiti za prazno zabavo, ampak molčeč jih poslušaj in ves ponižen in goreč jih sprejemaj!

2. Rekel sem: Srečen, kogar ti, Gospod, učiš in ga v svoji postavi poučuješ (Ps. 93, 12).

Da mu lajšaš hude dni (Ps. 93, 13), in da ne ostane brez tolažbe na zemlji.

3. Jaz, pravi Gospod, sem učil od početka preroke in še sedaj vedno govorim vsem; pa mnogi so gluhi in trdi za moje govorjenje.

Mnogi rajši poslušajo svet, nego Boga; ročneje sledijo nagnjenju svoje počutnosti, nego volji božji.

Svet obeta le časne in malovredne reči in vse dere za njim; jaz obetam vse najboljše in večno, in vendar so mrzla srca ljudi.

Kdo tako skrbno meni služi in me v vsem posluša, kakor služijo svetu in njegovim gospodarjem?

Sramuj se, Sidon, govori morje. (Iz. 23, 4.)

In če vprašaš zakaj, poslušaj!

Daleč hodijo ljudje za majhnim dohodkom, za večno življenje pa se mnogi komaj premaknejo.

Kar je malo vredno, iščejo; za vinar se večkrat grdo prepirajo; za neznatno reč in prazno obljubo se ne boje truda noč in dan.

4. Toda, sramota, za nespremenljivo dobro, za neprecenljivo plačilo, za največjo čast in neskončno slavo je ljudem preveč vsak že najmanjši trud.

Sram te bodi zato, leni in mrmrajoči služabnik, ker se drugi bolj trudijo za pogubljenje, kakor ti za življenje!

Drugi se bolj vesele praznih reči, kakor ti resnice.

Oni se pogosto goljufajo v svojem upanju, a moja obljuba nikogar ne prevara, in nikogar ne pusti praznega, ki meni zaupa.

Kar sem obljubil, bom dal, kar sem rekel, ne bom oporekel, če le do konca zvest ostaneš v moji ljubezni.

Jaz povračujem vsem dobrim in ostro skušam vse pobožne.

5. Zapiši si moje besede v svoje srce in pridno jih premišljuj, zakaj v skušnjavi ti bodo zelo potrebne.

Česar beroč ne umeš, boš spoznal, ko te obiščem.

Z dvojnim jaz obiskujem svoje izvoljene: s skušnjavo in s tolažbo.

In dvojno branje jim berem vsak dan: v enem grajam njih napake, v drugem jih nagovarjam, naj rastejo v čednostih.

Kdor ima moje besede, pa jih zaničuje, ga bodo sodile poslednji dan (Jan. 12, 48).

Molitev za dar pobožnosti.

6. Gospod, moj Bog! Ti si moje vse.

In kdo sem jaz, da se drznem govoriti s teboj?

Jaz sem tvoj najubožnejši služabnik in zavržen črvič, tako ubog in zaničljiv, da sam ne vem in si ne upam reči, kako.

Pa saj veš, Gospod, da nič nisem, nič nimam in nič ne premorem.

Ti edini si dober, pravičen in svet; ti vse premoreš, vse daješ, vse napolnjuješ, samo grešnik gre prazen od tebe.

Spomni se svojega usmiljenja in napolni moje srce s svojo milostjo, ker nočeš, da bi bila zastonj tvoja dela!

7. Kako bom sam sebe prenašal v tem bednem življenju, ako me ne bosta podpirala tvoje usmiljenje in tvoja milost?

Ne obračaj svojega obličja od mene, nikar se ne mudi in obišči me, ne odteguj mi svoje tolažbe, da ne bo moja duša kakor zemlja brez vode (Ps. 142, 6).

Gospod, uči me izpolnjevati tvojo voljo, uči me vredno in ponižno

hoditi v tvoji pričujočnosti, ker ti si moja modrost, ki me v resnici poznaš in si me poznal, preden je bil svet in preden sem se rodil na svet!

Poglavje 4.

Da moramo v resnici in ponižnosti živeti pred Bogom.

1. Sin, hodi v resnici v moji pričujočnosti in vedno me išči s preprostim srcem!

Kdor hodi v resnici pred menoj, bo očuvan hudih napadov, in resnica ga bó rešila zavodnikov in hudobnih opravljivcev.

Ako te resnica oprosti, boš res prost in ne bo ti mar praznih ljudskih besedi.

2. Gospod, resnično je.

Kakor ti praviš, tako, prosim, se zgodi z menoj.

Tvoja resnica naj me uči, ona naj me čuva, in ohrani naj me do zveličavnega konca.

Ona naj me reši vsega hudega nagnjenja in neredne ljubezni in hodil bom s teboj v veliki svobodi srca!

3. Učila te bom, pravi resnica, kar je prav in meni drago.

Premišljuj svoje grehe z veliko nezadovoljnostjo in žalostjo, in nikdar si ničesar ne umišljaj radi dobrih del.

Grešnik si, mnogim strastem zasužnjen in vanje zapleten.

Sam iz sebe vedno v nič težiš; hitro padeš, hitro si premagan; hitro se zbegaš, hitro razbrzdaš.

Ničesar nimaš, s čimer bi se mogel bahati; a mnogo, za kar bi se moral zaničevati; zakaj mnogo slabejši si, kakor pa moreš umeti.

4. Ne misli torej, da je kaj posebnega, kar delaš.

Nič ti ne bodi veliko, nič drago in čudovito, nič imenitno, ne visoko, nič v resnici hvale in želja vredno, razen, kar je večno.

Nad vse bodi vesel večne resni-

ce, žalosten pa vedno svoje prevelike nevrednosti.

Ničesar se bolj ne boj, bolj ne grajaj in se bolj ne ogibaj, kakor svojih razvad in grehov; bolj ti morajo biti zoprni kakor vsa časna škoda.

Nekateri ne hodijo odkritosrčno v moji pričujočnosti, ampak z neko zvedavostjo in prevzetnostjo hočejo vedeti moje skrivnosti in umeti božje globokosti, sebe pa in svoje zveličanje zanemarjajo.

Taki mnogokrat zabredo v velike skušnjave in grehe radi svoje prevzetnosti in radovednosti, ker se jim jaz ustavljam.

5. Boj se božjih sodb, in trepetaj pred jezo Vsemogočnega.

Ne presojaj del Najvišjega, temveč premišljuj svoje hudobije, koliko si grešil in koliko zamudil dobrih del.

Nekateri imajo svojo pobožnost le v knjigah, drugi v podobah in še drugi v zunanjih znamenjih in obrazih.

Nekateri me imajo na jeziku, a le malo v srcu.

Drugi pa, razsvetljeni in očiščeni, hrepene le po večnih dobrinah, posvetne reči neradi poslušajo in le nevoljni služijo naravnim potrebam; in ti vedo, kaj v njih govori duh resnice, ki jih namreč uči zaničevati pozemeljske reči in ljubiti nebeške; prezirati svet in noč in dan hrepeneti po nebesih.

Poglavje 5.

O čudovitem delovanju božje ljubezni.

1. Poveličujem te, Oče nebeški, Oče mojega Gospoda Jezusa Kristusa, ker si se milostljivo spomnil n - me siromaka!

O Oče usmiljenja, o Bog vse t - lažbe, zahvaljujem te, ker mene, vsake tolažbe nevrednega, poživljaš in tolažiš.

Poveličujem te vedno in slavim z edinorojenim tvojim Sinom in s svetim Duhom, tolažnikom, na veke!

O Gospod Bog, sveti ljubitelj moj, ko prideš k meni, bo od veselja igralo moje srce!

Ti si slava moja in veselje mojega srca.

Ti upanje moje in moje zavetje ob dnevu stiske!

2. Ker sem pa še slab v ljubezni in nepopoln v čednosti, mi je treba tvoje moči in tolažbe.

Obiskuj me torej in poučuj v svetih naukih; oprosti me hudih strasti in ozdravi moje srce vseh nerednih nagnjenj, da bom v srcu ozdravljen in popolnoma očiščen ter sposoben za ljubezen, močan za trpljenje, vztrajen za stanovitnost.

3. Ljubezen, to je velika reč; nad vse velika dobrota, ki sama lajša vse težave in radovoljno trpi vse zoprnosti.

Ljubezen nosi težo brez težave in kar je grenko, dela sladko in prijetno.

Velikodušna ljubezen do Jezusa nagiblje k velikim delom in spodbuja na vedno popolnejše želje.

Ljubezen hrepeni kvišku in noče, da bi jo zadržavala kaka pozemeljska stvar.

Ljubezen hoče biti prosta in tuja vsemu posvetnemu nagnjenju, da bi je nič ni oviralo v notranjem spoznanju, da bi je ne zapletla nobena časna ugodnost in ne potrla nobena neugodnost.

Nič slajšega ni od ljubezni, močnejšega nič; nič višjega, nič širšega, nič prijetnejšega, nič popolnejšega, nič boljšega v nebesih in na zemlji; zakaj iz Boga se je rodila in le v Bogu nad vsemi stvarmi more počiti.

4. Kdor ljubi: leta, teka, se veseli; prost je in nič ga ne ovira.

Vse da za vse, vse ima v vsem, ker počiva v enem, nad vse Velikem,

iz katerega vse dobro izvira in izhaja.

Ne gleda na darove, ampak nad vse darove se obrača le na darovalca.

Ljubezen mnogokrat ne vé mere, marveč gori čez vso mero.

Ljubezen ne čuti teže, se ne meni za trud; rada bi več storila, kakor more; ne opravičuje se z nemogočim, ker misli, da vse more in sme.

Ljubezen je torej za vse in mnogo dopolni in doseže, kjer obnemore in pade, kdor ne ljubi.

5. Ljubezen vedno čuje, celó v spanju ne spi; trud je ne utrudi, stiska je ne stisne, strah je ne ostraši, ampak kakor živ plamen in goreča baklja kvišku plameni in vse prešinja.

Kdor ljubi, vé, kaj je ljubezen.

Glasen klic v ušesih božjih je že goreča želja duše, ki pravi: Moj Bog, moja ljubezen; ti si ves moj in jaz ves tvoj!

6. Širi mi srce v ljubezni, da se bom učil s srcem okušati, kako sladko je, ljubiti, topiti se in kopati v ljubezni.

Nosi naj me božja ljubezen, da se bom dvignil sam nad sebe v preveliki gorečnosti in občudovanju!

Daj, da pojem pesem ljubezni in sledim v višave za teboj, mojim ljubim; v tvoji hvali naj mrje moja duša, radujoč se v ljubezni!

Daj, da te ljubim bolj, nego sebe in sebe le zavoljo tebe in v tebi vse, ki te v resnici ljubijo, kakor veleva ljubezni postava, ki odseva iz tebe!

7. Ljubezen je urna, odkritosrčna, pobožna, prijetna in ljubka, močna, potrpežljiva, zvesta, razumna, prizanesljiva, moška in nikdar ne išče sama sebe.

Kadar namreč kdo sam sebe išče, nima več ljubezni.

Ljubezen je previdna, ponižna in pravična; ni mehkužna, ni nestanovitna, ni željna ničemurnih reči; lju-

bezen je trezna, čista, zanesljiva, mirna je in v vseh čutih začuvana.

Ljubezen je podložna in pokorna višjim, sama sebe malo ceni in prezira; vdana in hvaležna je Bogu; vedno vanj veruje in upa, četudi ne najde vselej veselja v Bogu, ker v ljubezni se ne živi brez bridkosti.

8. Kdor ni voljan vsega trpeti in popolnoma se vdati volji ljubega, ta ni vreden imena, da ljubi.

Kdor ljubi, mora vse, kar je težkega in grenkega, rad prevzeti radi ljubega in ga ne sme nikoli zavoljo kakih zoprnosti zapustiti.

Poglavje 6.

Kako se preskuša prava ljubezen.

1. Sin, ne ljubiš me še močno in modro.

Zakaj ne, Gospod?

Ker zavoljo majhne zoprnosti opustiš, kar si začel, in preželjno iščeš tolažbe.

Kdor srčno ljubi, je stanoviten v skušnjavah in ne veruje zvitim prigovorom sovražnikovim.

Ljub sem mu v sreči, pa tudi v nesreči mu nisem neprijeten.

2. Moder ljubitelj gleda bolj na ljubezen ljubega, kakor na njegov dar.

Više ceni voljo kakor dar in vse darove manj ceni nego ljubega.

Plemenit ljubitelj ne najde zadovoljstva v darovih, ampak nad vsemi darovi v meni.

Zato ni vse izgubljeno, če kdaj o meni in mojih svetnikih manj prav misliš, kakor bi rad.

Da ti je včasih tako prijetno in sladko pri srcu, to dela pričujoča milost; to je nekak predokus nebeške domovine.

Ni se pa na to milost naslanjati, ker pride, pa zopet preide.

Bojevati se pa zoper slabe mike, ki se vzbujajo v duši, in zoper prišepetavanje hudobnega duha, je znamenje kreposti in velikega zasluženja.

3. Ne daj se torej zbegati tujim domišljijam, naj si bodo o katerikoli reči.

Hrani trdni sklep in dobri namen radi Boga!

Res je, da se včasih hitro kakor zamakneš v visoke reči, a da se zopet kmalu vrneš k navadnim nepridnostim srca.

Toda te zoper svojo voljo bolj trpiš, kakor da bi jih bil sam kriv, in dokler ti niso všeč in se jim upiraš, je zasluženje in ne izguba.

4. Vedi, da se stari sovražnik na vso moč trudi, da bi oviral tvoje hrepenenje v dobrem in te odvrnil od vseh dobrih del: da bi ne častil svetnikov, da bi se ne spominjal pobožno mojega trpljenja, da bi se ne spominjal zveličavno svojih grehov, da bi ne čuval nad lastnim srcem in da bi se ne držal trdnega sklepa rasti v kreposti.

Vzbuja ti mnoge grde misli, da bi

v tebi vzbudil stud in strah ter te odvrnil od molitve in svetega berila.

Ni mu po volji tvoja ponižna spoved in ko bi mogel, bi te odvrnil tudi od svetega obhajila.

Ne verjemi mu in ne brigaj se zanj, četudi ti večkrat nastavlja slepilne zanjke.

Njega obdolži, če te navdajajo slabe in nečiste misli.

Reci mu: Poberi se, nečisti duh, sram te bodi, hudobnež, zelo nečist si, ker take reči šepetaš na moja ušesa!

Spravi se od mene, grdi slepar, pri meni nič ne najdeš svojega, Jezus bo z menoj kakor močen bojevalec in ti boš ostal na sramoti.

Rajši umrjem in vsako kazen pretrpim, kakor bi se tebi vdal.

Tiho bodi in obmolkni; nočem te poslušati, če me še toliko nadleguješ.

Gospod je moja luč in moja pomoč, koga se bom bal? (Ps. 26, 1.)

Če stoji proti meni cela vojska, se ne bo balo moje srce. (Ps. 26, 3.)

Gospod je moj pomočnik in moj odrešenik! (Ps. 18, 15.)

5. Bojuj se kakor dober vojščak in ako kdaj padeš zavoljo slabosti, zberi še močnejše sile od prejšnjih, zaupaj na večjo mojo milost in zelo se varuj praznega samoljubja in napuha!

Radi tega jih mnogo zabrede v zmoto in včasih zaidejo v skoraj neozdravljivo slepoto.

Naj ti bo opomin za čuječnost in vedno ponižnost poguba ošabnih, ki so sami vase neumno in predrzno zaupali.

Poglavje 7.

Da je treba milost ponižno čuvati in zakrivati.

1. Sin, bolje in varneje je zate, da zakrivaš milost pobožnosti, da se ne povzdigueš, ne govoriš veliko o

njej in je ne precenjuješ, temveč sam sebe zaničuješ in se bojiš, da bi je nevreden ne prejemal.

Na samo čustvo se ni preveč navezavati, ker se rado spremeni v nasprotje.

V milosti premišljuj, kako beden in ubog si brez milosti.

Tudi v duhovnem življenju ne napreduješ le tedaj, ko te milost tolaži, ampak tudi, če si ponižen, vdan in potrpljiv, kadar se ti taka milost odvzame, če torej ne otrpneš v goreči molitvi in nikakor tudi ne opustiš drugih dobrih del, ki jih moraš po navadi opravljati, marveč rad storiš vse, kakor najbolje veš in znaš, kolikor je v tvoji moči, in se ne zanemariš popolnoma, ako čutiš, da si suh in zbegan v duši.

2. Mnogo jih je namreč, ki so nepotrpežljivi in malomarni, kakor hitro jim ne gre vse po volji.

Človek nima vedno svojega početja v oblasti (Jer.

10, 23), ampak Bog daje in tolaži, kadar hoče, kolikor hoče in kogar hoče, kolikor mu je drago in ne več.

Nekateri so neprevidni v pobožnosti uničili sami sebe, ker so več hoteli, kakor jim je bilo mogoče; niso pomislili na svojo slabost in rajši poslušali nagnjenje svojega srca, kakor sodbo svoje pameti.

In ker so si drzni več lotili, kakor pa je bilo Bogu všeč, zato so hitro izgubili milost.

Taki, ki so se bili že skoraj udomačili v nebesih, so postali nizki in zapuščeni ubožci, da bi se ponižani in ubožani učili: ne letati s svojimi perutmi, ampak upati pod mojim krilom.

Novinci in še malo izkušeni na potu Gospodovem se radi varajo in pogubé, če se ne ravnajo po nasvetu izkušenih.

Ker hočejo le po svoji glavi ravnati, ne pa drugim zvedenim vero-

vati, bodo slabo končali, ako se nikakor ne dajo odvrniti od svoje trme.

Kdor se sam sebi moder zdi, ne trpi rad ponižno, da bi ga drugi vodili.

3. Bolje je malo znati in malo vedeti, pa ostati ponižen, kakor pa imeti velike zaklade učenosti, pa sam sebe ničemurno ljubiti.

Bolje je, da imaš manj, kakor pa veliko, ker bi se morebiti prevzel.

Ni dovolj previden, kdor se vsega vdaja veselju, da pozabi na svoje prejšnje siromaštvo in mu ni mar čistega strahu božjega, ki se boji izgubiti podarjeno milost.

Tudi ni dosti kreposten in moder, kdor se v nesreči ali kaki težavi preobupno vede in manj zaupljivo misli in sodi o meni, nego se spodobi.

4. Kdor je rad v miru preveč brez skrbi, je ob času boja preveč pobit in plašen.

Ko bi bil dostikrat sam pri sebi ostal ponižen in majhen in bi svojega

duha prav vodil in vladal, bi ne zabredel tako hitro v nevarnost in greh.

Dober svèt je ta: Kadar si ves goreč, premišljuj, kaj bo, ko se milosti luč umakne.

In če se to res primeri, misli na to, da se morda razsvetljenje povrne, katero sem ti odvzel za nekaj časa, tebi v svarilo, sebi pa v slavo.

5. Večkrat je taka preskušnja boljša, kakor če bi ti vedno šlo vse po sreči.

Zasluženja namreč ne smemo meriti po tem, če je imel kdo več ali manj prikazni ali tolažb, ali če je kdo zveden v svetem pismu, ali če je v višji službi, temveč po tem se meri zasluženje, če je kdo utrjen v resnični ponižnosti in poln božje ljubezni, če vselej in povsod išče le božje časti, če sam sebe nič ne ceni in se v resnici zaničuje in ga bolj veseli, če ga drugi zaničujejo in ponižujejo, kakor pa da bi ga častili.

Poglavje 8

Da pred Bogom malo o sebi mislimo.

1. Govoril bom s svojim Gospodom, dasi sem prah in pepel. (1 Moz. 18, 27.)

Ko bi se jaz imel za kaj več, glej, bi se mi ti ustavil, in moje hudobije bi pričale zoper mene in ne mogel bi ugovarjati.

Če se pa ponižam in v nič denem, če neham sebe hvaliti ter pripoznam, da sem le prah, tedaj mi bo mila tvoja milost in blizu bo tvoja luč mojemu srcu; in vse lastno čislanje, kakorkoli majhno, se bo potopilo v moji ničevosti in izginilo za vselej.

Ondi mi poveš, kaj sem, kaj sem bil in kam sem prišel; ker nič nisem, pa nisem vedel. (Ps. 72, 22.)

Če sem prepuščen sam sebi, glej, sem nič in slabost sama.

Če se pa hipoma name ozreš, sem takoj krepak in z novim veseljem napolnjen.

Čudovito je, kako hitro me dvigneš v višavo in kako milostno objameš, ki me lastna teža vedno vleče navzdol!

2. To dela tvoja ljubezen, ki me brez mojega zasluženja prehiteva in mi v tolikerih potrebah pomaga, čuva tudi velikih nevarnosti in da resnico povem, rešuje brezštevilnega zla.

Ker sem sam sebe napačno ljubil, sem se pogubil; in ker sem samo tebe iskal in čisto ljubil, sem našel obenem tebe in sebe in iz ljubezni do tebe sem sam sebe še bolj ponižal.

Ti, o presladki, mi namreč več daješ, nego zaslužim, več, kakor smem upati in prositi.

3. Blagoslovljen bodi, moj Bog! dasi sem namreč vsake dobrote nevreden, vendar v svoji plemenitosti in dobrotljivosti ne nehaš darov deliti tudi nehvaležnim in njim, ki so daleč od tebe.

Spreobrni nas k sebi, da ti bomo

hvaležni, ponižni in pobožni, zakaj ti si naše zveličanje, naša moč in krepost!

Poglavje 9.

Da vse obračajmo na Boga, naš zadnji namen!

1. Sin, ako želiš res srečen biti, moram biti jaz tvoj prvi in zadnji namen.

Ta namen bo očistil tvoje želenje, ki se mnogokrat pregrešno nagiblje k sebi in k stvarem.

Zakaj če sam sebe iščeš, hitro sam v sebi oslabiš in usahneš.

Vse torej v prvi vrsti na-me obračaj, ker jaz sem dal vse.

Zavedaj se, da vse izhaja iz mene, iz studenca vsega dobrega, in zato se mora vse vračati k meni, svojemu začetku.

2. Iz mene zajemajo mali in veliki, ubogi in bogati živo vodo, kakor iz živega studenca; in tisti, ki mi voljni in radi služijo, prejemajo milost za milostjo.

Kdor pa se hoče hvaliti brez mene in se veseliti kake svoje dobrine, ne bo našel pravega veselja in srce se mu ne bo širilo od radosti, ampak mnogovrstno bo tak oviran in stiskan.

Nič dobrega torej ne lasti sebi, kakor tudi nikomur drugemu ne pripisuj kreposti, ampak vse Bogu dajaj, brez katerega človek nič nima.

Jaz sem dal vse, jaz hočem imeti vse in ostro terjam, da se meni hvala daje.

3. To je resnica, ki pred njo beži ničemurna slava.

In kadar milost nebeška in prava ljubezen pride v srce, srce ni več nevoščljivo, ne žalostno; tudi ga ne prevzema samoljubje.

Ljubezen božja namreč premaga vse in razširi vse dušne moči.

Če si moder, se boš le v meni veselil in le vame upal; zakaj nihče ni dober, kakor sam Bog (Luk. 18, 19), ki bodi hvaljen nad vse in v vsem blagoslovljen.

Poglavje 10.

Zaničuj svet in sladko ti bo služiti Bogu!

1. Zopet bom zdaj govoril, Gospod, in ne bom molčal; govoril bom s svojim Bogom in s svojim Kraljem, ki je na višavi.

Kako obilna je tvoja sladkost, o Gospod, ki jo hraniš njim, ki se tebe bojé. (Ps. 30, 20.)

Kaj si šele tistim, ki te ljubijo, in onim, ki ti služijo s celim srcem!

Res, neizrekljivo sladka je bogomiselnost, in to daješ njim, ki te ljubijo.

S tem si mi najbolje pokazal sladkost svoje ljubezni, da si me ustvaril, ko me ni bilo, in da si me navnil v svojo službo, ko sem daleč zašel, in mi zapovedal, da te ljubim.

2. O studenec večne ljubezni!

Kaj naj rečem o tebi?

Kako bi pozabil tebe, ki si se mene milostno spomnil, ko sem že omagal in se pogubil?

Nad vse upanje si se usmilil svojega služabnika in nad vse zasluženje si mi skazal milost in prijateljstvo.

Kaj naj ti povrnem za to milost?

Ni namreč vsem dano, da bi se vsemu odpovedali, svet zapustili in stopili v samostan.

Ali je to kaj posebnega, ako služim tebi, kateremu mora služiti vsaka stvar?

Nič posebnega se mi ne sme zdeti, da tebi služim; toda to se mi zdi veliko in čudno, da si takega siromaka in nevredneža milostno vzel za svojega hlapca, ter pridružil svojim ljubljenim služabnikom.

3. Glej, vse je tvoje, kar imam in s čimer ti služim.

Toda, saj pravzaprav bolj ti meni služiš kakor jaz tebi!

Glej, nebo in zemlja, ki si ju ustvaril človeku v službo, čakata na tvojo

besedo in vsak dan izpolnjujeta, kar zapoveduješ.

Pa to je še premalo; celo angele si odločil, da služijo človeku.

Nad vse pa je, da si ti sam človeku milostno služil in mu obljubil dati samega sebe.

4. Kaj ti bom dal za vse te brezštevilne dobrote?

O da bi ti pač mogel služiti vse dni svojega življenja.

O da bi mogel le en dan vredno opravljati tvojo službo!

Resnično, ti si vreden popolne službe, vse časti in večne hvale!

Res, ti si moj Gospod, jaz pa ubog služabnik, ki sem ti dolžan služiti z vsemi močmi, ki ne smem nikoli opešati v tvoji hvali.

Tako hočem, tako želim; in česar nimam, ti milostno dopolni.

Velika čast in velika slava je, tebi služiti, in vse zaničevati zavoljo tebe.

Zakaj v veliki milosti bodo, ki se radovoljno podado tvoji najsvetejši službi.

Našli bodo presladko tolažbo svetega Duha, ki se iz ljubezni do tebe odpovedo vsemu mesenemu veselju.

Veliko prostost srca bodo prejeli tisti, ki zavoljo tvojega imena izvolijo ozko pot in puste vso posvetno skrb.

5. O ljubezniva in prijetna služba božja, po kateri se človek resnično oprosti in posveti!

O sveti san redovne službe, ki naredi človeka enakega angelom, ljubega Bogu, strašnega hudobnim duhovom in dragega vsem vernim!

O služba vredna, da se je oklenemo, vredna vseh želja, ker si ž njo zaslužimo najvišje dobrote in pridobimo veselje, ki ostane vekomaj!

Poglavje 11.

Da je želje srca treba preizkušati in vladati.

1. Sin, mnogo ti treba, da se še naučiš, česar še dobro ne znaš.

Kaj Gospod?

Da boš uravnaval svoja nagnjenja popolnoma po moji volji; da ne boš ljubil sam sebe, ampak, da boš v vsem goreč za mojo voljo.

Želje te pogosto vnemajo in močno nagibljejo; toda pomisli, kaj te bolj nagiblje, moja čast ali tvoj dobiček?

Če se vnemaš zavoljo mene, ti bo prav, kakorkoli obrnem.

Če pa tiči v tem želja po lastnem dobičku, tedaj veš, kai da te ovira in obtežuje.

2. Čuvaj se tedaj, da se ne boš preveč opiral na želje, ki jih spočneš brez mojega sveta, da ti pozneje ne bo žal in zoprno, kar ti je bilo poprej všeč in za kar si ves gorel, ker si mislil, da je posebno dobro.

Ne vdajaj se takoj vsakemu čustvu, če se ti tudi dozdeva dobro, pa tudi ne izbegavaj vsakega čustva, če tudi je zoprno!

Včasih je dobro, tudi dobre namere in želje brzdati, da se duh z nepravo vnemo ne raztrese; tudi, da

drugim z neredom ne daš pohujšanja, ali pa, če ti drugi nasprotujejo, da se takoj ne zbegaš in ne padeš.

3. Včasih pa je treba tudi s silo in moško nasprotovati čutnemu želenju in ne se brigati za telo, kaj hoče ali kaj noče; ampak za to se truditi, da bo, četudi ne voljno, duhu pokorno!

In tako dolgo ga je treba krotiti in devati v sužnost, dokler ne bo voljno za vse in se ne nauči z malim se zadovoljevati in veseliti se preprostih reči in ne mrmrati, če mu kaj ni po godi.

Poglavje 12.

Uči se potrpežljivosti in vojskuj se proti poželjivosti!

1. Gospod Bog, spoznam, da mi je potrpežljivost zelo potrebna, zakaj marsikaj zoprnega se primeri v tem življenju.

Naj storim kar hočem, da bi užival mir, brez boja in bridkosti vendar ne bo moje življenje.

2. Sin, res je tako!

Toda jaz nočem, da bi ti iskal miru, ki je brez skušnjav in brez zoprnosti, ampak vedi, da najdeš mir še le takrat, ko te preizkusijo razne bridkosti in potrdijo mnoge zoprnosti.

Če praviš, da ne moreš veliko trpeti, kako boš pa prenesel ogenj v vicah?

Če moraš voliti med dvojnim zlom, izvoli si manjše zlo.

Da uideš torej kaznim v večnosti, prizadevaj si, da boš sedanje težave zavoljo Boga ravnodušno prenašal.

Ali misliš, da posvetni ljudje nič ne trpe ali le malo?

Takšnih ne najdeš, če jih iščeš tudi med njimi, ki najbolj v slasteh žive.

3. Pa imajo, praviš, mnogo veselja in žive po svoji volji, zato se ne menijo za svoje nadloge.

Kaj zato, če bi tudi imeli, kar poželi srce?

A kako dolgo misliš, da bo to?

4. Glej, kakor dim izginejo bogatini na svetu in pozabljeno je vse preteklo veselje!

In še zdaj v življenju ne uživajo svojega veselja brez bridkosti, zoprnosti in strahu.

Prav iz tega, iz česar zajemajo veselje, prejemajo dostikrat tudi kazen in bolečine.

Prav se jim godi, da ne uživajo veselja brez nemira in grenkosti, ker ga iščejo in želijo neredno.

O kako kratko je vse posvetno veselje, kako lažnivo, napačno in grdo!

In vendar ljudje kakor pijani in slepi tega ne uvidijo, marveč kakor nema žival deró v dušno smrt zavoljo malo naslade, ki jim jo daje življenje!

Ti pa, sin moj, n e h o d i z a s v o -

jim poželenjem in obračaj se od svoje volje. (Sir. 18, 30.)

Veseli se v Gospodu in dal ti bo, česar si ti želi srce! (Ps. 36, 4.)

5. Ako hočeš res vesel biti in več tolažbe od mene prejemati, zaničuj vse posvetno, loči se od posvetnega veselja, in blagoslovljen boš in prejel boš obilno tolažbo.

In čim bolj se boš umeknil vsej tolažbi stvari, tem slajšo in močnejšo tolažbo boš našel v meni.

Toda od kraja je ne boš dosegel brez žalosti, brez truda in boja.

Ustavljala se bo stara razvada, pa premagala jo bo boljša navada.

Telo se bo upiralo, pa ukrotila ga bo gorečnost duha.

Zasledovala in dražila te bo stara kača, pa pregnal jo boš z molitvijo, in tudi s koristnim delom ji boš zadelal veliki vhod.

Poglavje 13.

O pokorščini ponižnega podložnika po zgledu Jezusa Kristusa.

1. Sin, kdor se umika pokorščini, se umakne milosti.

In kdor kaj lastnega išče, izgubi, kar je občno.

Kdor ni rad in voljno pokoren svojemu višjemu, kaže, da mu tudi telo še ni popolnoma pokorno, ampak da se mu še pogosto godrnjaje ustavlja.

Uči se torej, da boš hitro pokoren svojemu višjemu, ako želiš v strahu imeti lastno telo.

Zakaj zunanjega sovražnika boš hitreje premagal, če notranji človek v tebi ne bo razdejan.

Bolj nadležnega in hudega sovražnika duša nima, kakor si ji ti sam, ako nisi edin z duhom.

Sploh pa treba, da sam sebe res zaničuješ, če hočeš premagati meso in kri.

Zato ker še prevèč neredno sebe ljubiš, se bojiš popolnoma vdati volji drugih.

2. Toda kaj je to, če si ti, ki si prah in nič, podložen človeku zavoljo Boga, ko sem se jaz, Vsemogočni in Najvišji, ki sem vse iz nič ustvaril, radi tebe ponižno podvrgel človeku.

Pod vse sem se ponižal in pomanjšal, da bi s svojo ponižnostjo premagal tvoj napuh.

Prah, uči se pokoren biti; prst in glina, uči se ponižen biti in uklanjati se pod noge vsem.

Uči se upogibati svojo voljo in vdajati se vsakemu ponižanju.

3. Razvnemi se sam zoper sebe in ne dovoli, da bi se napuh pasel v tebi, marveč tako podložen in ponižen bodi, da morejo vsi hoditi po tebi in te teptati kakor blato na cesti.

Kaj tožiš, ničemurni človek? kaj boš ugovarjal, grdi grešnik, onim, ki te grajajo, ki si tolikrat žalil Boga in tolikrat zaslužil pekel?

Pa prizaneslo ti je moje oko, ker je tvoja duša dragocena pred mojim obličjem, zato da bi ti spoznal mojo ljubezen in kaj hvaležnosti imel za moje dobrote, da bi bil zato vselej pokoren in ponižen ter bi voljno prenašal zaničevanje.

Poglavje 14.

Premišljuj skrivne sodbe božje, da se ne prevzameš v dobrem!

1. Gospod, če s svojimi sodbami zagrmiš nad menoj, pretreseš s strahom in trepetom vse moje kosti, in silno se prestraši moja duša.

Strmeč stojim in premišljujem, da še nebesa niso čista pred tvojim obličjem. (Job. 15, 15.)

Če si na angelih našel krivico, pa jim nisi prizanesel, kaj bo pa z menoj?

Zvezde so padle z nebes, in jaz prah, kaj se prevzemam?

Padli so globoko taki, katerih dela so se zdela hvalevredna, in videl sem, kako so se naslajali s svinjskimi otrobi taki, ki so uživali angelski kruh.

2. Nobene svetosti ni, če ti, o Gospod, odtegneš svojo roko; nobena modrost nič ne pomaga, če ti nehaš vladati; noben pogum nič ne premore, če ga ti ne vzdržuješ; nobena čistost ni varna, če je ti ne čuvaš; nobena človeška paznost ne koristi, če ni tvoje svete čuječnosti.

Zakaj ako nas ti zapustiš, utonemo in se pogubimo, če nas pa ti obiščeš, vstanemo in živimo.

Mi smo sicer nestanovitni, pa ti nas krepiš; mlačni smo, pa ti nas vnemaš.

3. O kako zaničljivo in ponižno bi moral sam o sebi misliti, kako nič ceniti, ako se mi zdi, da imam kaj dobrega!

O Gospod, kako globoko se moram ponižati pred tvojimi nerazum-

ljivimi sodbami, ko spoznam, da sem nič, dvakrat nič!

O brezmerna teža, o nepreplovno morje, kjer ne najdem ničesar sam o sebi, kakor v vsem le nič.

Kje je tedaj kraj za hvalo, kje za zaupanje v umišljeno čednost?

Utonila je v globočini tvojih sodb nad menoj vsa ničemurna slava.

4. Kaj je pač vse meso pred tvojim obličjem?

Ali se bo mar ilo ponašalo pred njim, ki ga oblikuje? (Prim. Rim. 9, 20.)

Kako se more z ničemurnimi besedami povzdigovati človek, čigar srce je v resnici Bogu podložno?

Kogar je premagala resnica, njega ves svet ne bo napihnil, in hvala vseh ljudi ne bo ganila tistega, ki je postavil vse svoje zaupanje v Boga.

Zakaj tudi tisti, ki govore, nič niso; z zvokom besedi bodo prešli; resnica Gospodova pa ostane na veke (Ps. 116, 2).

Poglavje 15.

Kako se nam je vêsti, kako govoriti, kadar kaj želimo?

1. Sin, tako-le reci pri vsaki stvari: Gospod, ako je tebi po volji, naj se zgodi!

Gospod, če je tebi v čast, zgôdi se v tvojem imenu!

Gospod, ako vidiš, da je to dobro zame in spoznaš, da mi koristi, tedaj mi daj v svojo slavo!

Če pa spoznaš, da bi bilo meni v škodo in bi mi nič ne pripomoglo za zveličanje moje duše, odvzemi mi take želje!

Zakaj ni vsaka želja od svetega Duha, četudi se človeku zdi, da je prava in dobra.

Težko je prav presoditi, ali te vodi dobri ali hudobni duh, da si želiš to ali ono, ali pa te morda naganja tvoj lastni duh.

Veliko jih je bilo nazadnje golju-

fanih, ki so od kraja mislili, da jih vodi dobri duh.

2. Zato le vedno v strahu božjem in s ponižnim srcem želi in prosi, karkoli spoznaš, da je vredno željá; pred vsem pa meni izroči, rekoč: Gospod, ti veš, kako je bolje; zgôdi se to ali ono, kakor hočeš!

Daj, kar hočeš, kolikor hočeš in kadar hočeš!

Stori z menoj, kakor veš in kakor ti je bolj všeč in kakor ti je v večjo čast!

Postavi me, kamor hočeš in v vsem ravnaj z menoj, kakor ti drago!

V tvoji roki sem, vrti in obračaj me, kakor te je volja!

Glej, tvoj služabnik sem, za vse pripravljen, ker nočem sebi živeti, ampak tebi; o da bi ti pač vredno in popolno služil!

Molitev, da bi se zgodila božja volja.

3. Daj mi, predobrotni Jezus, svojo milost, da bo z menoj in bo z menoj delala ter do konca pri meni ostala!

Daj mi, da bi vedno želel in hotel, kar je tebi bolj prijetno in ljubo.

Tvoja volja naj bo moja volja, in moja volja se ravnaj vselej po tvoji volji in naj se z njo popolnoma strinja.

Kar ti hočeš ali nočeš, to naj hočem ali nočem jaz, in naj ne želim in nočem drugega, kakor kar ti hočeš ali nočeš.

4. Daj, da vsemu posvetnemu odmrjem in da bom rad zavoljo tebe na tem svetu zaničevan in nepoznan!

Daj mi nad vse želje to željo, da naj v tebi počijem in se v tebi umirí moje srce!

Ti si srcu pravi mir, ti edini počitek; brez tebe je vse težko in nepokojno.

V tem edinem miru, to je: v tebi, edini, največji in večni dobroti, bom spaval in počival (Ps. 4, 9). Amen.

Poglavje 16.

Da le v Bogu išči prave tolažbe.

1. Karkoli si morem želeti ali misliti sebi v tolažbo, ne pričakujem tukaj, temveč v večnosti.

Ko bi tudi sam imel vse tolažbe sveta in bi užival vse slasti, gotovo je, da bi vse to dolgo ne trajalo.

Zatorej vedi, moja duša, da se nikjer drugod ne boš popolnoma utolažila in okrepčala razen v Bogu, ki tolaži uboge in sprejema ponižne.

Počakaj malo, duša moja, počakaj božje obljube in imela boš obilno vsega dobrega v nebesih!

Če preveč neredno hrepeniš po časnih rečeh, boš izgubila večne in nebeške.

Časne reči rabi, po večnih pa hrepéni!

S časnim ne moreš nasititi svojih željá, ker nisi zato ustvarjena, da bi to uživala.

2. Ko bi tudi imela vse posvetne dobrine, bi vendar le ne mogla biti srečna in zadovoljna, ker le v Bogu, ki je vse ustvaril, je tvoja sreča in tvoje zveličánje; seveda ne ona sreča, kakršno kažejo in hvalijo neumni prijatelji svetá, temveč kakršno pričakujejo dobri verniki Kristusovi in včasih že tukaj okušajo pobožni in tisti, ki so čistega srca, k a t e r i h b i v a n j e j e v n e b e s i h (Fil. 3, 20).

Prazna in kratka je vsa človeška tolažba.

Blažena in prava tolažba je, ki jo srce prejema od resnice.

Pobožen človek povsod nosi s seboj Jezusa, svojega tolažnika, ter mu pravi: Ostani pri meni, Gospod Jezus, povsod in vselej!

To naj bo moja tolažba, da sem rad brez vsake človeške tolažbe.

In kadar ne bo tvoje tolažbe, naj

mi bo tvoja volja in pravična preskušnja največja tolažba.

Zakaj ne boš se na veke srdil in tudi ne boš večno grozil (Ps. 102, 9).

Poglavje 17.

Da je treba Bogu izročiti vso skrb.

1. Sin, ne brani se, da s teboj ravnam, kakor hočem, ker vem, kaj je za te dobro.

Ti misliš, kakor ljudje sploh, ti sodiš v mnogih rečeh, kakor ti svetuje človeški čut.

2. Gospod, res je, kar praviš.

Bolje ti zame skrbiš, kakor bi mogel jaz zase.

Zeló slabo namreč stoji, kdor ne izroči tebi vseh skrbi.

Gospod, ravnaj torej z menoj, kakor hočeš, da bo le moja volja prav in trdno združena s tvojo voljo.

Saj more le dobro biti, karkoli storiš z menoj.

Če hočeš, da bom v temi, te bom hvalil; in ako hočeš, da bom v svetlobi, te bom tudi hvalil.

Če me milostno tolažiš, bodi blagoslovljen, in če je tvoja volja, naj bom v bridkostih, bodi pravtako vedno blagoslovljen!

3. Sin, tak moraš biti, če želiš z menoj hoditi.

Pripravljen bodi za trpljenje, kakor za veselje.

Tako rad bodi beden in ubog, kakor premožen in bogat.

4. Gospod, rad bom zate trpel, karkoli pride name;

Radovoljno bom sprejemal iz tvoje roke dobro in hudo, sladko in grenko, veselo in žalostno, in zahvaljeval te bom za vse, kar se mi prigodi.

Čuvaj me vsakega greha in ne bom se bal ne smrti, ne pekla!

Da me le na veke na zavržeš in ne izbrišeš iz knjige življenja, mi ne bo nič škodovalo, naj pride name še toliko bridkosti.

Poglavje 18.

Da moramo vse časne nadloge po zgledu Jezusa Kristusa voljno prenašati.

1. Sin, z nebes sem prišel zavoljo tvojega zveličanja; prevzel sem tvoje uboštvo, ne moran, ampak iz ljubezni, da bi se ti učil potrpežljivosti in bi voljno prenašal časne nadloge.

Zakaj od svo,ega rojstva pa do smrti na križu nisem bil brez trpljenja.

Užil sem pa mnogo siroščine v časnih rečeh; slišal sem mnogo tožb zoper sebe, trpel sem voljan sramoto in zaničevanje; prejemal sem nehvaležnost za dobrote, kletvine za čudeže, očitke za nauk.

2. Gospod, ker si bil ti potrpežljiv v svojem življenju in si s tem najlepše izpolnil voljo svojega Očeta, zato je prav, da sem tudi jaz, ubogi grešnik, potrpežljiv po tvoji volji in da nosim, dokler bo tvoja volja, v

svoje zveličanje težo trohljivega življenja.

Dasi je namreč sedanje življenje res težavno, je vendar po tvoji milosti zelo zaslužljivo; in nam slabim je lažje in svetlejše, ker vidimo tvoje zglede in stopinje tvojih svetnikov; pa tudi bolj tolažilno je, kakor v stari zavezi, ko so bila vrata nebeška še zaprta, ko je bila pot v nebesa še bolj temna in ko jih je še tako malo iskalo nebeškega kraljestva; a tudi pravični in za zveličanje odločeni niso mogli priti v nebeško kraljestvo, dokler jih nisi odrešil s svojim trpljenjem in s svojo smrtjo.

3. O koliko hvalo sem ti dolžan, da si meni in vsem vernim milostno pokazal pravo pot do svojega večnega kraljestva!

Zakaj tvoje življenje je naša pot in s sveto potrpežljivostjo potujemo k tebi, ki si naše plačilo.

Ko bi ne bil ti hodil pred nami in nas učil, kdo bi hodil za teboj?

O koliko bi jih zaostalo daleč zadaj, ko bi ne videli tvojih presvetih zgledov!

Glej, še zdaj smo mlačni, dasi smo slišali toliko tvojih čudežev in naukov; kaj bi še le bilo, ko bi ne imeli tolike svetlobe, ki nam kaže pot za teboj?

Poglavje 19.

O prenašanju krivic in kdo je res potrpežljiv.

1. Kaj govoriš, moj sin?

Premisli, kaj sem jaz trpel, kaj so svetniki trpeli in nehaj tožiti!

Tisešenisidokrviboril (Hebr. 12, 4).

Malo je, kar trpiš, v primeri z onimi, ki so toliko trpeli, toliko žalosti prebili, ki so prestali toliko težkih preskušenj.

Pomni torej, kaj so drugi pretrpeli, da boš laglje prenašal svoje tako majhno trpljenje.

In če se ti ne zdi majhno, glej, če ni tudi tega kriva tvoja nepotrpežljivost.

Vendar majhno in veliko, vse skušaj voljno prenašati!

2. Kolikor bolje se pripraviš za trpljenje, toliko modreje ravnaš in toliko si več zaslužiš; tudi boš laglje trpel, če se z duhom in vajo za to pogumno pripraviš.

Ne govori: ne morem tega od takega človeka trpeti; nisem dolžan prenašati, zakaj veliko škode mi je prizadel in očita mi, česar nisem nikoli mislil; s kom drugim bi že rajši potrpel, in kakor bi spoznal, da je potrebno.

Nespametna je taka misel, ki se nič ne ozira na moč potrpežljivosti ne na njega, ki jo bo poplačal, ampak ima pred očmi le osebe in sebi storjene krivice.

3. Ni v resnici potrpežljiv, kdor le trpi, kolikor sam hoče in od kogar sam hoče.

Kdor je res potrpežljiv, se ne meni, kdo mu napravlja težave, ali višji, ali tovariš, ali podložni, ali ga vadi v potrpežljivosti pobožen in svet mož, ali hudoben in malovreden človek, ampak neodvisno od vseh stvari, hvaležno sprejme iz božjih rok in ima za velik dobiček, kolikorkoli in kadarkoli se mu kaj zoprnega pripeti, ker pri Bogu tudi najmanjše trpljenje, ako je pretrpimo zavoljo njega, ne ostane brez plačila.

4. Če hočeš torej zmagati, bodi pripravljen na boj.

Brez boja ne prideš do venca potrpežljivosti.

Ako nočeš trpeti, nočeš biti venčan.

Če pa hočeš biti venčan, se moško bojuj in voljno trpi!

Brez truda ni počitka in brez boja ni zmage.

5. O Gospod, daj, da mi bo mogoče s tvojo milostjo, kar se mi po naravi zdi nemogoče.

Ti veš, da morem le malo trpeti in da mi že majhna zoprnost podere srce.

Daj, da mi bo vse, kar trpim zaradi tvojega imena, ljubo in prijetno; zakaj za te trpeti in se mučiti, je zveličavno za mojo dušo.

Poglavje 20.

O spoznanju svoje slabosti in o bedi sedanjega življenja.

1. Spoznam proti sebi svojo krivico (Ps. 31, 5), in tebi, o Gospod, razodenem svojo slabost.

Dostikrat me že majhna reč potere in užali.

Sklepam sicer, da bom pogumen, pa če pride le neznatna skušnjava, sem precej v veliki stiski.

Včasih je celo malovredna stvar, iz katere nastane velika skušnjava.

In ko mislim, da sem že varen,

ker ne čutim skušnjav, me časih podere prva lahna sapica.

2. Poglej torej, Gospod, mojo bedo (Ps. 24, 18) in mojo slabost, ki jo poznaš od vseh strani; usmili se me in izvleci me iz blata, da ne obtičim (Ps. 68, 15) in se vanj ne pogreznem za vselej.

To je, kar me pogosto muči in sramoti pred teboj, da sem tako omahljiv in da se tako slabo ustavljam skušnjavam.

Dasi popolno ne privolim, mi je vendar nadležno in zoprno, da me skušnjave vedno zasledujejo in naveličan sem živeti v vsakdanjih bojih.

Tudi v tem pripoznavam svojo slabost, da mi nespodobne misli mnogo rajše dohajajo, kakor pa odhajajo.

3. Ozri se, vsemogočni Izraelov Bog, gorečnik vernih duš, na trud in trpljenje svojega služabnika in pomagaj mu, kamorkoli se obrne!

Okrepi me z nebeško močjo, da ne bo gospodoval v meni stari človek

in nesrečno, duhu še ne popolnoma pokorno meso, s katerim se mi bo boriti, dokler bom živel v tej solzni dolini.

O kakšno je to življenje! polno trpljenja in bridkosti, polno zanjk in sovražnikov!

Komaj namreč odstopi ena bridkost in skušnjava, pride že druga, in ko se še s prvo vojskujemo, nam že mnogo drugih, nepričakovanih dela nadlego.

4. Kako bi ljubili življenje, ki ima toliko grenkosti, ki je izročeno tolikim nesrečam in bedam?

Kako naj se sploh imenuje življenje, kar rodi le smrt in kugo?

In vendar ga ljubimo, in mnogo jih v njem išče veselja.

Dostikrat se očita svetu, da je goljufiv in ničemuren, pa ga vendar neradi ostavimo, ker je še preveč slabega poželenja v nas.

Nekaj nam pravi, da bi svet ljubili, nekaj pa, da bi ga zaničevali.

Da bi svet ljubili, k temu nas vle-

če poželenje mesa, poželenje oči in napuh življenja (1. Jan. 2, 16); kazni in nadloge pa, ki po pravici sledijo poželenju, rode nam mržnjo in sovraštvo do sveta.

5. Toda žalibog grešno poželenje zmaguje nad srcem svetu vdanim, in med trnjem se za srečno ima, ker ni še videlo, ne okusilo sladkosti božje in notranje lepote čednosti.

Tisti pa, ki svet zares zaničujejo in skušajo Bogu služiti v svetem redu, poznajo božjo sladkost, ki je obljubljena vsem, kateri se svetu resnično odpovedo; taki tudi jasneje vidijo, kako zelo se svet moti in kako v mnogočem se vara.

Poglavje 21.

Da je treba nad vse dobrine in darine v Bogu počiti.

1. Nad vse in v vsem, duša moja, počij vselej v Gospodu, zakaj on je svetnikov večni počitek.

Daj mi, o presladki in premili Jezus, da nad vse stvari počijem v tebi; nad vso srečo in lepoto, vso čast in slavo, vso mogočnost in visokost, vso vednost in bistroumnost, vse bogastvo in umetnosti, vso slavo in hvalo, vse veselje in radost, ves ugled in hvalo, vso milino in tolažbo, vse upe in obete, vse zasluge in hrepenenje, vse darove in dobrote, ki jih moreš dati in vliti; nad vse veselje in radost, ki jo more duša sprejeti in občutiti; nad vse angele in nadangele in vse trume nebeške; nad vse vidne in nevidne stvari; nad vse, kar nisi ti, moj Bog.

2. Ti, o Gospod moj Bog, si nad vse in najboljši: ti sam najvišji in najmogočnejši, ti sam najpopolnejši in najzadostnejši, ti sam najslajši in najtolažilnejši, ti sam najlepši in najljubeznivejši, ti sam najplemenitejši in najslavnejši, nad vse: ki so v tebi vse dobrine popolnoma in obenem in so vedno bile in vedno bodo; in je za-

to premalo in nezadostno, karkoli mi daš mimo sebe, ali karkoli mi razodeneš ali obljubiš, če tebe ne vidim in tebe popolnoma ne dosežem.

Moje srce ne more resnično počiti in se popolnoma utešiti, če v tebi ne počije in se ne dvigne nad vse dari in stvari.

3. O moj premili ženin Jezus Kristus, prečisti ljubitelj, Gospod vseh stvari, kdo mi da peroti resnične svobode, da poletim in počijem v tebi?

O kdaj popolnoma dosežem, da bom prost in da vidim, kako si sladak, Gospod moj Bog?

Kdaj se bom popolnoma zbral v tebi, tako da iz ljubezni do tebe ne bom več čutil sebe, ampak samo tebe, nad vse čutje in vso mero, na način ne vsem poznan?

Sedaj pa pogosto vzdihujem in žalosten nosim svojo nesrečo.

Veliko hudega se namreč godi v tej solzni dolini, kar me dostikrat bega, žalosti in slepi; kar me ovira in

raztresa, mami in zapleta, da ne morem k tebi, kakor bi rad, in se ne radujem sladkih objemov, ki so jih vedno deležni pri tebi blaženi duhovi.

Naj te gane moj vzdih in tolikera bridkost na zemlji!

4. O Jezus, odsev večne slave, tolažba potujoči duši, usta molče pred teboj, a moje molčanje ti govori.

Kako dolgo še ne bo mojega Gospoda?

Pridi k meni siromaku in razveseli me!

Stegni svojo roko in reši ubogega iz nadloge!

Pridi, pridi, ker brez tebe ni veselega dneva, ne ure; zakaj ti si moje veselje in brez tebe je prazna moja miza!

Beden sem in kakor v temnici zakovan v železje, dokler me ne okrepčaš s svetlobo svoje pričujočnosti in me ne rešiš ter mi ne pokažeš prijaznega obraza.

5. Drugi naj iščejo namestu tebe drugih stvari, katerekoli hočejo; meni pa drugo ni všeč in mi ne bo, kakor ti, moj Bog, moje upanje in večno zveličanje.

Ne bom molčal in ne nehal moliti, dokler se ne povrne tvoja milost in mi ti ne izpregovoriš v moji duši.

6. Glej me, glej, tu pred teboj sem, ker si me klical.

Tvoje solze in hrepenenje tvoje duše, tvoje ponižanje in srčno kesanje me je nagnilo in privedlo k tebi.

7. In rekel sem: Gospod, klical sem te in želel tebe uživati, pripravljen, vsemu se odreči zavoljo tebe.

Ti si me namreč prvi vzbudil, da bi te iskal.

Bodi torej blagoslovljen, Gospod, ker si bil tako dober svojemu služabniku po obilnosti svojega usmiljenja.

Kaj naj še reče tvoj služabnik vpričo tebe? razen da se kar moč

poniža pred teboj, vedno si svest svoje grešnosti in nevrednosti?

Ni namreč tebi enakega med vsemi čudovitimi stvarmi v nebesih in na zemlji.

Tvoja dela so jako dobra, tvoje sodbe resnične, in tvoja previdnost vlada vse.

Hvala ti torej in slava, o Očetova modrost; hvalijo in blagoslavljajo naj te moja usta, moja duša in z njimi vse stvari!

Poglavje 22.

Spominjaj se mnogoterih božjih dobrot!

1. Odpri, Gospod, moje srce svoji postavi in uči me živeti po tvojih zapovedih!

Daj, da spoznam tvojo voljo, da spoštljivo in marljivo premišljujem tvojo dobrotljivost in se spominjam vseh in vsake dobrote ter se ti dostojno zanje zahvaljujem.

Toda vem in spoznam, da se ti še za najmanjšo dobroto ne morem prav zahvaliti.

Manjši sem namreč od vsake dobrote, ki si mi jo skazal, in kadar mislim na tvojo visokost, se moj duh izgublja v njeni veličini.

2. Vse moči duše in telesa, vse, kar imamo, zunaj ali znotraj, naravnega ali nadnaravnega, vse je tvoj dar, in spominja nas tebe, da si dobrotljiv in usmiljen in dober, ki smo od tebe vse dobro prejeli.

In ako je ta več prejel, oni manj, je vendar vse tvoje, in brez tebe niti najmanjše reči ni mogoče imeti.

Kdor je več prejel, se ne more ponašati s svojim zasluženjem; ne se povzdigovati nad druge in zaničevati manjših, zakaj tisti je večji in boljši, ki sebi manj pripisuje in se bolj ponižno in pobožno zahvaljuje.

In kdor se ima izmed vseh za najslabšega in za najnevrednejšega, tisti

je najbolj sposoben, da sprejme še večje darove.

3. Kdor pa je manj prejel, ni da bi zato žaloval, nejevoljen bil ali bogatejšemu zavidal; gleda naj marveč na tebe in naj nad vse hvali tvojo dobroto, ki tako obilno, tako zastonj in tako milostno deliš svoje darove in nič ne gledaš na osebe.

Vse je tvoje in zato te moramo hvaliti v vseh rečeh.

Ti veš, kakšnih darov vsak potrebuje; zakaj pa ima ta manj, oni več, o tem ne gre soditi nam, ampak tebi, ki je pri tebi določeno zaslužene vsakega posameznika.

4. Zato, Gospod Bog, cenim tudi to za veliko dobroto, da nimam obilo tega, kar na zunaj pri ljudeh donaša hvalo in slavo; če torej kdo gleda svoje uboštvo in svojo nizkost, nikar da bi bil sam sebi težak, žalosten in potrt, naj ga marveč navda potolažba in veliko veselje, zakaj ti, o Bog, si izbral uboge in ponižne in za-

ničevane od tega sveta, da bi bili kakor domači v tvoji hiši.

Priče so tvoji apostoli, ki si jih postavil za poglavarje celemu svetu.

Živeli so nesvarljivo na svetu, tako ponižni in preprosti, brez hudobije in zvijače, in celó veseli so bili, ko so jih zaničevali zavoljo tvojega imena; hrepeneli so posebno po tistih rečeh, katerih se svet najbolj boji.

5. Kdor torej tebe ljubi in pozna tvoje dobrote, naj se ničesar bolj ne veseli, kakor da se v njem izpolnjuje tvoja volja in tvoji večni sklepi; in v tem mora biti tako zadovoljen in potolažen, da je tako rad najmanjši, kakor bi bil drugi rad največji; tako miren in zadovoljen na zadnjem mestu, kakor na prvem, tako rad preziran in zavržen, brez imena in slave, kakor če bi bil največji in najbolj hvaljen na svetu.

Tvoja volja in ljubezen do tvoje časti mora torej vse presegati; in

bolj mora tolažiti človeka in bolj mu biti všeč kakor vse dobrote, ki jih je prejel ali jih bo še prejel.

Poglavje 23.

O štirih rečeh, ki donašajo obilo mirú.

1. Sin, sedaj te bom učil poti mirú in prave prostosti.

Stori, Gospod, kar si rekel, ker rad to slišim!

2. Sin, skrbi, da boš rajši delal voljo drugih, kakor svojo.

Imej rajši vselej manj, kakor pa veliko!

Išči vedno nižjega mesta in bodi vsem podložen!

Želi vedno in moli, da bi se izpolnila v tebi popolno volja božja!

Glej, tak človek pride v deželo mirú in pokoja.

3. Gospod, ta kratek govor tvoj obsega veliko popolnost.

Malo besedi obsega, a poln je pomena in bogat sadov.

Ko bi se mogel zvesto po njem ravnati, ne bi se tako lahko zbegal.

Kadarkoli se namreč čutim nemirnega in obteženega, spoznam, da se nisem ravnal po tem nauku.

Ti pa, ki vse premoreš in le to želiš, da bi duša napredovala, pomnoži milost, da izpolnim tvojo besedo in dosežem svoje zveličanje.

Molitev zoper slabe misli.

4. Gospod moj Bog, ne odtegnuj se od mene; Bog moj, glej name in pomagaj mi! (Ps. 70, 12.)

Zakaj razne misli in hudi strahovi so vstali v meni in mučijo mojo dušo.

Kako bom brez škode šel skoznje?

Kako jih bom premagal?

5. Jaz pojdem pred teboj, pravi Gospod, in bom ponižal mogočneže sveta.

Odprl bom ječi vrata in razodel ti tajne skrivnosti.

6. Stori, Gospod, kakor praviš, pobegnejo naj pred tvojim obličjem vse hude misli!

Edino moje upanje in vsa moja tolažba je, da v vsaki nadlogi k tebi pribežim, nate zaupam, tebe iz dna srca na pomoč kličem in potrpežljivo čakam tvoje tolažbe.

Molitev za razsvetljenje duha.

7. Razsvetli me, dobrotljivi Jezus, s svojo notranjo svetlobo in preženi iz mojega srca vso temo!

Obrzdaj tako raztresene misli in odpodi skušnjave, ki mi silo delajo.

Bojuj se srčno za-me in ukroti hude zveri, namreč mamljivo poželenje, da bo mir v tvoji trdnjavi (Ps. 121, 7) in da se bo obilna hvala razlegala po svetem dvoru, to je, v čisti vesti!

Zapovej vetrovom in viharjem, reci morju: miruj! in severu: ne razsajaj! in bo velika tihota.

8. Pošlji svojo luč in resnico, da bosta sijali na zemljo, zakaj pusta in prazna zemlja sem, dokler me ti ne razsvetliš!

Razlij milost od zgoraj, oblij moje srce z nebeško roso in odpri studence pobožnosti, da poživé obličje zemlji in rode dober in najboljši sad!

Dvigni mi duha, ki ga tlači breme pregreh, obrni vse moje hrepenenje k nebeškim rečem, da okusim sladkost nebeškega blaženstva in mi zamrze misli na pozemeljske stvari.

9. Iztrgaj me in odmakni me od minljive tolažbe stvari, ker nobena stvar ne more popolno umiriti in potolažiti mojega hrepenenja!

Združi me s seboj z nerazdružno vezjo ljubezni, ker si ti sam ljubečemu zadosti in je brez tebe vse drugo ničevo!

Poglavje 24.

Da ne povprašujmo radovedno, kako drugi živé!

1. Sin, ne bodi radoveden in nikar ne imej praznih skrbi!

Kaj je tebi to ali ono mar, ti hodi za menoj! (Jan. 21, 22).

Kaj te namreč skrbi, ali je oni tak ali tak, ali tako ali tako dela in govori?

Tebi ne bo treba odgovarjati za druge, le sam zase boš odgovor dajal.

Zakaj bi se torej vpletal?

Glej, jaz vse poznam in vidim vse, kaj se godi pod solncem, in vem o vsakem, kako je ž njim: kaj misli, kaj želi in kakšne namene ima.

Meni torej prepusti vse, ti pa lepo v miru ostani in pusti ljudi, naj delajo, kar delajo.

Vsakega bo samega zadelo, kar bo govoril ali storil, zakaj mene nihče varati ne more.

2. Ne skrbi za senco slavnega imena, ne za mnoge prijatelje in ne za posebno ljubezen ljudi!

Iz tega namreč izvira razmišljenost in v srcu velika tema.

Rad bi s teboj govoril in ti odkrival svoje skrivnosti, ako bi ti pridno pazil na moj prihod in mi odpiral vrata svojega srca.

Bodi previden, čuj v molitvah in v vsem se ponižuj!

Poglavje 25.

V čem je stanoviten mir srca in pravi napredek.

1. Sin, jaz sem rekel: Mir vam zapustim, svoj mir vam dam, ne kakršnega svet da, vam ga jaz dam (Jan. 14, 27).

Miru si vsak želi, a za to ne skrbe vsi, kar je za pravi mir potrebno.

Moj mir je pri onih, ki so ponižnega in krotkega srca.

Tvoj mir bo, ako boš zelo potrpežljiv.

Če boš mene poslušal in hodil za mojim glasom, boš imel obilo miru.

2. Gospod, kaj naj torej storim?

Pazi nase v vsem, kar delaš in kar govoriš, in edino to želi, da boš meni všeč, in razen mene ničesar ne želi in ne išči; tudi ne sodi predrzno, kar drugi govore in delajo, in se ne vtikaj v stvari, ki ti niso nič mar; tako bo mogoče, da boš malo ali redko nemiren.

Da bi pa človek nikoli ne občutil nobenega nemira in nikdar ne trpel nobene dušne in telesne težave, tega ni v sedanjem času, takšno je le stanje večnega miru.

Zato ne misli, da si našel pravi mir, če ne čutiš nobene nadloge; tudi takrat ni vse dobro, ako nimaš nobenega nasprotnika; in tudi to ni popolno, če se vse godi po tvoji volji; tudi ne misli, da si velik in posebno ljubljen, če čutiš v sebi veliko pobož-

nost in sladkost; zakaj ne spozna se po tem, kdo resnično ljubi krepost, tudi ni v tem napredek in popolnost.

3. V čem pa je, Gospod?

4. V tem, da se popolnoma izročiš božji volji in ne iščeš, kar je tvojega, ne v malem, ne v velikem, ne v času, ne v večnosti, tako da v sreči in nesreči enako hvališ Boga, da ti je vse eno, ali ti pošlje Bog dobro ali hudo.

Če tako trdno in stanovitno upaš, da si pripravljen prebiti še huje, kadar ti je odvzeta notranja tolažba, in se nič ne opravičuješ, rekoč: tega in toliko bi ne smel trpeti; marveč spoznavaš, da sem pravičen v vseh naredbah in me Svetega slaviš: takrat hodiš po pravem potu resničnega miru in trdno smeš upati, da boš zopet vesel zagledal moje obličje.

Kadar boš prišel do tega, da se boš popolnoma zaničeval, vedi, takrat boš užival obilnost miru, kolikor je pač mogoče na zemlji.

Poglavje 26.

O imenitnosti dušne prostosti, ki se lažje zadobi s ponižno molitvijo kakor z branjem.

1. Gospod, tako dela popoln mož: nikoli se ne naveliča misliti na nebeške reči; ko je poln skrbi, živi, kakor da je brez skrbi; ne kakor da bi bil malomaren, ima le tako svobodo duha, da ni na nobeno stvar neredno navezan.

2. Prosim te, najmilejši Gospod, moj Bog, varuj me skrbi tega življenja, da se vanje preveč ne zamotam; varuj me mnogih telesnih potreb, da me ne ujame njih sladnost; varuj me vseh dušnih ovir, da me ne potarejo nadloge!

Ne samo tistih stvari, po katerih z vsem srcem hrepeni posvetna ničemurnost, ampak varuj me tudi nadlog, ki so kazen skupnega prokletstva umrljivosti ter težé in ovirajo dušo

tvojega služabnika, da ne more vselej prosta biti, kakor bi rada.

3. O moj Bog, neizrekljiva sladkost, v grenkost mi spremeni vso svetno tolažbo, ki bi me odvračala od ljubezni nebeških reči in mamila s časnim veseljem.

Naj me ne premagata, moj Bog, naj me ne premagata meso in kri, naj me ne preslepi svet in njegova kratka slava, naj mi ne spodmakne tal satan s svojo prekanjenostjo.

Daj mi moči, da se ubranim, potrpežljivosti, da prenesem, stanovitnosti, da vztrajam.

Daj mi namesto vseh svetnih tolažb milobo svojega duha in namesto poltene ljubezni mi vlij ljubezen do svojega imena.

4. Glej: jed, pijača, oblačilo in druge za življenje potrebne reči so breme goreči duši.

Daj mi, da zmerno rabim take potrebščine in neredno po njih ne hrepenim!

Vsega zavreči ne smemo, ker si življenje moramo ohraniti; iskati pa, kar je odveč in prijetnejše, prepoveduje sveta postava, zakaj sicer bi se meso upiralo duhu.

V teh rečeh, prosim, naj me vodi in vadi tvoja roka, da ne prestopim pravih mejâ!

Poglavje 27.

O tem, da nas samoljubje zelo odvrača od večne dobrote.

1. Sin, izročiti se moraš vsega za vse in nič ne obdržati zase.

Vedi, da ti nobena reč na svetu bolj ne škoduje, nego lastna ljubezen.

Po tem, če imaš večjo ali manjšo ljubezen in nagnjenje, se te vsaka stvar bolj ali manj drži.

Ako je tvoja ljubezen čista, preprosta in prav urejena, ne bo tvojega srca vezala nobena stvar.

Ne želi, česar ne smeš imeti!

Ne imej, kar bi te oviralo in ti vzelo prostost srca!

Čudno, da se popolno ne izročiš meni v vsem, kar moreš želeti in imeti!

2. Zakaj te tare prazna žalost, zakaj te trudi nepotrebna skrb?

Ravnaj se po moji volji in ne boš trpel nobene škode!

Ako iščeš to in ono in hočeš biti tam in tam radi svoje ugodnosti in da bi bilo bolj po tvoji volji, ne boš nikoli miren, nikoli brez skrbi, ker boš v vsaki stvari našel kak nedostatek in povsod koga, ki ti bo nasprotoval.

3. Ne pomaga ti torej, če vnanje reči pridobivaš ali množiš, ampak če jih zaničuješ in s korenino iz srca izruješ.

Ne misli pa tega samo o denarju in bogastvu, ampak tudi o častiželjnosti in slavohlepnosti; tudi vse to s svetom mine.

Pač malo varuje kraj, če ni duha gorečnosti.

Tudi ne bo trajen tisti mir, ki ga zunaj iščeš, če ne bo imel trdne podlage v srcu.

To je, če se name ne opiraš, se sicer moreš spremeniti, a ne poboljšati.

O prvi priložnosti boš naletel, pred čimer si bežal in še hujše.

Molitev za očiščenje srca in nebeško modrost.

4. Utrdi me, Bog, z milostjo svetega Duha!

Daj, da se okrepi čednost v meni in da se otrese moje srce nepotrebne skrbi in boječnosti, in da se mi ne bodo vnemale različne želje ob vseh rečeh, malenkostnih in dragocenih, temveč da bom na vse gledal z zavestjo, da vse mine in da minem z vsemi stvarmi tudi jaz; zakaj nič stanovitnega ni pod solncem, kjer je

vse ničemurnost in teža duha (Pridig. 1, 14).

O kako moder je, kdor tako gleda na vse!

5. Daj mi, Gospod, nebeško modrost, da le tebe iščem in najdem, le tebe spoznavam in ljubim, drugo pa, kakor veleva tvoja modrost, cenim tako, kakor je.

Daj mi modrost, da se previdno varujem prilizovalca in voljno prenašam sovražnika; zakaj zelo je moder, kdor se ne obrača po vetru besed in ne posluša sladkajoče se zapeljivke: kdor tako pot nastopi, varno stopa.

Poglavje 28.

Zoper opravljive jezike.

1. Sin, ne bodi nevoljen, ako kdo slabo o tebi misli, in govori, česar rad ne slišiš.

Ti sam še slabše o sebi sôdi, in misli, da ni slabotnejšega kakor si ti.

Če duhovno živiš, se ne boš veliko menil za prazne besede.

Ni majhna modrost, molčati o hudem času in se v duhu k meni obračati, tudi se ne vznemirjati zaradi človeške sodbe.

2. Ne išči svojega miru v besedah ljudi.

Naj namreč o tebi dobro ali slabo govoré, zaradi tega ne boš nič drugačen človek.

Kje je pravi mir in prava sreča? Ali ne v meni?

Iz neredne ljubezni in praznega strahu izvira ves nemir srca in vsa raztresenost duha.

Poglavje 29.

Kako v bridkosti Boga kliči na pomoč in ga hvali!

1. Ime tvoje, Gospod, bodi češčeno na veke, ker si dovolil, da je prišla name ta skušnjava in bridkost!

Uiti ji ne morem, zato k tebi pribežim, da mi pomagaš in mi jo obrneš v dobro.

Gospod, bridkost me tare, srcu mojemu ni dobro in veliko trpim v sedanji skušnjavi.

In sedaj, ljubeznivi Oče, kaj naj rečem?

Od vseh strani sem stiskan.

Reši me iz te nadloge!

Toda zato me je zadela ta bridkost, da se ti poveličaš, ko me zelo ponižanega rešiš.

Reši me milostljivo, o Gospod! kaj naj siromak storim in kam naj grem brez tebe?

Daj mi, Gospod, potrpežljivost, daj mi jo tudi sedaj!

Pomagaj mi, moj Bog, in ne bom se bal, naj bodo težave še tolike!

2. In sedaj medtem kaj naj rečem?

Gospod, z g ô d i s e t v o j a v o l j a! (Mat. 26, 42.) saj sem zaslužil te bridkosti in težave.

Res moram zdaj trpeti; o da bi le voljno trpel, dokler ne mine vihar in ne bo bolje.

Močna pa je dovolj tvoja vsemogočna roka, da me reši te skušnjave in ukroti njeno silo, da popolno ne obnemorem; saj si tako že poprej večkrat ravnal z menoj, moj Bog in moje usmiljenje!

Čim težje je meni, tem lažje je tebi, da to preložiš z desnico Najvišjega (Ps. 76. 11).

Poglavje 30.

Da moramo Boga pomoči prositi in trdno upati zopet njegove milosti.

1. Sin, jaz sem Gospod, ki krepčam ob dnevu bridkosti (Nah. 1, 7).

K meni pridi, kadar ti ne bo dobro!

To najbolj zavira nebeško tolažbo, da se prepozno obračaš k molitvi.

Preden namreč mene prosiš, iščeš že tu in tam tolažbe in se razvedruješ z vnanjimi rečmi.

Zato ti vse le malo pomaga, dokler ne spoznaš, da sem jaz, ki rešujem vse, ki vame upajo, in da zunaj mene ni izdatne pomoči, ne dobrega svèta, ne veljavnega zdravila.

Ko pa potihne vihar in se oddahneš, se okrepi na solncu mojih milosti; ker blizu sem, govori Gospod, da popravim vse ne le natančno, ampak tudi obilno in bogato.

2. Ali je meni kaj pretežko? ali sem mar podoben ljudem, ki rečejo, pa oporečejo?

Kje je tvoja vera?

Stoj stanovitno in trdno!

Trpi in srčen bodi; tolažbo prejmeš ob svojem času!

Le počakaj nekoliko, jaz bom prišel in te ozdravil!

Skušnjava je, ki te muči, in prazen strah, ki te bega.

Kaj ti pomaga, če te vedno skrbi, kaj da pride; le še bolj žalosten boš, kakor si sedaj?

Zadosti je dnevu njegova lastna teža.

Prazno in nepotrebno je v skrbeh biti zaradi prihodnjih reči, ki se morda nikoli zgodile ne bodo.

3. Pa to je človeško, da nas motijo take misli; to je znamenje, da je duh še zeló slab, ker se tako rad vdaja zvijačnemu sovražniku.

Njemu namreč ni mar, ali resnico govori ali laže, da nas le slepi in moti; ali nas mami s sedanjimi rečmi ali straši s prihodnjimi, da nas le pogublja.

Tvoje srce se torej ne straši in ne plaši!

Veruj v mene in zaupaj v moje usmiljenje!

Kadar ti misliš, da si daleč od mene, sem pogosto prav blizu tebe.

Kadar misliš, da je vse izgubljeno, se ti večkrat obeta le večje zasluženje.

Ni vse izgubljeno, kadar ti gre kaj narobe.

Ne smeš soditi po tem, kar ravno čutiš; tudi se težavi, naj pride od koderkoli, ne vdajaj in ne podajaj tako kakor bi nobenega upanja ne bilo za rešitev!

4. Ne misli, da si popolnoma zapuščen, ako ti včasih pošljem kako bridkost ali ti odvzamem prijetno tolažbo.

Tako se namreč hodi v nebeško kraljestvo!

Gotovo je bolje zate in za druge služabnike moje, da se vadite v nadlogah, kakor da bi vam šlo vse po volji.

Jaz poznam skrite misli; bolje je za tvoje zveličanje, da te včasih pustim mrzlega, da se ne prevzameš zaradi dobrega uspeha in si sam sebi ne laskaš, da si, kar nisi.

Kar sem dal, lehko vzamem in zopet vrnem, kadar hočem.

5. Ako dam, je moje, ako vzamem, nisem tvojega vzel, ker je moj vsak dober dar in vsako popolno darilo (Jak. 1, 17).

Če ti pošljem težavo ali kako zoprnost, ne bodi nevoljen in srce naj ti ne upade; jaz morem hitro pomagati in vsako težo izpremeniti v veselje.

Pri vsem tem sem pravičen in vse hvale vreden, ker tako ravnam s teboj.

6. Ako imaš pravo sodbo in resnično spoznanje, se ne boš nikoli radi zoprnosti malodušno žalostil, marveč se radoval in mi hvalo pel, dà, to ti bo posebno veselje, da te tepem z bridkostmi in ti ne prizanašam.

Kakor je Oče mene ljubil, tako tudi jaz vas ljubim (Jan. 15, 9), sem rekel svojim ljubljenim učencem, ki jih gotovo nisem poslal na posvetne veselice, pač pa v zaničevanje; ne da bi praznovali, ampak delali; ne da bi počivali, mar-

več da obrodé obilen sad v potrpljenju.

Spominjaj se teh besed, moj sin!

Poglavje 31.

Da se mora ločiti od vseh stvari, kdor hoče najti Stvarnika.

1. Gospod, pač mi je treba še obilno milosti, ako hočem toliko napredovati, da me nihče in nobena stvar ovirala ne bo.

Dokler me namreč zadržuje kaka stvar, ne morem prosto vzleteti k tebi.

Prosto je želel hiteti k tebi tisti, ki je rekel: Kdo mi da peroti kakor golobu, da bom vzletel in počival? (Ps. 54, 7.) —

Kaj je bolj mirno, kakor preprosto oko?

In kdo je bolj prost kakor tisti, ki nič ne želi na zemlji?

Treba se je torej dvigniti nad vse stvari in sam sebe popolnoma zapu-

stiti ter v zamaknjenju duha gledati, da ti Stvarnik vsega nimaš nič podobnega s stvarmi.

Kdor se ne oprosti vseh stvari, ne more prosto premišljevati božjih reči.

Zato jih je tako malo, ki bi bili zares bogomiselni, ker se jih le malo zna popolno ločiti od minljivih stvari.

2. Zato je treba velike milosti, ki dušo vname in jo dvigne samo nad sebe.

Če človek ni vzvišen v duhu in prost vseh stvari ter popolno zedinjen z Bogom, ne velja mnogo, karkoli vé in karkoli ima.

Dolgo bo še majhen in tičal le na zemlji, kdor še kaj drugega ceni, kakor edino, neizmerno in večno dobroto.

Zakaj kar ni Bog, nič ni in se nič ceniti ne sme.

Kako različni sta si modrost razsvetljenega in pobožnega moža in vednost učenega in ukaželjnega duhovnika.

Veliko bolj imenitna je učenost, ki prihaja od zgoraj, od Boga, kakor pa vednost, ki se s človeško bistroumnostjo težavno pridobi.

3. Veliko jih je, ki hrepene po bogomiselnosti, pa si ne oskrbé, kar je za to potreba.

Zeló jih zadržuje, ker obstajajo pri podobah in počutnih rečéh, pa se ne trudijo, da bi popolnoma zatajili sami sebe.

Ne vem, kaj je to, kak duh nas navdaja in kaj bi radi, da se mi, ki bi bili radi duhovni, toliko trudimo in skrbimo za minljive, malovredne reči; kako pa da je z našo dušo, le redkokdaj z zbranim duhom premišljujemo.

4. Žalibog, komaj smo se zbrali, pa se zopet raztresemo in o svojih delih vest premalo natančno izprašujemo.

Ne pazimo, kje tiče še naša nagnjenja, in ne obžalujemo, da smo še vedno tako malo čisti.

Vse meso je popačilo svojo pot (1. Moz. 6, 12), zato je prihrumel splošni potop.

Ker je torej naše nagnjenje tako sprijeno, tudi dejanje, ki izvira iz nagnjenja, ne more biti dobro, saj se v njem le razodeva, da nimamo več notranje moči.

Le čisto srce rodi sad dobrega življenja.

5. Ljudje povprašujejo, koliko je kdo storil; pa zakaj in iz kakega namena je storil, to pa malo tehtajo.

Radi pozvedujejo, če je kdo pogumen, bogat, lep, spreten, če je dober pisatelj, dober pevec, dober delavec; ne govoré pa radi, kako je kdo ubog v duhu, kako potrpežljiv in krotak, kako pobožen in notranji.

Narava se pri človeku ozira na zunanje, milost se ozira na notranje.

Narava se mnogokrat moti, milost pa upa na Boga, da se ne zmoti.

Poglavje 32.

Da mora človek sam sebe zatajevati in se odpovedati vsem čutnim željam.

1. Sin, ne boš prejel popolne prostosti, ako popolno ne zatajiš sam sebe.

Vsi sebičneži, samoljubi, pohotniki, radovedneži, pohajači, vsi, ki iščejo le mehkužnost, ne pa Jezusa Kristusa ter si domišljujejo in izmišljujejo, kar nima obstanka, so okovani v spone.

Vse namreč mine, kar ne prihaja od Boga.

Drži se kratkih pa popolnih besed: Zapusti vse in boš našel vse; pusti poželjivost in našel boš mir!

To premišljuj v duhu, in ko to dopolniš, boš vse razumel!

2. Gospod, to ni delo enega dne, tudi ne otročja igrača, v teh kratkih besedah je obsežena marveč vsa popolnost redovnih ljudi.

3. Sin, ne ustraši se in ne izgubi

takoj srčnosti, ko čuješ o poti popolnih; nasprotno, to te mora užgati, da se tudi ti dvigneš k višjim rečem ali da vsaj žel,no po njih hrepeniš.

O da bi bilo tako s teboj in bi ti prišel do tega, da ne bi sam sebe neredno ljubil, ampak bi pazil na vsak moj migljaj in na migljaj tistega, ki sem ti ga postavil za poglavarja, tedaj bi mi bil ti zares všeč in vse tvoje življenje bi potekalo v miru in veselju.

Še marsikaj moraš zapustiti; in če ne boš tega popolnoma meni izročil, ne boš dosegel, kar želiš.

Svetujem ti, kupi si od mene v ognju preskušenega zlata, da obogatiš (Skriv. raz. 3, 18), to je: nebeške modrosti, ki gazi vse, kar je nizkotnega.

To ceni bolj kakor pozemeljsko modrost, vso človeško hvalo in vse samoljubje!

4. To torej pravim, ne izbiraj si tega, kar imajo ljudje za dragoceno in

visoko, ampak to, kar imajo za malovredno; zakaj kako malovredna in neznatna in skoraj pozabljena je pri ljudeh nebeška modrost, ki ne misli o sebi bogvekaj in ki ne išče hvale na svetu; res jo mnogi z besedami hvalijo, a njih življenje je ž njo v nasprotju; in vendar je dragocen biser, le da premnogim skrit.

Poglavje 33.

O nestanovitnosti srca in da mora biti v vsem Bog naš namen.

1. Sin, ne zaupaj temu, kar morda sedaj čutiš v srcu, zakaj čuvstva se hitro menjajo.

Dokler boš živel, boš tudi nehote izpremenljiv: sedaj vesel, sedaj žalosten, sedaj miren, potem nemiren, danes goreč, jutri mlačen, sedaj skrben, sedaj len, sedaj resnoben, a potem zopet lehkomiseln.

A kdor je moder in poučen v duhovnem življenju, ta je vzvišen nad

vso to izpremenljivost; tak se ne meni za čuvstva, ne za to, odkod vleče veter nestanovitnosti, ampak samo za to, da je vsa namera duha obrnjena k pravemu in zaželjenemu cilju.

Le tako more človek ostati vedno sebi enak in nepremakljiv, če je jasno oko njegovega namena v vseh raznih dogodkih nepremično vame uprto.

2. Kolikor jasnejše je namena oko, toliko stanovitneje se hodi med raznimi viharji.

A v mnogih je oko čistega namena izkaljeno, hitro se ozro na kaj mikavnega, na kar nalete; tudi je rekdo kdo prost vsakega madeža samoljubja.

Tako so prišli nekdaj Judje v Betanijo k Marti in Mariji ne samo radi Jezusa, ampak da bi videli tudi Lazarja (Jan. 12, 9).

Očistiti je torej treba namena oko, da bo čisto in bistro in sredi vseh stvari vame uprto.

Poglavje 34.

Da je njemu, ki ljubi, Bog nad vse in v vsem najljubši.

1. Glej, moj Bog in moje vse!

Kaj hočem več, kaj si morem želeti boljšega?

O ljuba in prijetna beseda, toda le tistemu, ki ljubi Besedo, ne pa svetá in tega, kar je na svetu.

Moj Bog in moje vse!

Kdor razume, mu je dovolj rečeno, in kdor ljubi, to rad ponavlja.

Ako si ti pričujoč, je vse prijetno; če tebe ni, je vse pusto.

Ti upokojiš srce, da vlada obilen mir in prazniško veselje.

Ti storiš, da o vseh dobro mislimo in v vsem tebe hvalimo; in nič nam ne more brez tebe dolgo časa ugajati; če nam naj bo kaj prijetno in ljubo, mora biti zraven tvoja milost in oblaženo mora biti s tvojo modrostjo.

2. Ali ne bo tistemu vse prav in ljubo, komur si ti ljub?

In komur ti nisi ljub, kaj naj ga še veseli?

Toda v tvoji modrosti pešajo vsi posvetni modrijani in vsi, ki so njih misli počutne, zakaj pri onih je polno ničemurnosti in tu vlada smrt.

Kdor pa zaničuje posvetne reči, strahuje svoje telo in hodi za teboj, tak je res moder, ker ljubi bolj resnico, nego ničemurnost, bolj duhovno življenje, nego počutnost.

Takemu je Bog ljub, in karkoli tak najde dobrega pri stvareh, vse obrača v slavo Stvarnika svojega.

Toda drugačna, zelo drugačna je sladkost, ki jo povzroča ljubezen do Stvarnika ali ljubezen do stvari, do večnosti ali do časa, do nestvarjene Luči ali do luči, ki je odsev Luči.

3. O večna Luč, ki presegaš vse ustvarjene luči, naj zasije tvoj žar z višine in naj prešine vse globine mojega srca!

Očisti, razvedri, razsvetli in poživi mojega duha z vsemi njegovimi močmi, da bo v vriskajočem vzhičenju le pri tebi hotel biti!

O kdaj pride tista blažena in tako zaželjena ura, da me boš nasitil s svojo pričujočnostjo in da mi boš v vsem vse!

Dokler tega ne bo, tudi ne bo popolnega veselja.

Žalibog, še živi v meni stari človek, ni še ves križan, ni še popolnoma mrtev; še se silno vzdiguje zoper duha, vnema notranje boje in ne dovoli, da bi duša mirno kraljevala.

4. Ali ti, ki si gospodar silnemu morju in miriš nepokojne njegove valove (Ps. 88, 10), vstani, pomagaj mi!

Razprši ljudstva bojaželjna, razdrobi jih s svojo močjo; pokaži, prosim, svoja veličja, in slavljena bo tvoja desnica, ker ti, Gospod, moj Bog, si moje edino upanje in zavetje!

Poglavje 35.

Da v tem življenju nikoli ne boš varen skušnjav.

1. Sin, v tem življenju nisi nikdar varen; dokler boš živel, ti bo potrebno duhovno orožje.

Med sovražniki živiš in od desne in leve nate prežé.

Ako se torej na vse strani ne zavaruješ s ščitom potrpežljivosti, ne boš dolgo brez rane.

In če svojega srca ne opreš name in ne boš pripravljen zavoljo mene vse pretrpeti, ne boš mogel te sile prenesti in ne doseči venca blaženih.

Junaško moraš tedaj vse prenašati in z močno roko premagovati ovire.

Zakaj le zmagovalec prejme mano nebeško, bojazljivcu pa je v delež mnogo nadlog.

2. Ako že v tem življenju iščeš pokoja, kako boš pa počival v večnosti?

Ne pripravljaj se za obilen početek, pač pa za veliko trpljenje!

Pravega miru ne išči na zemlji, ampak v nebesih; ne išči ga pri ljudeh, ne pri drugih stvareh, temveč le pri Bogu!

Vse rad prenašaj iz ljubezni do Boga: trude in bolečine, skušnjave, muke, bridkosti, potrebe, bolezni, krivice; prenašaj, če te opravljajo, zmerjajo, ponižujejo, zasramujejo, svarijo in zaničujejo.

To je pot do kreposti, to preskuša novinca Kristusovega, to mu spleta nebeški venec.

Jaz plačam kratko trpljenje z večnim veseljem in za časno zaničevanje dam neskončno čast.

3. Ali misliš, da boš vedno imel duhovnih tolažb, kolikor jih boš hotel?

Svetniki moji jih niso vedno imeli; težile so jih različne skušnjave in časi brez vsake tolažbe.

Toda potrpežljivo so trpeli in so bolj zaupali Bogu, nego sebi, vedóč, da časno trpljenje ni v nobeni primeri s prihodnjo častjo (Rim. 8, 18), ki si jo s tem zaslužimo.

Ali hočeš takoj imeti, kar so drugi komaj dosegli z obilnimi solzami in velikimi trudi?

Čakaj na Gospoda, vedi se pogumno in bodi čvrst; ne obupaj, ne odjenjaj, ampak telo in dušo stanovitno daruj v božjo čast!

Jaz bom obilno povračal in pri tebi bom v vsaki stiski.

Poglavje 36.

Zoper prazne sodbe ljudi.

1. Sin, upaj trdno v Gospoda in ne boj se človeške sodbe, ako ti le vest pravi, da si pobožen in nedolžen!

Dobro in koristno je tako trpeti in tudi ne težko ponižnemu srcu, ki zaupa bolj Bogu, nego sebi.

Ljudje veliko govoré, zato jim je malo verjeti.

Pa tudi zadovoljiti vseh ni mogoče.

2. Sveti Pavel si je prizadeval, da bi vsem ugajal v Gospodu in je vsem vse postal; vendar mu je bilo prav malo mar, da so ga sodili človeški jeziki (1, Kor. 4, 3).

Storil je, kolikor je mogel, da bi se drugi poboljšali in zveličali; tega pa ni mogel doseči, da bi ga drugi ne bili nikoli sodili in zaničevali.

Zato je vse izročil Bogu, in s potrpežljivostjo ter ponižnostjo se je branil hudobnih jezikov, ki so si izmišljali prazne in lažnive reči in vse mogoče govorice po svoji glavi trosili zoper njega.

Vendar pa je včasih tudi odgovarjal, da ne bi koga z molčanjem pohujšal.

3. Kdo si, da bi se bal umrljivega človeka? (Iz. 51, 12.)

Danes je, jutri ga ni več.

Boga se boj in potem se ti ni bati človeških groženj!

Kaj ti more kdo z besedo ali žaljivami?

Sebi več škoduje, kakor tebi, ker ne uide sodbi božji, kdorkoli si bodi.

Imej Boga pred očmi in nikar se ne prepiraj in ne pritožuj!

Če si za čas spodaj in moraš trpeti sramoto, katere nisi zaslužil, nič ne maraj in ne krati si venca z nepotrpežljivostjo; ozri se marveč proti nebesom, k meni, ki sem mogočen dovolj, da te rešim vsake sramote in krivice, in da vsakemu povrnem, kakor zasluži.

Poglavje 37.

Da se moramo čisto in popolno sebi odpovedati, če hočemo doseči svobodo srca.

1. Sin, zapusti sebe in našel boš mene.

Ne izbiraj si in nič ne išči zase in vselej boš na dobičku!

Če se mi vdaš in ostaneš mož beseda, se ti bo dala še obilnejša milost.

2. Gospod, kolikokrat je treba, da se vdam in v čem naj zapustim sam sebe?

3. Vedno in vsako uro, v malem in velikem. Nič ne izločim, ampak moja volja je, da se iznebiš vsega posvetnega!

Kako boš sicer moj in jaz tvoj, če se popolnoma ne odrečeš vsej lastni volji.

Kolikor hitreje to storiš, toliko bolje zate; kolikor popolneje in odkritosrčneje to storiš, toliko bolj mi boš všeč in toliko večji bo tvoj dobiček.

4. Nekateri se vdajo, pa se ne vdajo popolno; ne zanašajo se namreč popolnoma na Boga, zato se hočejo oskrbeti sami.

Nekateri sprva vse darujejo; ko pa potrka skušnjava, vzamejo svoje nazaj in zato skoraj nič ne rastejo v čednostih.

Ti ne bodo nikdar dosegli prave svobode čistega srca, ne sladke milosti mojega zaupnega prijateljstva, če se ne bodo prej popolnoma odpovedali sami sebi in se vsak dan darovali, zakaj brez tega ni in ne bo blaženega zedinjenja z menoj.

5. Rekel sem ti že in zopet ti rečem:

Zapusti sebe, vdaj se, in užival boš obilni mir srca!

Daj vse za vse, nič ne išči, nič ne terjaj, trdno se mene okleni, nič ne omahuj, in imel me boš!

Prost boš v srcu in ne bo te pokrivala tema.

Za to se trudi, tega prosi, to želi, da se iznebiš vse svojine in da boš gol hodil za golim Jezusom, sebi umrl in meni živel na veke.

Tedaj izginejo vse prazne domišljije, vse hude zmote in nepotrebne skrbi; tedaj izgine prevelik strah in ugasne neredna ljubezen.

Poglavje 38.

Kako se vladaj v zunanjih rečeh in kako se v nevarnosti zatekaj k Bogu.

1. Sin, za to marljivo skrbi, da boš povsod pri vsakem dejanju ali zunanjem opravku v srcu prost in sam svoj gospod; da boš ti ukazoval vsem rečem, ne pa reči tebi; da boš gospod in vodnik svojim delom, ne pa suženj in najemnik.

Treba, da si prost in pravi Hebrejec, odločen, da uživa delež in prostost božjih otrok, ki časno prezirajo in po večnem hrepené, ki minljivo gledajo z levim očesom, večno pa z desnim; ki jih časne reči ne vlečejo nase, ampak jih marveč oni vlečejo, da morajo služiti, kakor je Bog odločil in ustanovil najvišji Stvarnik, ki pri svojih stvareh ni dal prostora nobenemu neredu.

2. Če ne boš pri nobeni stvari gledal na vnanji videz, ne s telesnimi

očmi presojal, kar vidiš ali slišiš, ampak pri vsaki stvari šel z Mozesom v šotor zaveze posvetovat se z Bogom: tedaj boš mnogokrat čul božji odgovor in vračal se boš poučen o mnogih sedanjih in prihodnjih rečeh.

Kadar Mozes v dvomih in vprašanjih ni vedel rešitve, se je vselej podal v šotor zaveze, in k molitvi se je zatekel po pomoč zoper nevarnosti in hudobije ljudi.

Tako pribeži tudi ti v hišico svojega srca in prav goreče prosi za božjo pomoč!

Zato beremo, da so Gabaonci ukanili Jozua in Izraelce, k e r s e t i n i s o p o p r e j p o s v e t o v a l i z B o g o m (Joz. 9, 14); ker so preradi verjeli sladkim besedam, jih je prevarala lažniva pobožnost.

Poglavje 39.

Da človek pri svojih opravkih ne sme biti nestrpen.

1. Sin, meni izroči vselej svoje stvari in jaz bom vse prav uravnal o svojem času.

Počakaj, da jaz povem, kako, in videl boš, da bo prav.

2. Gospod, zelo rad izročim tebi vse stvari, ker si sam le malo pomagam.

O da bi se preveč ne briga! za prihodnje reči, marveč se vedno izročal tvoji volji!

3. Sin, rad se človek zelo žene za kako reč, katero si želi; ko jo pa dobi, začne drugače misliti, zakaj želje človeške se spreminjajo in si volijo zdaj to, zdaj ono stvar.

Ni torej majhna reč, da se tudi v majhnih rečeh zatajuješ.

4. Res napreduje le tisti, ki sam sebe zatajuje. Človek, ki je sam sebe zatajil, je zelo svoboden in varen.

Toda stari sovražnik, nasproten vsem dobrim, ne popusti skušanja, ampak noč in dan nastavlja zanke, da bi kakega brezskrbneža ujel v goljufivo mrežo.

Čujte in molite, govori Gospod, da ne padete v skušnjavo! (Mat. 26, 41.)

Poglavje 40.

Da človek sam iz sebe nič dobrega nima in se z ničimer ponašati ne more.

1. Gospod, kaj je človek, da se ga spominjaš, ali sin človekov, da ga obiskuješ? (Ps. 8. 5.)

Kaj je zaslužil človek, da mu daješ svojo milost?

Gospod, kako bi se pritoževal, če me zapustiš? ali kaj bi imel pravico reči, če mi ne storiš, česar te prosim?

Res, po pravici, moram le to misliti in reči: Gospod, nič nisem, ničesar ne zmorem, nič dobrega nimam sam iz sebe, temveč v vsem le pojemam in vedno le v nič težim.

In če mi ti ne pomoreš in me v srcu ne poučiš, bom ves mlačen in raztresen.

2. Ti pa, Gospod, si vedno isti (Ps. 8, 5) nespremenljiv na veke, vedno dober, pravičen in svet, ki vse prav, pravično in sveto ravnaš in modro vladaš; jaz pa, ki sem bolj k hudemu nagnjen, kot k dobremu, sem nestanoviten in se sedemkrat na dan spremenim.

Pa takoj bo bolje, ko mi ti milostno podaš roko v pomoč, zakaj ti sam moreš brez človeške pomoči pomagati in me tako utrditi, da se ne bom več spreminjal, ampak da se moje srce k tebi obrne in bo samo v tebi počivalo.

3. Ko bi torej prav znal slovo dati človeški tolažbi, kadar bi si rad pridobil duha pobožnosti, ali v stiski,

ko sem te prisiljen iskati, ker ni človeka, ki bi me tolažil, tedaj bi pač smel upati v tvojo milost in veseliti se, da mi podariš nove tolažbe.

4. Hvala tebi, ker od tebe pride kadarkoli se mi kaj dobro izide.

Jaz pa sem ničemuren in nič pred teboj, nestanoviten človek in slab.

Kako bi se torej povzdigoval in zakaj si želel hvale?

Ali zato, ker nisem nič?

To bi bilo pač najbolj nespametno.

Zares prazna slava je škodljiva kuga, največja ničemurnost, ki nas oddaljuje od prave slave in nam jemlje nebeško milost.

Kdor namreč želi biti sebi všeč, tebi ni všeč; kdor hrepeni po človeški hvali, zapusti ga prava krepost.

5. Prava slava in sveto veselje je, ponašati se s teboj, in ne s seboj, veseliti se v tebi in ne v sebi; ne radovati se v nobeni stvari če ne zavoljo tebe.

Tvoje ime naj bo hvaljeno, ne moje, tvoje delo veličano, ne moje,

tvoje sveto ime blagoslovljeno; nič človeške hvale naj se ne prideva meni.

Ti si moja slava, ti veselje mojega srca; v tebi se bom hvalil in veselil ves dan, v sebi pa ne, razen v svojih slabostih (2. Kor. 12, 5.).

Naj judje iščejo slave eden pri drugem, jaz bom iskal slave le pri Bogu.

Saj je vsa človeška slava, vsa posvetna čast, vsa človeška visokost, če se primerja z večno tvojo slavo, le ničemurnost in nespamet.

O resnica moja in moje usmiljenje, moj Bog, blažena sveta Trojica; temu samemu hvala, čast, moč in slava na vekov veke!

Poglavje 41.

O zaničevanju posvetne časti.

1. Sin, nikar ne žaluj, če vidiš, da ljudje druge časte in povišujejo, tebe pa zaničujejo in ponižujejo!

Povzdigni svoje srce k meni v ne-

besa, in ne boš žalosten, ako te zaničujejo ljudje na zemlji!

2. Gospod, slepi smo in hitro nas zmoti ničemurnost.

Ako se prav premislim, spoznam, da mi še nihče nikoli ni delal krivice in zato tudi nimam pravice, da bi se tebi pritoževal zaradi kake stvari.

Ker sem namreč pogosto in hudo grešil zoper tebe, zato se po pravici vzdigujejo vse stvari proti meni.

Meni po pravici gre sramota in prezir, tebi pa hvala, slava in čast.

Dokler ne bom tak, da bi bil rad od vseh stvari preziran in zapuščen in rad zaničevan, toliko časa ne bom v srcu umirjen in utrjen, tudi ne duhovno razsvetljen in popolnoma zedinjen s teboj.

Poglavje 42.

Da ne iščimo miru pri ljudeh.

1. Sin, ako iščeš miru pri kakem človeku, ker s teboj enako misli in živi, boš nestanoviten in zamotan.

Ako se pa držiš resnice, ki je vedno ista in vedno živi, ne boš žaloval, ako te prijatelj zapusti, ali če umrje.

V meni mora imeti svoj vir ljubezen do prijatelja, in zaradi mene ljubi vsakega, ki se ti zdi dober ter mil in drag v tem življenju!

Brez mene ni pravega, ne trajnega prijateljstva; in ni prave in čiste ljubezni, ako je jaz ne sklenem.

Tako moraš odmreti vsemu nagnjenju do svojih ljubih, da bi bil rad, če bi bilo samo do tebe, brez vsakega človeškega tovarištva.

Človek je namreč toliko bliže Bogu, kolikor dalje je od vsake pozemeljske tolažbe.

Tudi se toliko više dvigne k Bogu, kolikor bolj se sam v sebi poniža in kolikor bolj sam sebe zaničuje.

2, Kdor pa sebi pripisuje kaj dobrega, brani božji milosti k sebi, ker išče milost svetega Duha vedno le ponižno srce.

Ko bi se ti znal popolnoma uničiti in oprostiti vse ljubezni do stvari, tedaj bi jaz razlival nate obilnost svoje milosti.

Kadar se oziraš po stvareh, se ti izmakne iz vida Stvarnik stvari.

Uči se v vsem radi Stvarnika premagovati, tedaj boš zmožen božjega spoznanja.

Naj bo kaka reč še tako neznatna, če jo neredno ljubiš in se nanjo oziraš, te zadržuje od Najvišjega in omadežuje.

Poglavje 43.

Zoper ničemurno in posvetno učenost.

1. Sin, ne meni se mnogo za lepe in tenkoumne besede ljudi.

Ni namreč božje kraljestvo v besedi, temveč v moči.

Poslušaj moje besede, ki vnemajo srce in razsvetljujejo pamet, obujajo kes in donašajo mnogo tolažbe.

Nikoli zato ne prebiraj knjig, da bi se zdel bolj učen in moder.

Zatiraj strasti, to ti bo več pomagalo, kakor znanje raznih težkih vprašanj.

2. Ko boš mnogo prebral in spoznal, vračaj se vedno k istemu začetku:

Jaz sem, ki učim ljudi učenosti, in dajem majhnim jasnejše spoznanje, kakor ga morejo dati ljudje.

Kogar jaz učim, ta bo hitro moder in velik bo njegov duhovni napredek.

Gorje njim, ki radovedno izprašujejo ljudi po vseh mogočih rečeh, a jim je poti, kako se k meni pride, tako malo mar!

Pride čas, ko se prikaže Učitelj učiteljev, Kristus, Gospod angeljev, in bo poslušal, kaj mu bodo brali ljudje, to je, izpraševal bo njih vest, s svetilko bo preiskal mesto Jeruzalem (Sof. 1, 12), in

očitno bo, kar je v temi skritega, in obmolknilo bo dokazovanje jezikov.

3. Jaz v trenotku povzdignem ponižnega in ga poučim, da bolje spozna resnico, kakor če bi bil deset let hodil v šolo.

Jaz učim brez šumnega govorjenja, brez zmede mnenj, brez napuha in brez prerekanja.

Jaz učim: svet zaničevati, mrziti časne reči; iskati večnih dobrin, okušati večne slakosti; bežati pred častmi, prenašati spotikovanje, le vame zaupati, razen mene ničesar ne želeti in mene nad vse goreče ljubiti.

4. So, ki so se v srčni ljubezni do mene naučili nebeške vednosti in so govorili čudovite reči.

Bolj so napredovali, ko so vse zapustili, kakor če bi se bili trudili z razmišljanjem visokih vprašanj.

Govorim pa nekaterim navadne, nekaterim posebne reči; nekaterim se ljubó prikazujem v prilikah in podo-

bah, nekaterim pa razodevam skrivnosti v veliki svetlobi.

En glas je v knjigah, a ne uči vseh enako, zakaj jaz znotraj učim resnico, preiskujem srca, razkrivam misli, priganjam z delom in dajem vsakemu, kakor vem, da je prav.

Poglavje 44.

Da nikar preveč ne skrbimo za časne reči!

1. Sin, treba je, da si v mnogočem neveden in kakor mrtev na zemlji in kakor da bi ti bil križan ves svet.

Treba je tudi, da si gluh za mnogo reči in da rajši premišljaš, kar je dobro za tvoj mir.

Obrni oči od tega, kar ti ni všeč in pusti vsakemu svoje misli, to je bolje, kakor da bi se prepiral.

Če si z Bogom dobro in če gledaš na njegovo sodbo, ti ne bo tako težko, če se zdi, da si premagan.

2. O Gospod, kam smo prišli?

Glej, zaradi časne nesreče žalujemo; trpimo in dirjamo za majhnim dobičkom; na dušno škodo pa pozabljamo in komaj ter le pozno mislimo nanjo.

Skrb nas je tega, kar je malo ali nič prida, a nemarno preziramo, kar je prvo potrebno; tako se človek docela razpušča v posvetne reči, in če se hitro ne zave, rad v vnanjih rečeh obtiči.

Poglavje 45.

Da ni vsakomur verjeti in da se človek hitro v besedah pregreši.

1. Gospod, pomagaj mi iz stiske, zakaj prazna je človeška pomoč (Ps. 59, 13).

Kolikrat nisem našel zvestobe tam, kjer sem mislil, da jo najdem.

Kolikrat sem jo pa spazil tam, kjer je nisem pričakoval!

Prazno je torej zaupati na ljudi; pri tebi pa, Gospod, najdejo pravični pomoč.

Bodi blagoslovljen, Gospod, moj Bog, v vsem, kar se nam prigodi!

2. Slabi smo in nestanovitni, hitro se zmotimo in spremenimo.

Kdo se more tako skrbno in previdno v vsaki reči čuvati, da bi se nikdar ne zmotil ali zmedel!

Toda, kdor vate zaupa, Gospod, in s preprostim srcem išče, ne pade tako zlahka.

In če pade v kako težavo, naj se še tako zaplete, ga boš ti hitro rešil ali potolažil, zakaj ti ne zapustiš njega, ki vate zaupa, na veke.

Redek je veren prijatelj, ki v vsaki stiski ostane zvest.

Ti, Gospod, si med vsemi najzvestejši, in ni ga, ki bi bil tebi enak.

3. O kako modra je bila tista sveta duša, ki je rekla: Srce moje je močno in v Kristusu utrjeno.

Ko bi bil jaz tak, bi me ne preplašil tako hitro človeški strah in besede bi me tako hitro ne zbodle.

Kdo more vse previdеti, kdo odvrniti prihodnje stiske?

Če že to boli, kar pričakujemo, kako še le tisto, kar nas zadene neprevidoma?

Pa zakaj se nisem sirota bolje oskrbel?

Zakaj sem tudi tako rad drugim verjel?

Pa saj smo ljudje, le slabi ljudje, dasi nas drugi spoštujejo in angele imenujejo.

Komu bom verjel, o Gospod? Komu, če ne tebi?

Ti si resnica, ki ne motiš in se ne moreš zmotiti.

A vsak človek je lažniv (Ps. 15, 2), slab, nestanoviten in omahljiv, posebno v besedah, tako da je težko hitro verjeti, če se kaj tudi na videz resnično zdi.

4. Kako modro si me že naprej opomnil, naj se varujem ljudí, in da so človeku sovražni njegovi domači, in naj ne verjamem, če kdo pravi:

Glej tukaj je ali tam. (Mat. 10, 17; 10, 36; 24, 23.)

Lastna škoda me je izmodrila, oj, da bi bil vsaj poslej bolj previden, ne pa nespameten!

Pazi, marsikdo pravi, pazi in zase ohrani, kar ti povem.

In ko jaz molčim in mislim, da je skrito, on ne molči, o čemer je mene prosil, naj molčim, ampak izda mene in sebe in odide.

Takih jezičnih in neprevidnih ljudi me varuj, Gospod, da jim ne pridem v roke in da nikdar kaj takega ne storim.

Daj mi resnično in moško besedo, in odvrni od mene zvito jezičnost!

Česar sam rad ne trpim, tega se moram na vsak način varovati!

5. O kako dobro in mirovno je, o drugih molčati, ne vsega kratkomalo verjeti in ne lahko dalje govoriti, malokomu se zaupati, tebe, ki v srce gledaš, vedno iskati, ne vdajati se vsakemu vetru besed, in želeti, da se

vse zunaj in v notranjščini po tvoji volji zgodi.

O najbolj varno je, če hočeš ohraniti milost božjo, ne kaži se ljudem, ne želi tega, kar vzbuja vnanje občudovanje, ampak z vso skrbnostjo si prizadevaj za to, kar te more boljšati in ti množiti gorečnost.

Kako mnogim je bilo v škodo, ker se je njih pobožnost razglasila in prezgodaj hvalila; koliko bolje je milost skrito ohraniti v tem nestalnem življenju, ki je vse skušnjava in boj.

Poglavje 46.

V Boga zaupaj, kadar sikajo vate jeziki!

1. Sin, trdno stoj in vame zaupaj! Besede so besede!

Po zraku frče, a kamena ne ranijo!

Če si kriv, misli, kako se boš poboljšal.

Če ti pa vest ničesar ne očita, misli si: to hočem pretrpeti zaradi Boga.

Vsaj žaljivo besedo časih potrpljivo prenesi, ki ne moreš še hujših udarcev prenašati.

Kaj misliš, zakaj te bolé malenkosti? ali ne zato, ker si še preveč posveten in preveč gledaš na ljudi?

Ker se bojiš biti preziran, nočeš, da bi te grajali za pregreške, zato iščeš praznih izgovorov.

2. Le bolj se oglej in spoznal boš, da še živi v tebi svet in ničemurna želja, da bi ugajal ljudem.

Ker se tako bojiš ponižanja in osramočenja radi svojih napak, je pač očitno, da nisi še resnično ponižen, da nisi res svetu odmrl in da ti svet še ni križan.

Toda slušaj mojo besedo, in malo ti bodo mar vse besede ljudi.

Glej, ko bi se vse govorilo zoper tebe, kar si je mogoče najhudobnejšega izmisliti, kaj bi ti škodilo, če bi se

za vse to ne menil in bi ti bilo toliko mar kot pezdir?

Ali bi ti mogli ljudje le en las z jezikom izpukati?

3. Toda kdor ni notranji človek in nima Boga pred očmi, tega hitro vznemiri vsaka grajalna beseda.

Kdor pa vame zaupa in si ne želi vsega po svoji glavi, ta bo brez strahu pred ljudmi.

Jaz sem namreč sodnik, jaz poznavalec vseh skrivnosti, jaz vem, kako se je vse godilo; jaz poznam tistega, ki krivico dela in tistega, ki jo trpi.

Od mene je to izšlo; po mojem dopuščenju se je to zgodilo, da se razodenejo misli mnogih src (Luk. 2, 35).

Jaz bom sodil krivega in nedolžnega, a po skrivni sodbi sem hotel oba prej preskusiti.

4. Sodba ljudi mnogokrat vara, a moja sodba je resnična, stala bo in nihče je ne ovrže.

Večinoma je skrita in le malokomu popolnoma znana, vendar se nikoli ne moti in motiti ne more, če se tudi očem nespametnih ne zdi prava.

K meni se torej v vsaki sodbi zateci in ne opiraj se na svoje mnenje.

Pravični se ne vznemirja, naj se mu zgodi od Boga karkoli.

Tudi če krivično zoper njega govore, mu je malo mar.

A tudi se ničemurno ne veseli, če ga drugi po pameti opravičujejo.

Misli namreč na to, da j a z p r e i s k u j e m s r c a i n o b i s t i (Ps. 7, 10), ter da ne sodim po licu in človeškem videzu.

Dostikrat je namreč pred mojimi očmi graje vredno, kar ima sodba ljudi za hvalno.

5. Gospod Bog, ki sodiš pravično, mogočno in potrpežljivo, ki poznaš človeško slabost in spačenost, bodi moja moč in vse upanje moje, zakaj moja vest mi ni zadosti.

Ti veš, česar jaz ne vem, zato bi se bil moral v vsaki graji ponižati in jo krotko prenašati.

Odpusti mi tudi milostno, da tolikrat nisem tako ravnal in daj mi zopet milost, da bom bolj potrpljiv.

Boljše je namreč tvoje obilno usmiljenje, da po njem prejmem odpuščenje, kakor domišljana moja pravičnost, ki z njo zagovarjam svoje skrite vesti zagrešenje.

In če si tudi nisem ničesar svest, vendar še s tem nisem opravičen (1. Kor, 4, 4), zakaj brez tvojega usmiljenja živ človek ne bo opravičen pred teboj.

Poglavje 47.

Da je treba radi večnega življenja vse težave prenašati.

1. Sin, naj te ne podero težave, ki si jih sprejel zavoljo mene in ne zmagajo naj te bridkosti, temveč moja obljuba naj te v vsem krepča in tolaži!

Dovolj sem mogočen, da ti povrnem nad vso mejo in mero.

Ne boš se dolgo tukaj trudil in tudi te ne bodo vedno trle bolečine.

Le malo počakaj, kmalu boš videl konec trpljenja.

Prišla bo ura, ko bo minil ves trud in nemir.

Majhno je in kratko vse, kar mine s časom.

2. Delaj srčno, kar delaš, trudi se zvesto v vinogradu mojem, jaz bom tvoje plačilo.

Piši, beri, poj, vzdihuj, molči, moli, prenašaj pogumno zoprnosti, večno življenje je vredno vseh teh in še večjih bojev.

Prišel bo mir neki dan, ki je znan Gospodu, in ne bo več dneva, ne noči, kakor je sedaj; ampak večna luč, neskončna svetloba, stalen mir in varen počitek.

Takrat ne boš rekel: K d o m e r e š i t e l e s a t e s m r t i? (Rim. 7,

24), tudi ne klical: Gorje meni, ker se podaljšuje moje popotovanje! (Ps. 119, 5), zakaj smrti bo konec in zveličanje bo neminljivo; nobenega strahu, blaženo veselje, družba mila in častna.

3. O da vidiš večne vence svetnikov v nebesih, v kaki časti se sedaj veselé tisti, ki jih je svet zaničeval in komaj imel za vredne življenja; res. ko bi ti vse to videl, bi se rad ponižal do tal in bi bolj želel vsem podložen biti, kakor pa le enemu ukazovati; tudi bi si ne želel na svetu veselih dni, ampak rajši bi za Boga trpel in imel za največji dobiček, če nič ne veljaš pri ljudeh.

4. Ko bi to občutil in si globoko vtisnil v srce, ali bi si upal le še kdaj tožiti?

Ali ne boš za večno življenje prenašal vseh težav?

Saj to ni majhna reč: izgubiti ali dobiti nebeško kraljestvo.

Dvigni torej v nebesa svoje oči! glej mene in vse moje svetnike z menoj, ki so se mnogo bojevali na zemlji!

Sedaj so veseli, sedaj so potolaženi; sedaj so varni, sedaj počivajo; in na veke bodo z menoj v kraljestvu mojega Očeta!

Poglavje 48.

O večnosti in o bridkostih sedanjega življenja.

1. O presrečno prebivališče v nebeškem mestu!

O presvétli dan večnosti, ki ga noč ne temni, ampak večna resnica vedno razsvetljuje; dan vedno vesel, vedno varen, ki se več ne spreminja!

O da bi že skoraj zasvetil ta dan, da bi že minilo vse, kar je pozemeljskega!

Sveti že svetnikom v večno jasni svetlobi, a potnikom na zemlji le kakor iz dalje in kakor odsvit v zrcalu.

2. Nebeški prebivalci okušajo, kako vesel je ta dan; otroci Eve pa vzdihujejo v prognanstvu, kako grenak in žalosten je njih dan.

Dnevi sedanjega življenja so kratki in hudi, polni bolečin in nadlog, kjer se človek omadežuje z mnogimi grehi, zapleta v mnoge strasti, kjer ga plaši strah, begajo skrbi, raztresa radovednost, moti ničemurnost, ovijajo zmote, tarejo težave, stiskajo skušnjave, mehkužijo slasti, muči beda.

3. O kedaj bo konec tolikim nadlogam? kedaj bom prost nesrečne sužnosti greha?

Kedaj, o Gospod, bom samo tebe v mislih imel, kedaj se le v tebi popolnoma veselil?

Kedaj me ne bo nič več oviralo, v resnični prostosti, nič mi težilo duha in telesa?

Kedaj bo mir, varen, nemoten in stalen mir? mir zunaj in znotraj, mir, trden na vse strani?

Predobri Jezus kedaj bom stal pri tebi in te gledal, kedaj zrl slavo tvojega kraljestva, kedaj mi boš v vsem vse?

O kedaj bom s teboj v tvojem kraljestvu, ki si ga svojim ljubljencem pripravil od vekomaj?

Zapuščen sem, ubog in pregnan na zemlji sovražni, kjer je boj dan na dan in toliko bede!

4. Olajšaj moje pregnanstvo, omili mojo bolečino, zakaj po tebi vzdihuje vse moje hrepenenje.

Zoprno mi je vse, karkoli mi ta svet ponuja v tolažbo.

Tebe bi rad užival, a ne morem te doseči.

Hrepenim po nebeških rečeh, a tlačijo me posvetne reči in neugnane strasti.

Z duhom bi se rad dvignil nad vse stvari, a meso me vedno sili pod svojo oblast.

Tako se nesrečen borim sam s seboj in sem sam sebi nadležen, ko duh želi navzgor, meso pa navzdol.

5. O koliko trpim v svojem srcu, ko z duhom premišljam nebeške reči, a me v molitvi roj poltenih misli obletava.

Moj Bog, ne odtegni se od mene, in ne umekni se jezen od svojega služabnika!

Zabliskaj s svojo svetlobo in razženi jih, izstreli svoje puščice, in razpršile se bodo vse omame hudega duha!

Zberi moje misli, da bodo pri tebi, daj, da pozabim na vse posvetne reči, daj da hitro s prezirom zavrnem mikavne slike strasti.

Pridi mi na pomoč, večna resnica, da me ne premami nobena ničemurnost, pridi nebeška sladkost, in pobegne naj pred tvojim obličjem vsa nečistost!

Odpusti mi tudi in milostno prizanesi, kadar pri molitvi na kaj drugega mislim kakor na tebe!

Resnično namreč izpovem, da sem iz navade zelo raztresen.

Dostikrat nisem tam; kjer s telesom stojim ali sedim, ampak bolj tam, kamor me nosijo moje misli.

Tam sem, kjer so moje misli; tam so pogosto moje misli, kjer je, kar ljubim.

Rado mi prihaja na misel, kar po naravi veseli ali iz navade ugaja.

6. Zato si ti, Resnica, odkrito dejal: K j e r j e t v o j z a k l a d , t a m j e t u d i t v o j e s r c e (Mat. 6, 21).

Če ljubim nebesa, rad mislim na nebeške reči.

Če ljubim svet, se veselim posvetne sreče in žalostim posvetne nesreče.

Če ljubim telo, mi pogosto prihajajo v domišljijo poželjive reči.

Če ljubim duha, z veseljem premišljujem duhovne reči.

Karkoli namreč ljubim, o tem rad govorim in slišim in podobe takih reči v domišljiji nosim na dom.

Toda srečen tisti, ki radi tebe, Gospod, vsem stvarem da slovo, ki

naravi silo dela, ki poželjivost telesa križa z gorečnostjo duha, da s čisto vestjo daruje tebi čisto molitev in da je vreden biti med angelskimi zbori, prost vsega, kar je pozemeljskega zunaj in v srcu.

Poglavje 49.

O hrepenenju po večnem življenju in o tem, kakšne dobrine so obljubljene njim, ki se bojujejo.

1. Sin, kadar čutiš, da ti prihaja od zgoraj hrepenenje po večnem blaženstvu, in želiš zapustiti umrljivo telo, da bi mogel gledati mojo svetlobo brez vsake sence izpremenljivosti, tedaj odpri svoje srce in hrepeneče sprejmi te svete navdihe!

Zahvali se presrčno nebeški dobroti, da tako milostno s teboj ravna, te tako usmiljeno obiskuje, goreče vzpodbuja, mogočno podpira, da z lastno težo ne zdrkneš k posvetnim rečem.

To namreč ni sad tvoje modrosti ali tvojega truda, temveč le nebeške milosti, ker se je Bog milostno nate ozrl, da bi rastel v kreposti in ponižnosti, bil pripravljen na nove boje in si prizadeval z vso dušo me ljubiti in goreče mi služiti.

2. Sin, pogosto ogenj gori, ki se pa njegov plamen ne dviga brez dima.

Tako tudi nekaterih hrepenenje plameni v nebo in vendar niso prosti skušnjave posvetnih nagnjenj.

Zato jim ni samo za slavo božjo, ko ga tako goreče prosijo.

Takšno je dostikrat tudi tvoje hrepenenje, ki mi ga razodevaš, da je tako silno.

Ni namreč ne čisto, ne popolno, kar je s samopridnostjo prežeto.

3. Ne prosi tega, kar je tebi prijetno in ugodno, ampak kar je meni všeč in meni v čast; zakaj če prav sodiš, moraš voliti in slediti moje naredbe mimo svojega želenja in vseh svojih želja.

Poznam tvoje želje in slišal sem tvoje vzdihovanje.

Rad bi že bil v svobodni slavi božjih otrok, mika te večni dom in nebeška očetnjava polna veselja, a ni še prišla tista ura, je še drug čas, namreč čas bojev, trudov in preskušenj.

Rad bi že prejel polnost nebeških dobrin, a ne moreš še tega doseči.

Jaz sem najvišje dobro, čakaj name, govori Gospod, da pride božje kraljestvo.

4. Treba je, da se še preskušaš na zemlji in v mnogočem vadiš.

Dala se ti bo časih tolažba, a polno zadovoljstvo ne.

Srčno torej in pogumno, glej, da boš delal in prenašal, kar je zoprno naravi.

Obleči moraš novega človeka in premeniti se v drugačnega moža.

Pogosto boš moral delati, česar nočeš, in kar bi rad, boš moral opustiti.

Kar je drugim všeč, bo imelo uspeh, kar bi ti rad, ne bo šlo.

Druge bodo poslušali, kar rekó; kar pa ti rečeš, bodo zaničevali.

Drugi bodo prosili in dobili, ti boš pa prosil, pa ti bodo odbili.

5. O drugih bodo mnogo govorili, a molčali bodo o tebi.

Drugim bodo izročili to ali ono reč, o tebi bodo sodili, da nisi za nobeno rabo.

Zato se bo časih narava žalostila, in veliko bo, če boš molče prenašal.

Na take in mnoge druge podobne načine preskuša Gospod vernega služabnika, da pokaže, kako se zna zatajevati in v vsem premagovati.

Komaj je kaj drugega, kjer bi bolj odmiral sam sebi, kakor če gledaš in trpiš, kar tvoji volji nasprotuje, posebno še, če ti ukazujejo, kar se tebi zdi neprimerno in malokoristno.

In ker si oblasti podložen in se višjemu ukazu ne upaš upirati, zato se ti trdo zdi, ravnati se po navodi-

lih drugih, svoji volji se pa odpovedati.

6. Toda premisli, sin, sadove teh trudov, hitri konec in neizmerno plačilo, in ne bo ti tako težko, ampak imel boš v potrpežljivosti veliko tolažbo.

Za tisto malo, v čemer tukaj svojo voljo pustiš, boš imel v nebesih vedno vse po svoji volji.

Tam boš namreč našel vse, kar boš hotel, vse, kar si boš mogel želeti, tam boš imel obilje vsega dobrega, in ne bo se ti bati nobene izgube.

Tam bo tvoja volja vedno moja volja, ne bo si želela nič tujega, nič sebičnega.

Tam se ti ne bo nihče ustavljal, nihče tožil nad teboj; nihče te ne bo oviral in nič ti ne bo na potu; vse boš hkrati imel, karkoli si boš želel; nebeške dobrine bodo utešile vse tvoje hrepenenje in ga napolnile do vrha.

Tam ti bom povrnil slavo za sramoto, ki si jo pretrpel, obilno hvalo za žalost, za zadnje mesto sedež v večnem kraljestvu.

Tam se bo pokazal sad pokorščine, v veselje se izpremenil trud spokornosti, in ponižna podložnost bo prejela venec slave.

7. Zato se sedaj ponižaj pod roko vseh, ne bodi ti mar, kdo je kaj rekel ali ukazal, ampak zelo pazi samo na to, da vse voljno storiš, naj ti ukaže ali reče višji ali mlajši ali tebi enak!

Naj iščejo drugi, kar jim drago, naj se bahajo, s čimer hočejo, naj jim bo tisočera hvala: ti se ne meni za vse to, veseli se marveč, če te zaničujejo, veseli se mojega ugodja in moje časti.

Samo to želi, da bi bil, bodisi z življenjem bodisi s smrtjo, Bog poveličan v tebi!

Poglavje 50.

Kako naj se žalosten človek izroči v božje roke.

1. Gospod Bog, nebeški Oče, bodi blagoslovljen sedaj in na veke; zgodi se vedno, kakor ti hočeš, in vse je dobro, kar ti storiš.

Naj se v tebi veseli tvoj služabnik, ne v sebi, ne v kom drugem, zakaj le ti si pravo veselje, ti moje upanje in moj venec, ti moja radost in moja čast, Gospod!

Kaj ima tvoj služabnik, da ni od tebe prejel tudi brez svojega zasluženja?

Tvoje je vse, kar si dal, tvoje vse, kar si storil.

Ubog sem in v nadlogah od mladih let (Ps. 87, 16), in žalostna je moja duša, časih do solz; časih je tudi vsa zbegana radi hudih skušnjav.

2. Srečnega miru si želim, miru prosim tvojih otrok, ki jih s tolažbo napolnjuješ v svoji svetlobi.

Če mi daš miru, če mi daš svetega veselja, je duša tvojega služabnika polna radostnih pesmi in pobožne pesmi tvoje hvale.

Če se pa umakneš, kar neredko storiš, tedaj tvoj služabnik ne more hiteti po poti tvojih zapovedi, ampak upogniti mora svoje koleno in se trkati na prsi, ker mu ni tako, kakor včeraj in predvčerajšnjim, ko je sijala nanj tvoja luč in si ga kakor pod perutmi branil grozečih nevarnosti.

3. Pravični Oče, vedne hvale vredni! ura je prišla, da preskusiš svojega služabnika!

Ljubeznivi Oče, prav je, da tvoj služabnik v tej uri kaj zate trpi.

O večne časti vredni Oče, prišla je ura, ki si od večnosti vedel, da bo prišla, da tvoj služabnik na zunaj za nekaj časa omaga, v srcu pa vedno pri tebi živi.

Naj ga svet malo prezira, naj ga poniža in zavrže; naj se šibi v trpljenju in bolih, da zopet, kakor z zarjo

nova luč, vstane s teboj in se poveliča v nebesih!

Sveti Oče, ti si tako ukazal in hotel; kar si rekel, se je zgodilo.

4. To je milost, ki jo skazuješ svojemu prijatelju: trpeti in v stiskah biti na svetu iz ljubezni do tebe, kolikratkoli in od kogarkoli to dopustiš!

Brez tvoje volje in tvoje previdnosti in brez vsakega vzroka se nič na zemlji ne zgodi.

Dobro je zame, o Gospod, da si me ponižal, da se učim tvoje postave (Ps. 118, 71) in se znebim vsega napuha in predrznosti.

Dobro je zame, da je sramota pokrila moj obraz, da bom rajši pri tebi iskal tolažbe, nego pri ljudeh.

Učim se iz tega tudi strahu pred tvojimi nerazumljivimi sodbami, ko vidim, da kaznuješ pravičnega s krivičnim vred, pa le po pravici in resnici.

5. Hvala ti, da nisi prizanesel mojim grehom, ampak me strahoval z

ostro šibo in me pokoril z bolečinami ter z vnanjimi in notranjimi bridkostmi.

Nobenega ni pod solncem, da bi me potolažil, le ti, Gospod, moj Bog, nebeški zdravnik naših duš, ki tepeš in celiš, vodiš v smrt in oživljaš (Tob. 13, 2).

Ti me strahuješ in tvoje strahovanje me uči.

6. Glej, ljubljeni Oče, v tvojih rokah sem, uklanjam se tvoji svarilni šibi!

Šibaj me po hrbtu in po vratu, da se moja trma vda tvoji volji!

Stori, da bom pobožen in ponižen učenec, kakor to rad delaš, da ti bom na vsak tvoj migljaj pokoren.

Sebe in vse svoje izročim tebi, da vse poboljšaš, zakaj bolje je, da me kaznuješ tukaj, kakor pa v večnosti.

Ti vse natanko veš in nič ti ni skritega, kar se godi v človeški vesti.

Preden se zgodi, že veš, kaj se bo zgodilo, in ni potreba, da bi te kdo učil in spominjal, kaj se na svetu godi.

Ti veš, kaj je dobro za moj napredek in koliko premorejo bridkosti, da se očistim rje svojih grehov.

Ravnaj z menoj, kakor ti ljubo in drago, le zavrzi me nikar radi mojega grešnega življenja, ki ni nikomur bolje in jasneje poznano kakor tebi!

7. Daj, o Gospod, da bom vedel, kar je treba vedeti, ljubil, kar je treba ljubiti, hvalil, kar je tebi uajbolj všeč, cenil, kar je dragoceno v tvojih očeh in da bom zaničeval, kar se studi tebi.

Ne dovoli, da bi sodil le po vnanjem videzu, ali pa besedoval, kakor slišim od neskušenih ljudi; temveč daj, da bom sodil in preudarjal vse vidne in nevidne stvari, kakor so v resnici in da bom nad vse iskal tega, kar je tvoji sveti volji všeč.

8. Ljudje se dostikrat motijo v svojih sodbah, motijo se tudi v svet zaljubljeni ljudje, ko ljubijo le vidne stvari.

Ali je človek kaj boljši zato, ako ga drugi hvalijo?

Slepar vara sleparja, ničemurnež ničemurnika, slepec slepca, slabotnež slabotneža, ko ga povišuje; v resnici ga s prazno hvalo bolj sramoti.

Kar je kdo v tvojih očeh, to je in nič več, je dejal ponižni sveti Frančišek.

Poglavje 51.

Opravljaj vsaj ponižna dela, če ne moreš imenitnih!

1. Sin, ni mogoče, da bi vedno z enako gorečnostjo hrepenel po krepostih in vedno bil na višji stopnji premišljevanja, ampak včasih se moraš radi slabosti, ki je iz izvirnega greha, vrniti v nižave in četudi nerad in z zoprnostjo prenašati teže trohljivega življenja.

Dokler boš v umrljivem telesu, boš čutil zoprnost in težo srca.

Zato boš moral večkrat vzdihovati v telesu zoper težo telesa, ker se ne boš mogel vedno vdajati duhovnim rečem in svetemu premišljevanju.

2. V takih časih je najbolje poprijeti se majhnih zunanjih del, krepčati se z dobrimi dejanji, s trdnim zaupanjem čakati mojega prihoda in nebeškega obiska, svoje izgnanstvo in dušno suhoto potrpežljivo prenašati, dokler te zopet ne obiščem in ne rešim vseh stisk.

Zakaj storil bom, da boš pozabil na težave in užival notranji mir; razgrnil bom pred teboj trate svetega pisma, da se ti bo oveselilo srce in boš začel teči po poti mojih zapovedi.

In porečeš: trpljenje tega življenja ni v nobeni primeri s prihodnjo slavo, ki se bo razodela nad nami (Rim. 8, 18).

Poglavje 52.

Človek naj ne misli, da je vreden tolažbe, ampak šibe.

1. Gospod, nisem vreden, da me tolažiš, ne, da me duhovno obiskuješ.

In zato po pravici z menoj ravnaš, kadar me puščaš brez pomoči in tolažbe.

Ko bi namreč pretočil solzá, kot je kapelj v morju, bi vendar še ne bil vreden tvoje tolažbe.

Vreden sem le, da me tepeš in kaznuješ, ker sem te tako hudo in tolikrat razžalil in se zeló pregrešil v mnogih rečeh.

Če torej stvar prav premislim, tudi najmanjše tolažbe nisem vreden.

Toda milostljivi in usmiljeni Bog, ki nočeš, da se tvoje stvari pogubé, ampak da skažeš svojo obilno dobrotljivost posodam usmiljenja, svojim stvarem, zato služabnika, ki ni zaslužil, milostno tolažiš, kakor ga ne more potolažiti nobena stvar.

Tvoje tolažbe namreč niso, kakor prazne besede ljudi.

2. Kaj sem storil, Gospod, da mi daješ nebeško tolažbo?

Ne vem, da bi bil kaj dobrega storil; le to vem, da sem bil vedno k hudemu nagnjen in len za poboljšanje.

Res je in ne morem tajiti.

Ko bi drugače govoril, bi me ti na laž postavil in nihče bi me ne mogel braniti.

Kaj sem s svojimi grehi zaslužil, kakor le pekel in večni ogenj?

Po resnici moram povedati, vreden sem, da me ljudje zasramujejo in zaničujejo, in ne spodobi se, da bi prebival med tvojimi pobožnimi.

To sicer nerad slišim, vendar hočem zavoljo resnice sam proti sebi grajati grehe, da laž je zadobim tvoje usmiljenje.

3. Kaj naj rečem grešnik, ves poln sramote?

Ne morem drugega reči, le samo to besedo: Grešil sem, Gospod, grešil sem, usmili se me, odpusti mi!

Pusti me malo, da objokujem svojo bolečino, preden grem v temno deželo, pokrito s smrtno senco (Job. 10, 20—21).

Pred vsem terjaš od krivičnega in nesrečnega grešnika, da se spokori in poniža zavoljo svojih hudobij.

Kdor se resno kesá in poniža v svojem srcu, zadobi upanje odpuščanja, nemirna vest se mu upokoji, prejme zopet izgubljeno milost, obvaruje se prihodnje jeze, in s svetim poljubom se združita Bog in spokorna duša.

4. Ponižno kesanje je tebi, o Gospod, prijetna daritev, ki mnogo slaje dehti pred tvojim obličjem, kakor zažgano kadilo.

To je tudi tisto prijetno mazilo, ki si hotel, da se je razlilo na tvoje svete noge; zakaj skesanega in ponižanega srca nikdar ne zavržeš.

Sem naj človek pribeži pred srditim sovražnikom; tu se izmije in popravi, kar je skaženo in omadeževano.

Poglavje 53.

Da milost božja nima skupnosti z ljubeznijo do posvetnih reči.

1. Sin, moja milost je dragocena; ne druži se z zunanjimi rečmi in ne s posvetno tolažbo!

Zatorej odstrani vse, kar ovira milost, da jo zadobiš!

Išči samote, bodi rad sam, ne želi se z nikomur pogovarjati, rajši Boga prosi skesanega srca in čiste vesti!

Nič ne maraj za ves svet; Bogu služiti ti bodi nad vse vnanje reči.

Toda meni služiti in obenem veseliti se minljivih reči, to ni mogoče.

Znance in prijatelje treba zapustiti, in srce vse posvetne tolažbe prosto ohraniti.

Sveti apostol Peter opominja, da naj so kristjani kakor tujci in potniki na tem svetu (1, Petr. 2,

2. O kakšno zaupanje bo imel umirajoči, ki ga nagnjenje do nobene stvari ne zadržuje na svetu!

Toda imeti srce tako prosto vsega, tega ne ume slabotna duša, počuten človek pa celo ne ve, kako svoboden je notranji človek!

Vendar kdor hoče resnično duhoven biti, se mora odpovedati daljnim in bližnjim stvarem in nikogar se ne bolj bati, kolikor samega sebe.

Ako popolnoma premagaš sam sebe, si boš lažje podvrgel druge stvari.

Popolna zmaga je, slavno zmagati sam sebe.

Kdor je sam sebe ukrotil, tako da je čutnost pokorna pameti, pamet pa v vseh rečeh meni, ta je res zmagovalec samega sebe in gospodar sveta.

3. Če si želiš do te višine, treba da pogumno začneš in sekiro nastaviš na korenino; da izdereš in zatereš skrito in neredno nagnjenje do samega sebe in do vsega, kar je sebičnega in pozemeljskega.

To, da človek sam sebe neredno

ljubi, to je tisto zlo, iz katerega je domala vse, kar je treba s korenino izrvati.

Če človek to zlo premaga in ukroti, bo takoj velik mir in pokoj.

Ker jih je pa le malo, ki bi si prizadevali, da bi popolnoma sami sebi odmrli in se docela oprostili sami sebe, zato je večina zapletena sama vase in se ne more duhovno dvigniti sama nad sebe.

Kdor pa hoče svobodno z menoj občevati, mora zatirati vsa zla in neredna nagnjenja in se na nobeno stvar ne s posebno ljubeznijo željno navezavati.

Poglavje 54.

O različnem teženju narave in milosti.

1. Sin, pazi skrbno, kako deluje narava, kako milost; njiju delovanje je namreč jako nasprotno, obenem pa skrito, da ju celo duhoven in notranje razsvetljen človek komaj loči.

Vsi sicer dobro hočejo in kaj dobrega namerjajo s svojim govorjenjem in delovanjem; zato se po videzu dobrega mnogi varajo.

2. Narava je pretkana in mnogo jih zvabi, zaplete in goljufa, in ima vedno le sebe za cilj; milost se pa preprosto vede, ogiblje se vsega slabega videza, vse dela zgolj zaradi Boga, ki v njem končno počije.

3. Narava nerada zamira, noče, da bi jo kdo pritiskal, da bi jo kdo zmagal, noče se podvreči, ne biti podložna; milost pa si prizadeva za mrtvenje, ustavlja se čutnosti, rada je pokorna, rada premagana, noče rabiti svobode; rada je v strahu, ni željna gospodovanja, temveč le tega, da bi vedno živela, stala in bila pod Bogom, ter je ponižno pripravljena ukloniti se vsakemu človeku zavoljo Boga.

4. Narava dela le za-se in gleda, kak dobiček bi dobila od drugega; milost pa ne gleda na svojo korist in

na svoje ugodje, ampak bolj na to, kar bi bilo dobro za druge.

5. Narava rada sprejema čast in hvalo; milost pa zvesto daje vso čast in hvalo Bogu.

6. Narava se boji, da bi jo zasramovali in zaničevali; milost pa je vesela, če zavoljo Jezusovega imena sramoto trpi.

7. Naravi ugaja lenoba in telesni počitek; milost pa nikdar ne praznuje, temveč se rada loti vsakega dela.

8. Narava ima rada nenavadne in lepe reči, mrzi vsakdanje in nelikane; milosti pa so ljube preproste in nizke reči, ne prezira raskavih in je tudi ni sram obleči ponošene obleke.

9. Narava gleda na posvetno, vesela je časnega dobička, žaluje zavoljo škode in jezi se zavoljo majhne razžaljive besede; milost pa skrbi za večno, ne mara za svet; ni nemirna, če kaj izgubi, ni jezna zavoljo ostrih besed, ker ima svoj zaklad in svoje veselje v nebesih, kjer nič ne mine.

10. Narava je pohlepna, rajša prejema nego deli, in le svoje ljubi; milost pa je plemenita, ima svoje za skupno, noče nič posebnega zase, je z malim zadovoljna in ima za načelo, da je veliko bolje dajati, kakor pajemati (Dej. ap. 20, 35).

11. Narava ljubi stvari, svoje telo, ničemurnosti in prazne pogovore; milost pa vabi k Bogu in čednostim, beži pred svetom, se odpoveduje stvarem, sovraži poltenost, omejuje obiske, je je sram očitno se kazati.

12. Narava ljubi zunanjo tolažbo, s katero razveseljuje svoje počutke; milost pa le v Bogu išče tolažbe in v najvišji dobroti nad vsemi vidnimi stvarmi svojega veselja.

13. Narava dela le za-se in zavoljo svojega dobička; nič ne stori zastonj, temveč pričakuje vedno vsaj toliko ali pa še več; radi svojih dobrih del upa hvale ali naklonjenosti in želi, da bi ljudje zelo cenili, kar stori in kar da; milost pa ne išče nič posvet-

nega, za plačilo noče drugega, nego le Boga samega; in potrebnih časnih reči si le toliko želi, kolikor ji morejo služiti za dosego večnih dobrin.

14. Narava ima rada dosti prijateljev in sorodnikov, ponaša se s častnim staležem in plemenitim rodom; sladka se mogočnim, prilizuje bogatinom in hvali sebi enake; milost pa ljubi tudi neprijatelje in se ne ponaša z množico prijateljev; ne gleda na službo, tudi ne na stan, gleda le, kje je več čednosti; rajša ima siromaka, nego bogatina; več sočutja ima z nedolžnimi kakor z mogočnimi; veseli se z resnicoljubnimi, ne pa z lažnivci; vedno opominja dobre, naj skrbé za še boljše darove, da bodo Sinu Božjemu v čednostih vedno bolj podobni.

15. Narava zelo rada toži, da je v potrebi in sili; milost pa stanovitno prenaša uboštvo.

16. Narava vse obrača le na-se, za-se dela in se poganja; milost pa obrača vse na Boga, od katerega vse

izvira; nič dobrega ne pripisuje sebi in se predrzno ne šopiri, se ne prepira, svojih misli ne ceni više kakor drugih, temveč vse svoje misli in vse spoznanje uklanja večni modrosti in božji poskušnji.

17. Narava želi zvedeti skrivnosti in novice; rada se očitno kaže in hoče vse videti in slišati; rada ima, da bi jo vse častilo in všeč so ji dela, ki donašajo pohvalo in občudovanje; milost pa ne hrepeni po novicah in nenavadnih rečeh; take želje namreč izvirajo iz stare popačenosti, saj ni nič novega in stalnega na zemlji; zato uči, brzdati počutke, ogibati se ničemurnega samoljubja in razkazovanja, ponižno prikrivati, kar imamo hvale in res občudovanja vrednega, pri vsaki stvari in vednosti iskati le koristnega sadu ter čast in slavo božjo; milost ne mara, da bi njo in kar ima, hvalili, temveč želi, da bi Boga hvalili v njegovih darovih, ki vse deli iz čiste ljubezni.

18. Ta milost je nadnaravna luč in poseben dar božji ter je znamenje izvoljenih in zastava večnega življenja, ki dviga človeka od pozemeljskih k nebeškim rečem in izpreminja telesnega človeka v duhovnega.

Kolikor bolj torej zatiramo in krotimo naravo, toliko obilnejšo milost dobivamo; in vsak dan se z novimi milostmi prenavlja notranji človek po božji podobi.

Poglavje 55.

O pokvarjenosti narave in moči milosti božje.

1. Gospod, moj Bog, ki si me ustvaril po svoji podobi in priliki, daj mi svojo milost; saj si mi pokazal, kako je velika in potrebna za zveličanje, da premagam ž njo svojo zelo pokvarjeno naravo, ki me vabi v greh in pogubo.

Čutim namreč v svojem telesu postavo greha, ki nasprotuje postavi

mojega duha, in me sili, da bi v mnogih rečeh kakor suženj služil počutnosti in ne morem se ustavljati njenim strastem, če mi ne pomaga tvoja sveta milost z žarom v mojem srcu.

2. Treba je tvoje milosti, velike milosti, da se premaga narava, ki je od mladosti vedno k hudemu nagnjena.

Greh prvega človeka, Adama, jo je namreč pokazil in spridil, in kazen za ta madež je prešla na vse ljudi; tako da se »narava« sama, ki si jo dobro in pravično ustvaril, jemlje sedaj za pokvarjeno in slabotno naravo, ker se sama od sebe nagiblje le v zlo in k pozemeljskim rečem.

Neznatna moč, ki ji je še ostala, je kakor iskrica, ki tli v pepelu.

Ta iskrica je naša naravna pamet, ki jo pa obdaja velika tema; še loči dobro in hudo, resnico in laž, a ne more storiti vsega, kar ve, da je prav, nima več polnega, jasnega spo-

znanja, ne prvotnega zdravega čuvstvovanja in hotenja.

3. Zato, moj Bog, se veselim tvoje postave kakor notranji človek (Rim. 7, 22), vedoč, da je tvoja zapoved dobra, pravična in sveta, ki zavrača hudobijo in svari pred grehom; toda po telesu pa služim postavi greha, ker rajši poslušam počutnost, nego pamet.

Tako se godi, da sicer hočem dobro, da bi pa dobro tudi storil, tega ne morem (Rim. 7, 18).

Zato mnogokrat sklenem marsikaj dobrega, a če ni milosti, ki bi podpirala mojo slabost, radi majhne ovire odstopim in onemorem.

Znana mi je torej pot popolnosti in dosti jasno vidim, kako bi moral ravnati; toda ker me tlači teža moje popačenosti, se ne dvignem kvišku.

4. O kako zelo mi je torej potrebna, Gospod, tvoja milost, da dobro začnem, da v dobrem napredu-

jem in da dobro dovršim; zakaj brez milosti nič ne morem, vse pa zmorem v tebi, če me podpira tvoja milost.

O res nebeška je milost, ki brez nje nimajo vse človeške zasluge nobene vrednosti, in vsi naravni darovi nobene cene.

Nič niso umetnosti, nič bogastvo, nič lepota ali srčnost, nič bistroumnost ali zgovornost — brez milosti pri tebi, o Gospod!

Naravne darove imajo dobri in hudobni; poseben dar izvoljenih pa je milost ali ljubezen, in kdor je ž njo zaznamovan, je vreden večnega življenja.

Ta milost je tako imenitna, da tudi dar prerokovanja, čudodelstva in še tako visoko modrovanje brez nje nič ne velja.

Celó vera, upanje in druge čednosti ti niso prijetne, ako ni ljubezni in milosti.

5. O preblažena milost, ki ubogega v duhu bogatiš s čednostmi in bogatega mnogih dobrin delaš iz srca ponižnega, pridi, pridi vame in napolni me na vse zgodaj s svojo tolažbo, da ne omaga moja duša od trudnosti in praznote duha!

Prosim te, Gospod, naj najdem milost pred tvojim obličjem, zakaj dovolj mi je tvoja milost, četudi ne dosežem, kar želi narava.

Dokler bo tvoja milost z menoj, se ne bom bal hudega, četudi me skuša in stiska mnogo bridkosti.

Tvoja milost je moja moč, ki mi donaša svèt in pomoč.

Močnejša je, kakor vsi sovražniki, in modrejša nego vsi modrijani.

6. Milost uči resnico, vadi reda, razsvetljuje srce, tolaži v stiskah, preganja žalost, jemlje strah, goji pobožnost in vzbuja solzé.

Kaj sem brez milosti kakor suh les, kakor nepriden štor za nikamor?

Tvoja milost torej, o Gospod, naj me vedno prehiteva in spremlja in naj mi daje, da bom vedno skrbno vnet za dobra dela, po Jezusu Kristusu tvojem Sinu. Amen.

Poglavje 56.

Da se moramo zatajevati in s križem hoditi za Kristusom.

1. Sin, kolikor sam iz sebe izideš, toliko vame vnideš.

Če hočeš dobiti notranji mir, nič zunanjega ne želi; če se hočeš z Bogom združiti, sam sebe zapusti!

Moja volja je, da se naučiš popolnega zatajevanja samega sebe, po moji naredbi, brez ugovora in tožbe.

Hodi za menoj.

Jaz sem pot, resnica in življenje. (Jan. 14, 6.)

Brez poti ni mogoče hoditi, brez resnice ne spoznavati, brez življenja ne živeti.

Jaz sem pot, ki moraš po njej hoditi, resnica, ki ji moraš verovati, življenje, ki ga moraš upati.

Jaz sem pot, ki ne zavaja, resnica, ki se ne moti, življenje, ki ne pozna konca.

Jaz sem najravnejša pot, najvišja resnica, pravo, srečno, neustvarjeno življenje.

Ako ostaneš na moji poti, boš spoznal resnico, in resnica te bo oprostila, in prejel boš večno življenje.

2. Ako hočeš v življenje iti, izpolnuj zapovedi! (Mat. 19, 17.)

Ako hočeš resnico spoznati, meni veruj.

Ako hočeš popoln biti, prodaj vse! (Mat. 19, 21.)

Ako hočeš moj učenec biti, zatajuj sam sebe!

Ako hočeš zadobiti večno življenje, zaničuj časno življenje.

Ako hočeš biti v nebesih povišan, ponižuj se na zemlji.

Ako hočeš z menoj kraljevati, nosi svoj križ z menoj!

Le služabniki križa najdejo pot do zveličanja in prave luči.

3. Gospod Jezus, ker je bilo tvoje življenje ubožno in pred svetom prezirano, mi daj, da bo tudi mene svet preziral in te bom v tem posnemal.

Zakaj hlapec ni več kot njegov gospodar, in učenec ni nad učenika (Jan. 13, 16; Mat. 10, 24).

Naj se vadi tvoj služabnik v tvojem življenju, zakaj tu je moje zveličanje in prava svetost.

Kar drugega berem ali slišim, me ne poživi in popolnoma ne oveseli.

4. Sin, ker to veš in si vse bral, blagor ti, če boš to tudi storil.

Kdor pozna moje zapovedi in se po njih ravna, tisti me ljubi.

In jaz ga bom ljubil in se mu bom

razodel in ga bom k sebi posadil v kraljestvu mojega Očeta.

5. Gospod Jezus, kakor si rekel in obljubil, tako naj se zgodi in to naj zaslužim.

Sprejel sem, sprejel iz tvojih rok križ, nosil ga bom, nosil do smrti, kakor si mi ga naložil.

Življenje dobrega meniha je res križ, a vodi v raj.

Začel sem, nazaj ne morem in pustiti ne smem.

6. Ej bratje, pojdimo skupaj, Jezus bo z nami!

Zaradi Jezusa smo sprejeli ta križ, zaradi Jezusa vztrajajmo s križem.

On bo naš pomočnik, ki je naš vodnik in predhodnik.

Glejte, naš kralj hodi pred nami, ki se bo za nas bojeval.

Pogumno za njim, nihče se ne boj; bodimo pripravljeni v boju srčno umreti; ne delajmo sramote svoji slavi, da bi pobegnili od križa!

Poglavje 57.

Da človek ne bodi preveč potrt, če pade v kake pogreške.

1. Sin, ljubše mi je, če si potrpežljiv in ponižen v nesreči, kakor pa če si poln tolažbe in pobožnosti v sreči.

Zakaj te žali besedica, ki jo kdo reče zoper tebe?

Ko bi bilo še več, se ne bi smel zbegati.

Za zdaj naj bo, pusti, da mine!

Ni prvikrat, ne novo, ne zadnjikrat, če boš dolgo živel.

Kaj pogumen si, dokler ti ne pride na pot nič nasprotnega.

Tudi drugim dobro svetuješ in jih znaš z besedami osrčevati, toda ko nenadoma pred tvoja vrata pride bridkost, ni ne sveta, ne moči.

Premisli svojo veliko slabost, ki jo tolikrat izkušaš v majhnih rečeh.

Vendar je tudi to v tvoje zveličanje, ko se ti kaj takega zgodi.

2. Premagaj to, kakor najbolje moreš, in če ne moreš, naj te vsaj ne potere in za dolgo ne zbega.

Vsaj voljan trpi, če ne moreš vesel!

Četudi kaj nerad slišiš in čutiš, da te grabi nevolja, premagaj se in ne daj, da bi prišla iz tvojih ust neprava beseda, ki bi pohujšala male.

Kmalu se poleže nevolja, in povrne se milost, ki ti bo osladila notranjo bolečino.

Jaz še živim, govori Gospod, in rad ti pomagam in te še bolj potolažim nego poprej, če boš vame zaupal in me pobožno na pomoč klical.

3. Bodi pogumen in pripravi se na še večje potrpljenje.

Ni še vse izgubljeno, če se večkrat vidiš stiskanega ali hudo skušanega.

Človek si in ne Bog.

Telesen si, ne angel.

Kako bi mogel ti biti vedno enako kreposten, ko ni bil ne angel v nebesih, ne prvi človek v raju?

Jaz sem, ki dvigam in rešujem žalostne, in nje, ki spoznajo svojo slabost, povišujem v svojo božjo visokost.

4. Gospod, blagoslovljena naj bo tvoja beseda, slajši mojim ustom kakor med in sat!

Kaj bi počel v tolikih bridkostih in stiskah, če me ne bi ti krepil s svojimi svetimi besedami?

Da le pridem kdaj v pristan zveličanja, kaj zato, kaj in koliko trpim!

Daj mi srečen konec, daj mi srečen odhod s tega sveta!

Spominjaj se me, moj Bog, in vodi me po ravni poti v svoje kraljestvo. Amen.

Poglavje 58.

Da ne preiskujmo previsokih reči in skrivnih božjih sodb.

1. Sin, nikar se ne prepiraj o visokih rečeh in o skrivnih božjih sodbah, zakaj Bog tega zapusti, a onemu da

toliko milosti; zakaj ta toliko trpi, a je oni v toliki časti.

Take reči presegajo človeški um, in noben razum in nobeno modrovanje ne more doumeti božjih sodb.

Kadar te torej hudobni duh skuša s takimi rečmi ali če povprašujejo po njih radovedni ljudje, odgovori s prerokom: Pravičen si, Gospod, in tvoja sodba je prava (Ps. 118, 137).

In s tistim: Resnične so Gospodove sodbe, upravičene same v sebi. (Ps. 18, 10).

Mojih sodb se boj, a jih ne presojaj, zakaj človeški razum jih ne more doumeti.

2. Tudi nikar ne poizveduj in ne razpravljaj o zasluženju svetnikov, kateri je svetejši, ali kateri večji v nebeškem kraljestvu.

Take reči so dostikrat krive prepirov in nepotrebnih razprtij; tudi rede ošabnost in ničemurnost; odtod pa

nezavist in nasprotja, ko skuša vsak svojega svetnika prevzetno povišavati.

Hoteti take reči vedeti ali jih premišljevati je prazno delo, ki ne donaša nobenega sadu, pač pa je svetnikom neljubo, Bog namreč ni Bog prepira, ampak Bog miru (1. Kor. 14, 33) in ta mir daje bolj prava ponižnost, kakor pa povišavanje samega sebe.

3. Nekateri se nekako ljubosumno vnemajo za te ali one svetnike, toda ta vnema je bolj človeška kakor pa božja.

Jaz sem ustvaril vse svetnike, jaz jim dal milost, jaz jim podaril slavo.

Jaz poznam vsakega zasluženje, jaz sem jih prehitel s svojim sladkim blagoslovom, jaz sem že od večnosti gledal svoje izvoljence.

Jaz sem jih odbral od sveta, niso oni mene prej izbrali, jaz sem jih poklical po milosti, potegnil nase po svojem usmiljenju.

Jaz sem jih vodil med mnogoterimi skušnjavami, jaz jim dajal čudovite tolažbe, jaz jim dal stanovitnost, jaz venčal njih potrpežljivost.

4. Jaz poznam prvega in zadnjega, jaz objemam vse v neizrekljivi ljubezni.

Mene torej hvalite v vseh mojih svetnikih, mene v vsakem blagoslavljajte in častite, ki sem jih tako slavno poveličal in jih od vekomaj odločil brez vsakega njih zasluženja.

Kdor torej zaničuje enega mojih najmanjših, tudi velikega ne časti, zakaj jaz sem ustvaril malega in velikega (Modr. 6, 8).

In kdor znižuje kakega svetnika, znižuje tudi mene in vse druge v nebeškem kraljestvu.

Vsi so eno po vezi ljubezni; isto mislijo, isto hočejo; in vsi se v eno ljubijo.

5. Še mnogo višje je pa: bolj ljubijo mene kakor pa sebe in svoje zasluženje.

Zakaj kakor sami iz sebe in prosti ljubezni do sebe, se dvigajo kvišku in zamikajo vsi v ljubezen do mene, mene tudi uživajo in v meni počivajo.

Nobene stvari ni, ki bi jih mogla od mene odvrniti ali potegniti navzdol, zakaj polni so večne resnice in gore z ognjem neugasljive ljubezni.

Zatorej naj molče in naj nehajo o stanju svetnikov razpravljati telesni in počutni ljudje, ki ne znajo drugega, kakor svoje zasebno veselje ljubiti.

Jemljo in dodajajo, kakor njim godi, ne pa kakor je večni resnici všeč.

6. Pri mnogih je nevednost, zlasti pri tistih, ki so le malo razsvetljeni in ki le redko koga s popolno duhovno ljubeznijo znajo ljubiti.

Mnoge vleče k tem ali onim le naravno nagnjenje in človeško prijateljstvo, in kakor si mislijo pozemeljske reči, tako si domišljujejo nebeške.

Toda nepremerna je razdalja med tem, kar si mislijo nepopolni ljudje,

pa med tem, kar gledajo po božjem razodetju razsvetljeni možje.

7. Nikar torej, sin, ne razpravljaj radovedno o teh rečeh, ki presegajo tvoje spoznanje; trudi se marveč in prizadevaj, da boš vsaj najmanjši v nebeškem kraljestvu.

In ko bi kdo tudi vedel, kateri je svetejši ali večji v nebeškem kraljestvu, kaj bi mu to pomagalo, če se ne bi po tem spoznanju ponižal pred menoj in dvignil do večje hvale mojega imena?

Mnogo bogoljubnejše delo opravlja, kdor premišljuje, kako veliki so njegovi grehi, a kako majhne njegove kreposti in kako daleč je še za popolnostjo svetnikov, kakor pa tisti, ki se pravda, kateri svetnik je večji, kateri manjši.

Bolje je, svetnike s pobožnimi molitvami in solzami častiti in njih mogočnim priprošnjam se ponižno priporočati, kakor s praznim razmišljanjem preiskovati njih skrivnosti.

8. Svetniki so popolnoma zadovoljni, da bi le tudi ljudje znali zadovoljni biti in varovati se praznega govorjenja.

Svetniki se ne hvalijo s svojimi zaslugami, ker ne pripisujejo nič dobrega sami sebi, ampak vse meni, ki sem jim vse podelil v svoji neskončni ljubezni.

Tako so polni ljubezni do Boga in tako prepolni veselja, da jim je slave dovolj in da so popolnoma srečni.

Kolikor višji so svetniki v časti, toliko ponižnejši so sami pri sebi in meni toliko bližji in ljubši.

Zato je pisano, da so svoje krone položili pred Boga in so na svoj obraz padli pred Jagnjetom in molili Živečega odvekomaj do vekomaj. (Skr. raz. 4, 10; 5, 14).

9. Marsikdo povprašuje, kdo da bi bil večji v božjem kraljestvu, ki pa še sam ne ve, ali bo vreden biti tudi med najmanjšimi.

Velika sreča je tudi, med najmanjšimi biti v nebesih, kjer so vsi veliki, zakaj vsi so in se imenujejo otroci božji.

Najmanjši bo veljal za tisoč in stoletni grešnik bo poginil (Iz. 60, 22; 65, 20).

Ko so učenci vpraševali, kdo da bo večji v nebeškem kraljestvu, so slišali ta-le odgovor: Ako se ne spreobrnete in ne boste kakor otroci, ne pridete v nebeško kraljestvo (Mat. 18, 3).

Kdorkoli se tedaj ponižа, kakor ta otrok, ta je večji v nebeškem kraljestvu (Mat. 18, 4).

10. Gorje tistim, katerih je sram, da bi se z malimi radovoljno poniževali, zakaj taki ne bodo mogli skozi nizka vrata v nebeško kraljestvo.

Gorje tudi bogatinom, ki imajo tukaj svojo tolažbo (Luk. 6, 24), za-

kaj taki bodo zunaj stali, ko bodo ubogi šli v božje kraljestvo.

Veselite se, ponižni, in radujte se, ubogi, zakaj kraljestvo božje je vaše, če le po resnici živite.

Poglavje 59.

Da le na Boga oprimo vse upanje in zaupanje!

1. Gospod, kaj je moje zaupanje v tem življenju in kaj je moja največja tolažba med vsem, kar je pod solncem?

Ali ne ti, Gospod moj Bog, čigar usmiljenje je neskončno?

Kje mi je bilo dobro brez tebe?

Ali kdaj mi je bilo hudo, če si bil ti z menoj?

Rajši sem ubog radi tebe, kakor bogat brez tebe!

Rajši potujem po zemlji s teboj, kakor bi imel nebesa brez tebe.

Kjer si ti, tam so nebesa; a smrt je in pekel, kjer tebe ni.

Ti si moje hrepenenje; zato moram po tebi vzdihovati, klicati in prositi.

Sploh v nikogar ne morem popolnoma zaupati, ki bi mi v stiskah ugodneje pomagal, kakor v samega tebe, moj Bog.

Ti si moje upanje, ti moje zaupanje; ti moj tolažnik, najzvestejši izmed vseh!

2. Vsi namreč le svoje iščejo (Fil. 2, 21), ti pa želiš le moje zveličanje in moj napredek in mi vse v dobro obračaš.

Tudi če me prepuščaš raznim skušnjavam in težavam, to delaš le v mojo korist, ki mnogovrstno preskušaš svoje izvoljene.

V teh preskušnjah ti nisem nič manj ljubezni in hvale dolžan, kakor če bi me napolnjeval z nebeškimi tolažbami.

3. Ti torej, Gospod Bog, bodi vse moje upanje in pribežališče, tebi izročim vse svoje bridkosti in težave; za-

kaj vse je onemoglo in nestalno, kar vidim mimo tebe.

Nič ne koristijo mnogi prijatelji, nič ne pomagajo hrabri pomočniki; modri svetovalci ne morejo dati pravega odgovora, ne knjige učenjakov prave tolažbe; nobena tudi najdražja reč me ne more rešiti in noben skrit in prijazen kraj ne varovati, če mi ti sam ne pomagaš, me podpiraš, osrčuješ, tolažiš, učiš in varuješ.

4. Vse, kar obeta mir in srečo, brez tebe nič ni in v resnici tudi ne donese nobene sreče.

Ti si najvišje dobro, najpopolnejše življenje, najgloblja modrost; in nate upati je tolažba tvojih služabnikov.

Vate so uprte moje oči, vate zaupam, moj Bog, Oče usmiljenja!

Blagoslovi in posveti z nebeškim blagoslovom mojo dušo, da bo tvoje svetišče in prestol večne tvoje slave, in ničesar naj ne bo v templju tvojega božanstva, kar bi žalilo oči tvojega veličanstva.

Po svoji veliki dobroti in po svojem obilnem usmiljenju se ozri name in usliši molitev svojega ubogega hlapca, ki biva daleč v pregnanstvu v krajini smrtne sence.

Čuvaj in hrani dušo svojega hlapčiča v tolikerih nevarnostih tega trohljivega življenja in spremljaj jo s svojo milostjo ter vodi po poti miru v domovino večne svetlobe. Amen.

ČETRTA KNJIGA.

Pobožen opomin za sveto obhajilo.

Kristus govori:

Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi in jaz vas bom poživil (Mat. 11, 28), pravi Gospod.

Kruh, katerega bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta. (Jan. 5, 52.)

Vzemite in jejte, to je moje telo, ki bo za vas dano; to storite v moj spomin! (1. Kor. 11, 24.)

Kdor jé moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem. (Jan. 6, 57.)

Besede, ki sem vam jih jaz govoril, so duh in življenje. (Jan. 6, 64.)

Poglavje 1.

Kako spoštljivo prejemaj Kristusa.

Učenec govori:

1. To so tvoje besede, Kristus, večna Resnica, dasi nisi vseh izrekel ob enem času in tudi niso zapisane na enem kraju.

Ker so torej besede tvoje in resnične, moram vse hvaležno in verno sprejeti.

Tvoje so in ti si jih govoril; pa tudi moje so, ker si jih v moje zveličanje govoril.

Radovoljno jih sprejmem iz tvojih ust, da se globlje vsadé v moje srce.

Vabijo me besede tolikega usmiljenja, polne sladkosti in ljubezni.

A strašijo me moji grehi, in nečista vest me goni proč, da ne bi prejemal takih skrivnosti.

Vlečejo me tvoje sladke besede, pa teže me brezštevilne moje pregrehe.

2. Ti praviš, da naj se ti zaupno bližam, ako hočem delež imeti s teboj; da naj prejemam hrano neumrljivosti, ako želim doseči večno življenje in slavo.

Pridite, praviš, k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi in jaz vas bom požival! (Mat. 11, 28.)

O sladka in prijazna beseda za grešnika, da ti Gospod, moj Bog, vabiš ubogega siromaka uživat tvoje najsvetejše telo!

Pa kdo sem jaz, o Gospod, da bi se drznil pristopiti k tebi?

Poglej: ne obsežejo te nebes nebesa (3. Kralj. 8, 27), in ti praviš: Pridite k meni vsi!

3. Kaj pač pomeni ta premila prijaznost in to preljubeznivo vabilo?

Kako bi smel priti, ker se ničesar dobrega ne zavedam, kar bi mi dajalo pogum?

Kako naj te sprejmem v svojo hišo, ki sem tolikrat razžalil tvoje najdobrotljivejše obličje?

Spoštovanje prevzema angele in nadangele, groza svetnike in pravične, in ti praviš: P r i d i t e k m e n i v s i !

Gospod, ko bi tega ti ne rekel, kdo bi verjel, da je res?

In ko bi ti ne ukazal, kdo bi se predrznil blizu priti?

4. Glej, pravični Noe se je sto let trudil in tesal ladjo, da se je z nekaterimi rešil, in kako bi se jaz pripravil v eni uri, da bi spodobno sprejel Stvarnika sveta?

Mozes, tvoj veliki služabnik in posebni prijatelj, je napravil skrinjo iz netrohljivega lesa in jo je obložil z najčistejšim zlatom, zato, da bi položil vanjo plošči postave; in jaz, trohljiva stvar, bi se upal tako lahkotno

sprejeti tebe, ki daješ postavo in življenje?

Salomon, najmodrejši kralj izraelski, je sedem let stavil veličastni tempelj v slavo tvojega imena in osem dni obhajal praznik njegovega posvečevanja, daroval tisoče spravnih daritev in med glasom trobent in radostnim petjem slovesno postavil skrinjo zaveze na pripravljeni kraj; in jaz nesrečni in najubožnejši človek naj te sprejmem v svojo hišo, ki morem komaj pol ure pobožno prebiti in da bi le res kdaj vredno prebil vsaj pol ure!

5. O moj Bog, kako so si oni prizadevali, da bi tebi ustregli!

Kako malo pa je, kar jaz storim; kako malo časa porabim, kadar se pripravljam za sveto obhajilo!

Malokdaj sem popolno zbran in le redko, da bi ne bil razstresen.

In vendar, o Bog, bi v tvoji zveličavni pričujočnosti ne smel imeti nobene nespodobne misli, ne smel se muditi z nobeno stvarjo; saj hočem

sprejeti pod svojo streho ne angela, temveč vseh angelov Gospoda!

6. In vendar je zelo velik razloček med skrinjo zaveze z vsemi njenimi svetinjami in med tvojim najčistejšim telesom z njegovimi neizrekljivimi močmi; med daritvami stare zaveze, ki so bile le podobe prihodnjih reči, in med pravo daritvijo tvojega telesa, ki je vse stare daritve dopolnila.

7. Zakaj se tedaj moje srce bolj ne vnamè v ljubezni do tebe? zakaj se z večjo skrbjo ne pripravljam za tvoje svete skrivnosti, ko so vendar stari sveti očaki in preroki, tudi kralji in poglavarji ter vse ljudstvo, toliko gorečnost razodevali v službi božji!

8. Pobožni kralj David je ves navdušen rajal pred skrinjo zaveze, spominjajoč se dobrot, ki jih je Bog delil nekdanjim očakom, preskrbel je godbo za tempelj, izdal svete pesmi in določil, da so se veselo prepevale;

tudi sam je, navdihnjen od Svetega Duha, prepeval na citre; učil je ljudstvo izraelsko, da naj iz vsega srca hvali Boga in ga vsak dan slavi in poveličuje z ubranimi glasovi.

Če so bili ljudje takrat tako pobožni in so se toliko spominjali božje hvale pred skrinjo zaveze, kakšno spoštovanje in pobožnost bi morali imeti jaz in vse krščansko ljudstvo vpričo tega zakramenta ali ko uživamo velečastno telo Kristusovo!

9. Mnogi tekajo na razne kraje častit svetinje svetnikov in čudijo se, ko poslušajo njih dela; gledajo prostrane hramove svetišč, poljubljajo v svilo in zlato zavite svete moči in glej, tukaj pred menoj na oltarju si pričujoč ti, moj Bog, Svetnik svetnikov, Stvarnik ljudi in angelov Gospod!

Mnogokrat ljudje romajo le iz radovednosti, da vidijo nove nepoznane reči; sadú poboljšanja pa le malo prinesejo domov, posebno ka-

teri lahkomiselno potujejo brez pravega kesanja.

Tukaj v svetem Rešnjem telesu pa si ti ves pričujoč, moj Bog in človek Jezus Kristus; tu vsak zadobi obilno sadú za večno življenje, kolikorkrat te vredno in pobožno prejme.

Sèm nas ne vodi lehkomiselnost, tudi ne radovednost ali telesno radovanje, pač pa trdna vera, pobožno upanje in iskrena ljubezen.

10. O Bog, nevidni Stvarnik sveta, kako čudapolno z nami ravnaš! kako sladak in milostiv si izvoljenim svojim, ki jim sam sebe daješ v svetem obhajilu!

To presega vsak um; to posebno vabi srca pobožnih in vnema željé.

Tisti namreč, ki so ti res verni in ki se trudijo vse življenje, da se poboljšajo, prejemajo pogosto iz tega presvetega zakramenta veliko milost pobožnosti in ljubezen do kreposti.

11. O čudovita in skrivnostna milost presvetega zakramenta, ki jo po-

znajo le Kristusovi verniki, ki je pa neverniki in grešniki ne morejo okusiti!

V tem zakramentu se daje duhovna milost, obnavlja v duši izgubljena krepost, vrača lepota, ki jo je greh bil izpačil!

Časih je ta milost tolika, da zavoljo preobilne pobožnosti ne le duša, temveč tudi slabotno telo čuti večjo moč.

12. Kako zeló je torej obžalovati in omilovati, da so naša srca tako mlačna in vnemarna, da nas ne žene večje hrepenenje prejemat Kristusa, ki je v njem edino upanje in vse zasluženje tistih, ki se hočejo zveličati.

On je namreč naše posvečenje in odrešenje, on tolažba potnikov in večno uživanje svetnikov!

Zelo je torej obžalovati, da mnogi tako malo marajo za to zveličavno skrivnost, ki razveseljuje nebesa in hrani ves svet.

O kako smo slepi in trdovratni, da bolj ne cenimo te neizrekljive dobrote in da smo po vsakdanjem prejemanju le še bolj vnemarni!

13. Ko bi se obhajal ta presveti zakrament samo na enem kraju, ko bi ga samo en duhovnik na svetu posvečeval, ali ne bi hrepenenje gnalo ljudi na tisti kraj, k tistemu božjemu duhovniku, da bi videli obhajati božje skrivnosti?

Sedaj pa je mnogo duhovnikov in na mnogih krajih se daruje Jezus Kristus, da bi se toliko lepše kazala božja milost in ljubezen do ljudi, kolikor dalje je sveto obhajilo razširjeno po svetu.

Hvala tebi, Jezus mili, večni pastir, ki nas uboge in izgnane milostno krepčaš z dragocenim svojim telesom in krvjo in nas sam kličeš in vabiš, da bi uživali te skrivnosti, rekoč: Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi in jaz vas bom požival!

Poglavje 2.

Kako velika dobrota in božja ljubezen se v tem zakramentu izkazuje ljudem.

Učenec govori:

1. Zaupajoč v tvojo dobroto in veliko usmiljenje, o Gospod, se bližam bolan Zveličarju, lačen in žejen viru življenja, beden kralju nebes, služabnik gospodarju, stvar stvarniku, žalosten svojemu milemu tolažniku.

Pa odkod mi to, da ti prideš k meni?

Kdo sem jaz, da mi daješ sam sebe?

Kako se sme grešnik prikazati pred teboj? in kako da se ti ponižaš k grešniku?

Ti poznaš svojega služabnika in veš, da nima nič dobrega na sebi, za kar bi mu to storil.

Zato spoznam svojo nevrednost in pripoznam tvojo dobroto, slavim tvoje usmiljenje in zahvaljujem se ti za tvojo preveliko ljubezen.

Zaradi sebe namreč to delaš, ne zaradi mojega zasluženja; zato, da bi se mi bolj odkrila tvoja dobrota, me bolj ganila tvoja ljubezen, se mi bolj priljubila tvoja ponižnost.

Ker je torej tebi to ljubo in si ukazal, da bodi tako, je ljubo tudi meni, kar si milostno ukazal, da le ne bi tega ovirala moja pregrešnost!

2. O presladki in predobrotljivi Jezus, koliko spoštovanje, kolika zahvala in večna hvala tebi pristoji, da smemo prejemati tvoje presveto telo, ki njega častitljivosti noben človek prav povedati ni zmožen!

Toda kaj naj mislim pri svetem obhajilu, ko pristopam k svojemu Gospodu, ki ga dostojno počastiti ne morem in bi ga vendar rad pobožno prejel?

Kaj naj boljšega in bolj zveličavnega mislim, kakor da se do tal ponižam pred teboj in do nebes povišujem tvojo neskončno dobroto!

Hvalim te, moj Bog, in povišujem na veke; preziram sam sebe in klanjam se tebi v globočini svoje nevrednosti.

3. Glej, ti si Sveti med svetniki, jaz pa gnusoba med grešniki!

In vendar se ti sklanjaš k meni, ki nisem vreden, da bi svoje oči k tebi povzdignil.

In vendar prihajaš ti k meni, ti hočeš biti pri meni, ti me vabiš k svoji mizi.

Ti mi ponujaš, da uživam nebeško hrano in angelski kruh, (Ps. 77, 25), tebe samega živi kruh, ki si prišel iz nebes, in daješ svetu življenje (Jan. 6, 51; 6, 33).

4. Glej, odkod ljubezen, odkod dobrota žari; koliko hvale in zahvale smo ti dolžni za to!

Kako zveličavna, kako dobra je bila tvoja misel, ko si postavil ta zakrament, kako sladka in prijetna gostija, ko si sam sebe dal v jed!

O kako čudovito je tvoje delo, Gospod, kako silna tvoja moč, kako neizrekljiva tvoja resnica!

Rekel si, in bilo je vse; in zgodilo se je, kar si ukazal.

5. Čudovito je, presega človeški um, a vredno je vere, da si ti, Gospod, moj Bog, pravi Bog in človek v malih podobah kruha in vina ves pričujoč in da te uživamo, pa ne použijemo.

Ti, Gospod vesoljstva, ki ničesar ne potrebuješ, si hotel po svojem zakramentu v nas prebivati: ohrani mojo dušo in moje telo neomadeževano, da bom lahko z veselo in čisto vestjo pogosto obhajal in v svoje večno zveličanje prejemal tvoje skrivnosti, ki si jih odločil in postavil v svojo posebno čast in večni spomin.

6. Raduj se, duša moja, in hvali Boga za tako velik dar in tako izredno tolažbo, ki ti jo je zapustil v tej solzni dolini!

Kadarkoli namreč ponavljaš to skrivnost in prejemaš telo Kristusovo, vselej slaviš delo svojega odrešenja in se udeležuješ vseh zaslužen Kristusovih.

Ljubezen Kristusova se namreč nikoli ne zmanjša, in nikdar ne izgine obilnost njegovega usmiljenja.

Zato se moraš z vedno novim prenavljanjem duha pripravljati na to veliko skrivnost odrešenja in s posebno pazljivostjo premišljevati.

Tako veliko, tako novo, tako lepo se ti mora zdeti, kadar daruješ sveto daritev ali si pri njej pričujoč, kakor da je to tisti dan, ko se je Kristus včlovečil v telesu Device ali na križu viseč trpel in umiral za zveličanje ljudi.

Poglavje 3.

O koristi pogostnega obhajila.

Učenec govori:

1. Glej, Gospod, prihajam k tebi, da bi mi bilo dobro po tvojem daru, da bi se razveselil pri tvoji sveti gostiji, katero si siromaku pripravil po svoji dobroti, o Bog! (Ps. 67, 11.)

V tebi je vse, kar si želeti morem in smem; ti si moj Zveličar in Odrešenik, ti moje upanje in moja moč, moja dika in slava!

Razveseli torej danes dušo svojega služabnika, ker k tebi, o Gospod Jezus, povzdigujem svojo dušo (Ps. 85, 4).

Želim te sedaj ponižno in spodobno prejeti, želim te uvesti v svojo hišo, da bi me kakor Caheja milostno blagoslovil in me pridružil Abrahamovim sinovom.

Moja duša hrepeni po tvojem telesu in srce moje se želi združiti s teboj!

2. Daj se meni in dovolj mi je; brez tebe pa je prazna vsaka tolažba.

Brez tebe ne morem biti in brez tvojega obiskovanja ne živeti.

Zato treba, da pogosto k tebi prihajam ter te prejemam kot pomoč svojega zveličanja, da ne oslabim na potu, ako bi ostal brez nebeške hrane.

Tako si namreč ti, premili Jezus, rekel, ko si ljudstva učil in ozdravljal različne bolezni: Nočem jih pustiti lačnih domov, da ne opešajo na potu. (Mat. 15, 32.)

Tako tudi z menoj ravnaj, ki si se v zakramentu dal vernim v tolažbo.

Ti si namreč duši prijetno krepčilo, in kdor te vredno prejme, bo deležnik in dedič večne slave.

Meni, ki tolikrat padem in grešim, tako hitro omrznem in odjenjam, je potreba, da se z večkratnimi molitvami, spovedjo in prejemanjem

presvetega tvojega telesa prenavljam, očiščujem in ogrevam, da se ne bi izneveril svojim sklepom, če bi predolgo odlašal.

3. Človeški počutki so namreč od mladosti k hudemu nagnjeni, in če bi ne bilo pomoči nebeškega zdravila, bi človek kmalu še v hujše padel.

Sveto obhajilo torej varuje hudega in krepča v dobrem.

Ako sem že sedaj tolikrat malomaren in mlačen, ko k svetemu obhajilu pristopam ali sveto mašo darujem, kaj bi šele bilo, ko bi ne jemal zdravila in ne iskal tolike pomoči?

Vem sicer, da nisem vsak dan vreden in za daritev ne dovolj pripravljen, vendar se bom potrudil in v gotovih časih prejemal svete skrivnosti in se udeleževal tolike milosti.

Zakaj to je edina tolažba verni duši, da dokler potuje daleč od tebe v umrljivem telesu, pogosto misli na

svojega Boga in prejema svojega ljubega s pobožnim srcem.

4. Kako čudovito je tvoje usmiljenje do nas: da ti, Gospod Bog, ki si ustvaril in oživljaš vse duhove, milostno prihajaš k ubogi duši in jo z vso svojo božjo in človeško naravo lačno nasičuješ.

O srečno srce in blažena duša, ki sme tebe, svojega Boga, pobožno prejemati, in se, ko tebe prejema, z duhovnim veseljem napolnjevati.

O kako velikega Gospoda prejme, kako ljubega gosta pozdravi, kako prijetnega tovariša dobi, kako zvestega prijatelja najde, kako lepega in plemenitega ženina objame, ki je nad vse, kar ljubimo in nad vse, po čemer hrepenimo, ljubezni vreden.

Nebo in zemlja in vsa njiju lepota naj molči pred teboj, moj presladki, moj ljubljeni, saj kar imata hvale in krasote, jo imata od tebe, in nikdar ne dosežeta krasote tvojega imena, ki je njegova modrost neizmerna.

Poglavje 4.

O velikih milostih pobožnega sv. obhajila.

Učenec govori:

1. Gospod, moj Bog, prehiti svojega služabnika z blagoslovi svoje ljubezni, da vredno in pobožno pristopim k tvojemu veličastnemu zakramentu!

Vnemi zase moje srce in reši me silne mlačnosti!

Obišči me s svojo milostjo, da v duhu okusim tvojo sladkost, ki je kakor v studencu obilno skrita v tem zakramentu!

Razsvetli tudi moje oči, da bom gledal toliko skrivnost, in potrdi me, da jo bom veroval z živo vero!

Zakaj to je tvoje delo, ne delo človeške moči; tvoja sveta ustanova, ne človeška iznajdba.

Nihče namreč tega sám od sebe ne razume in ne spozna, ker presega to celó angelsko razumnost.

Kaj bi torej jaz, grešnik nevredni, prah in pepel, o tako vzvišeni, sveti skrivnosti mogel dognati in doumeti?

2. Gospod, s preprostim svojim srcem, z živo in trdno vero in na tvojo besedo se ti zaupno in spoštljivo bližam, in trdno verujem, da si ti tukaj v zakramentu pričujoč Bog in človek.

Ti torej hočeš, da te prejmem in se v ljubezni združim s teboj.

Zato prosim tvoje usmiljenje, daj mi to posebno milost, da se ves v tebi raztopim in od ljubezni vzkipim, in da ne bom maral več za nobeno drugo tolažbo!

To je namreč najvišji in najsvetejši zakrament, rešenje za dušo in telo, zdravilo za vse dušne bolezni, ki se po njem zdravijo moje pregrehe, krotijo strasti, premagujejo in manjšajo skušnjave, daje večja milost, množi začeta krepost, potrjuje vera, upanje krepi, ljubezen vnema in širi.

3. O moj Bog, varuh moje duše,

ki zdraviš človeške slabosti in daješ vso notranjo tolažbo, veliko dobrot si podelil in še deliš v tem zakramentu svojim prijateljem, ki te pobožno prejemajo.

Ti jih namreč tolažiš v raznih stiskah, dvigueš iz najgloblje malodušnosti k upanju na tvojo pomoč, ti jih oživljaš in razsvetljuješ z novo milostjo: ko so bili pred obhajilom mlačni in boječi, po obhajilu spoznajo, da so boljši, kar so se pokrepčali z nebeško jedjo in pijačo.

Tako ti ravnaš s svojimi izvoljenimi, da bi resnično spoznali in se očitno prepričali, kako nič da nimajo iz sebe in koliko dobrot in milosti da dobivajo od tebe; sami iz sebe namreč so mrzli, trdi in nepobožni, po tebi goreči, urni in pobožni.

Kdo je pač ponižno pristopil k studencu sladkosti in ni vsaj nekoliko sladkosti ondi zajel?

Ali kdo se pri velikem ognju stoječ vsaj nekoliko ne ogreje?

In ti si studenec, vedno poln in prepoln, ti si ogenj vedno goreč, ki nikoli ne ugasne!

4. Če torej ne smem zajeti iz obilnega studenca, če se ne smem do sita napiti, bom vsaj nastavil svoja usta pri izvoru nebeške cevi, da srknem ondi vsaj drobno kapljico in si pogasim žejo, da popolnoma ne zmedlim.

Ne morem sicer biti ves nebeški in tako ognjen, kakor kerubi in serafi, vendar se bom trudil v pobožnosti in pripravljal svoje srce, da ujamem vsaj majhno iskrico božjega ognja, ko ponižno užijem oživljajoči zakrament.

Česar pa sam nimam, o dobrotljivi Jezus, presveti Zveličar, ti zame blagovoljno in milostno dopolni; saj si dobrotno vse k sebi vabil, rekoč: Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil (Mat. 11, 28).

5. Jaz se sicer trudim v potu svojega obraza, skušnjave me vznemir-

jajo, zapleta in stiska me veliko hudih strasti in ni ga, ki bi mi pomagal, ki bi me oprostil in rešil, če me ne rešiš ti, Gospod Bog, Zveličar moj, ki ti izročim sam sebe in vse, kar imam, da me varuješ in privedeš v večno življenje.

Sprejmi me v čast in slavo svojemu imenu, ki si mi svoje telo in svojo kri pripravil za jed in pijačo!

Daj, Gospod Bog, Zveličar moj, da bom toliko bolj rastel v pobožnosti, kolikor bolj pogosto bom obhajal tvoje skrivnosti.

Poglavje 5.

O časti presvetega zakramenta in o mašniškem stanu.

Učenec govori:

1. Ko bi bil čist kakor angel in svet kakor Janez Krstnik, bi ne bil vreden, da bi ta zakrament prejemal ali se ga dotikal.

Tega namreč človek ne zasluži, da bi posvečeval Kristusov zakrament in se ga dotikal in da bi užival angelski kruh.

Visoka služba in velika čast mašnikov, ki jim je dano, kar angelom ni dano.

Le mašniki namreč, od Cerkve pravilno posvečeni, imajo oblast maševati in posvečevati Kristusovo telo.

Mašnik je božji služabnik, ki izgovarja božjo besedo po božjem povelju in božji postavi.

Bog je pa glavni početnik, ki tu nevidno deluje, ki je vse pokorno njegovi volji in vse poslušno njegovim ukazom.

2. Zato moraš v tem čudovitem zakramentu bolj verovati vsemogočnemu Bogu kakor pa svojim čutom ali vidnemu znamenju.

S strahom torej in s spoštovanjem pristopaj k temu opravilu.

Pazi nase in glej, kako službo si sprejel s pokladanjem škofovih rok.

Glej, mašnik si, posvečen, da opravljaš sveto daritev.

Pazi torej, da boš verno, pobožno in o svojem času opravljal Bogu sveto daritev in da samega sebe ohraniš neomadežanega.

Nisi si olajšal bremena; veže te še ožja vez pokorščine in pa še po popolnosti in svetosti si dolžan hrepeneti.

Mašnik mora biti ozaljšan z vsemi čednostmi in drugim dajati zgled lepega življenja.

Njegovo življenje ne sme biti kakor življenje ljudstva in navadnih ljudi, ampak kakor življenje angelov v nebesih ali popolnih ljudi na zemlji.

3. Mašnik, v mašnem oblačilu, Kristusa namestuje, da goreče in ponižno prosi Boga zase in za vse ljudstvo.

Spredaj in zadaj ima znamenje križa Gospodovega.

Križ nosi spredaj na plašču, da bi pazno gledal na stopinje Kristusove in goreče si prizadeval hoditi po njih.

Zadaj je zaznamovan s križem, da bi voljno zaradi Boga prenašal vse zoprnosti, ki mu jih povzročajo drugi.

Pred seboj nosi križ, da bi obžaloval svoje grehe; za seboj, da bi objokoval tudi grehe drugih in se spominjal, da je srednik med Bogom in med grešniki in da bi ne jenjal od molitve in svete daritve, dokler ne zadobi milosti in usmiljenja.

Kadar mašnik sveto mašo daruje, časti Boga, razveseljuje angele, spodbuja verne, podpira žive, dobiva mrtvim pokoj in je še sam deležen vseh dobrot.

Poglavje 6.

Kakšna naj bo priprava za sv. obhajilo?

Učenec govori:

1. Gospod, ko premišljujem, kako visoko si ti nad menoj in kako globoko jaz pod teboj, se ves tresem in obhaja me groza.

Zakaj če ne pristopim, bežim pred življenjem, in če se neredno vsilim, se pregrešim.

Kaj naj tedaj storim, Gospod moj Bog, moj pomočnik in moj svetovavec v stiskah?

2. Ti me uči prave poti, pokaži mi kako kratko vajo, ki je primerna za sveto obhajilo!

Dobro je namreč, da vem, kako naj pobožno in spoštljivo pripravim zate svoje srce, da bom zveličavno prejemal presveti zakrament ali opravljal tako veliko in nebeško daritev.

Poglavje 7.

O izpraševanju vesti in trdnem sklepu.

Ljubi govori:

1. Pred vsem je treba, da mašnik Gospodov, kadar pristopa darovat in prejemat ta presveti zakrament, pristopa z največjo ponižnostjo srca, z

globokim spoštovanjem, živo vero in pobožnim namenom častiti Boga.

Skrbno izprašaj svojo vest in kolikor mogoče jo očisti in razsvetli s pravim kesanjem in ponižno spovedjo, tako, da ne boš nič težkega imel ali vedel, kar bi te skrbelo in oviralo prosto pristopiti!

Kesaj se na splošno vseh svojih grehov, še posebej pa se kesaj in vzdihuj zaradi vsakdanjih pregreškov.

In če imaš čas, izpovej Bogu skrivaj v srcu vso bedo svojih strasti!

2. Vzdihuj in kesaj se, da si še tako počuten in posveten, tako malo zamrl strastem, da se ti še tolikokrat vzbuja neredno nagnjenje, da še tako malo paziš na vnanje čute; da si še tako zapleten v ničemurne domišljije, tako zelo nagnjen k vnanjim rečem, tako vnemaren za notranje; tako lahkomiseln za smeh in zabavo, tako trd za solze in kesanje; tako hiter za to, kar je lagotno in telesu

ugodno, tako počasen za strogost in gorečnost; tako željan kaj novega slišati ali lepega gledati, tako mlahav kaj ponižnega in skromnega delati; tako lakomen, če gre za dobivanje, tako škrt in skop, če gre za dajanje; tako nepremišljen v govorjenju, tako nezmožen za molčanje; tako malo resen v vedenju, tako nerazsoden v dejanju; tako hlastežen za jed, tako gluh za besedo božjo; tako uren za počitek, tako muden pa za delo; tako buden za prazne marnje, tako negoden za sveto bedenje; tako hiteč, da bi bil že konec, tako nezbran vmes; tako vnemaren pri duhovnih urnih molitvah, tako mlačen pri sveti daritvi, tako mrzel pri sv. obhajilu; tako hitro raztresen, tako redko popolnoma zbran; tako naglo jezen, tako zlahka žaljiv; tako pripravljen, če treba druge soditi, tako oster, če treba druge karati; tako vesel v sreči, tako potrt v nesreči; tako bogat dobrih sklepov,

tako ubog tistih, ki bi jih tudi izvršil.

3. Teh in drugih napak se z bolestjo in veliko žalostjo radi tolike svoje slabosti spovej in skesaj ter napravi trden sklep, da boš vedno boljšal svoje življenje in v dobrem napredoval.

Potem se popolno vdan in voljan na oltarju svojega srca daruj kot večni dar na čast mojemu imenu in verno izroči meni svoje telo in svojo dušo, da boš tako vredno Bogu daroval presveto daritev in v svoje zveličanje prejemal zakrament mojega telesa.

4. Ni namreč svetejše daritve in večje zadostitve za grehe, kakor če kdo pri sv. maši in pri sv. obhajilu sam sebe vsega in popolnoma daruje Bogu.

Če človek stori, kar more, in se resnično kesa, pa naj pride kadarkoli k meni prosit me milosti in odpuščanja: K a k o r r e s n i č n o ž i v i m,

govori Gospod, nočem smrti grešnika, ampak da se spreobrne in živi (Eceh. 33, 11) in nobenega njegovih grehov se ne bom spominjal (Eceh. 18, 22), marveč vsi mu bodo odpuščeni!

Poglavje 8.

O daritvi Kristusovi na križu in o daritvi nas samih.

Ljubi govori:

1. Kakor sem jaz sam sebe z razpetimi rokami na križu in z golim telesom radovoljno daroval Bogu Očetu za tvoje grehe in mi ni nič ostalo, česar bi ne bil dal za spravo z Bogom, tako tudi ti vsak dan pri sveti maši sam sebe radovoljno meni daruj v čisto in sveto daritev z vsemi svojimi močmi in željami, kakor najbolje veš in znaš.

Ali mar kaj več terjam, kakor da se popolnoma meni izročiš?

Karkoli mi daš razen sebe, mi ni všeč, ker ne maram tvojih darov, temveč tebe.

2. Kakor bi tebi ne bilo zadosti, ko bi vse imel razen mene; tako tudi meni ni všeč, karkoli mi daš, če mi ne daruješ samega sebe.

Daruj se mi, daj se vsega za Boga in tvoj dar bo prijeten!

Glej, jaz sem se vsega daroval Očetu za tebe; dal sem ti tudi vse svoje telo in svojo kri v hrano, da bi bil ves tvoj in da bi ti bil moj.

Ako pa ostaneš sam v sebi in se radovoljno ne izročiš moji volji, tvoj dar ne bo popoln in ne bo med nama popolnega zedinjenja.

Prvo tvoje delo pred vsemi drugimi deli mora torej biti, da se radovoljno izročiš v božje roke, če hočeš doseči milost in prostost.

Zato je namreč tako malo razsvetljenih in notranje prostih, ker se jih tako malo ume popolnoma odpovedati sebi.

Trdna je moja beseda: Če se kdo ne odpove vsemu, kar ima, ne more biti moj učenec. (Luk. 14, 33.)

Ako torej želiš biti moj učenec, daruj mi sam sebe in vsa svoja nagnjenja.

Poglavje 9.

Da moramo sami sebe in vse svoje Bogu darovati in za vse moliti.

Učenec govori:

1. Gospod, vse je tvoje, kar je v nebesih in na zemlji.

Rad bi se tebi radovoljno daroval in tvoj na veke ostal.

Gospod, s preprostim srcem darujem ti danes sam sebe za vednega služabnika, da ti služim in hvalni dar obhajam na veke.

Sprejmi me s to sveto daritvijo svojega dragocenega telesa, katero ti danes darujem vpričo angelov nevidno pričujočih, da bi bila meni in

vsemu tvojemu ljudstvu v zveličanje.

2. Gospod, vse svoje grehe in hudobije, katere sem storil pred teboj in tvojimi svetimi angeli od dneva, ko sem prvič mogel grešiti, pa do te ure, polagam na tvoj spravni oltar, da jih ti skupno užgeš in sèžgeš v ognju svoje ljubezni, da izbrišeš vse madeže mojih grehov, očistiš mojo vest vseh pogreškov, mi vse odpustiš, vrneš milost, ki sem jo z grehi izgubil, ter me milostno pripustiš k poljubu miru.

3. Kaj morem storiti za svoje grehe, kakor da se jih ponižno spovem, jih objokujem in neprenehoma prosim tvoje milosti?

Prosim te, milostno me usliši, ko stojim pred teboj, o moj Bog!

Zelo mi je žal vseh mojih grehov in nikdar več nočem grešiti; obžalujem jih in jih bom obžaloval vse svoje žive dni, pripravljen pokoriti se in po svoji moči zanje zadostovati.

Odpusti mi, o Bog, odpusti mi moje grehe zaradi svojega svetega imena; reši mojo dušo, ki si jo odkupil s svojo dragoceno krvjo!

Glej, izročam se tvojemu usmiljenju, izročam se v tvoje roke; ravnaj z menoj po svoji dobrotljivosti, ne pa po moji hudobiji in krivičnosti!

4. Darujem ti tudi vsa svoja dobra dela, dasi jih je zelo malo in so tako nepopolna; ti jih izboljšaj in posveti, da ti bodo mila in prijetna; vedno bolj jih izpopolnuj, in mene, vnemarnega in nepridnega siromaka, vodi do srečnega in hvalevrednega konca!

5. Darujem ti tudi vse bogomile želje pobožnih, potrebe staršev, prijateljev, bratov, sester in vseh, ki so mi dragi, posebno tistih, ki so meni ali drugim iz ljubezni do tebe kaj dobrega storili, potem tistih, ki so želeli in prosili, da bi jaz zanje in njih domače daroval molitve in svete maše; najsi bodo še živi ali že mrtvi;

da bi vsi spoznali, kako jim s svojo milostjo pomagaš, jih s tolažbo podpiraš, v nevarnostih braniš in jim kazni odpuščaš; ter da bi rešeni vsega hudega, tebe veseli hvalili in poveličevali.

6. Darujem ti tudi molitve in svete maše posebno za tiste, ki so mi kdaj storili krivico, me žalili ali grajali, ali ki so mi bili v kvar in v nadlogo; tudi za vse tiste, ki sem jih kdaj razžalil, vznemiril, jim bil v nadlego, ali sem jih pohujšal z besedo ali z dejanjem, vedoma ali nevedoma: vsem nam odpusti naše grehe in medsebojne razžalitve!

Odvzemi, Gospod, iz naših src vse sumnje, nevoljo, jezo, razdor in sploh vse, kar more žaliti ljubezen in zmanjšati bratovsko prijaznost.

Usmili se, usmili se, Gospod, vseh, ki te prosijo usmiljenja, nakloni milost vsem, ki jo potrebujejo, in daj, da bi vredni uživali tvojo milost in dospeli v večno življenje.

Poglavje 10.

Da ne smemo zlahka opustiti sv. obhajila.

Ljubi govori:

1. Pogosto se vračaj k viru milosti in božjega usmiljenja, k studencu dobrote in vse čistosti, da se ozdraviš strasti in pregreh in da se srčneje in pazljiveje varuješ vseh satanovih skušnjav in slepil.

Sovražnik vé, da je v svetem obhajilu najboljši sad in najmočnejše zdravilo; zato vedno in povsod skuša, kolikor more, da bi verne in pobožne odvrnil in zadržal od svetega obhajila.

2. Nekateri namreč trpé najhujše skušnjave satanove takrat, ko se pripravljajo za sveto obhajilo.

Sam hudobni duh prihaja, kakor beremo v Jobovi knjigi, med božje otroke, da jih zmoti s svojo navadno zlobnostjo, jih oplaši in zbega; rad bi jim zmanjšal njih hrepenenje in vero,

da bi ali ne pristopili k sv. obhajilu ali ga pa le mlačno prejeli.

Toda nič se ne meni za njegove zvijače in spletke, naj so še tako grde in grozne, marveč vrzi mu nazaj v njegovo glavo vsa njegova slepila!

Zaničuj in zasmehuj nesrečneža in ne opuščaj svetega obhajila, četudi te napada in vznemirja!

3. Dostikrat nekatere zadržuje prevelika skrb, ali so dosti pripravljeni, pa neki strah radi spovedi.

Stori, kar ti svetujejo modri možje, pusti pa strah in zbeganost, ker le ovira milost božjo in podira pobožnost srca!

Zavoljo majhnega nemira ali dušne težave ne opuščaj svetega obhajila, ampak hitro pojdi in se spovej in rad odpusti vsem, ki so te razžalili.

Ako si pa ti koga razžalil, prosi ponižno odpuščanja, in Bog ti bo milostno odpustil.

4. Kaj pomaga dolgo odlašati s spovedjo, ali odkladati sv. obhajilo?

Kakor hitro moreš, se očisti, izpljuj strup, zaužij zdravilo in bolje ti bo, kakor če bi dolgo odkladal.

Ako se danes bojiš pristopiti, bo morda jutri še kaj hujšega; in tako bi se utegnilo zgoditi, da bi te vedno kaj zadržavalo od sv. obhajila in bi bil vsak dan bolj nevreden.

Otresi se prej ko moreš sedanje težke vesti in lenobe, ker je brez prida, dolgo v nemiru živeti, v strahu biti in zavoljo vsakdanjih slabosti sam sebe izločevati od božjih skrivnosti.

Tudi je zelo škodljivo, če kdo opušča sveto obhajilo, zakaj tak navadno hudo omrzne.

Žalibog, nekateri mlačni in lehkomiselni ljudje radi mude s spovedjo in sveto obhajilo zato odlagajo, da bi ne bili prisiljeni bolj na-se paziti.

5. O kako malo ljubezni in kako mlačno pobožnost ima, kdor tako lehko opušča sveto obhajilo!

Kako srečen je, kako prijeten Bogu, kdor tako živi in svojo vest tako

čisto hrani, da bi bil vsak dan pripravljen za sveto obhajilo in da bi ga želel prejeti, ko bi smel in bi mogel to storiti brez spotikljaja.

Ako kdo včasih ne pristopi iz ponižnosti ali radi veljavnega zadržka, je hvale vreden zaradi spoštovanja.

Ako se ga pa mlačnost poloti, mora sam sebe vnemati in storiti, kar more, in Gospod bo zavoljo dobre volje, na katero posebno gleda, ustregel njegovi želji.

6. Kadar je pa kdo res zadržan, naj ima vselej dobro voljo in pobožen namen pristopiti k svetemu obhajilu, in tako ne bo brez sadu presvetega zakramenta.

Vsak namreč, ki je pobožen, more vsak dan in vsako uro z velikim pridom in brez ovire pristopiti k duhovnemu svetemu obhajilu; vendar mora ob gotovih dneh in ob določenem času s pobožno spoštljivostjo tudi v zakramentu prejeti telo svojega Odreše-

nika in bolj iskati hvale božje in božje časti kakor pa svoje tolažbe.

Duhovno se vselej obhaja in nevidno krepča, kadarkoli pobožno premišljuje skrivnost Kristusovega včlovečenja in se vnema v ljubezni do njega.

Kdor se pa le takrat pripravlja, ko se bliža praznik ali ga priganja navada, bo pogosto nepripravljen.

7. Blagor tistemu, ki se Bogu daruje v dar, kadar mašuje ali prejme sv. obhajilo.

Kadar mašuješ, ne bodi ne prepočasen, ne prenagel, marveč drži se dobre in splošne navade tistih, ki z njimi živiš.

Ne delaj drugim nadlege in zoprnosti, ampak hodi po poti, ki so ti jo pokazali predniki, in glej, da boš rajši služil koristi drugih kakor pa stregel svoji pobožnosti in svojemu nagnjenju.

Poglavje 11.

Da sta sv. Rešnje Telo in pa sveto pismo zelo potrebna verni duši!

Učenec govori:

1. O presladki Jezus, Gospod, koliko sladkost uživa pobožna duša pri tvoji gostiji s teboj, kjer se ji ne ponuja kaka druga jed, marveč ti, njen edini ljubljeni, ti zaželjeni nad vsemi željami srca!

O tudi meni bi bilo sladko v tvoji pričujočnosti v srčnem ginjenju točiti solze in s pobožno Magdaleno s solzami močiti tvoje noge.

Pa kje dobiti tako pobožnost, odkod dobiti potok solza?

Pred tvojim in tvojih svetih angelov obličjem bi res moralo goreti vse moje srce in od veselja jokati.

Zakaj imam te v zakramentu resnično pričujočega, četudi si skrit pod tujo podobo.

2. Gledati te namreč v tvoji lastni, nebeški svetlobi, tega bi ne zmogle

moje oči, pa tudi ves svet bi ne obstal pred svetlobo in slavo tvojega veličastva.

Ti tedaj le pomagaš moji slabosti, da se prikrivaš v tem zakramentu.

Imam ga torej resnično in molim, katerega molijo angeli v nebesih: jaz še sedaj za nekaj časa v veri, angeli pa v živi podobi in brez zagrinjala.

Jaz moram biti zadovoljen s svetlobo prave vere in v njej hoditi, dokler mi ne zasveti dan večne svetlobe in ne izginejo senčne podobe.

Kopa pride, kar je popolno (1, Kor. 13. 10), bo prenehalo prejemanje zakramentov, zakaj blaženi v nebeški slavi ne potrebujejo zakramentov in njih zdravil, ker se brez konca vesele v božji pričujočnosti, gledajo iz obličja v obličje božjo slavo in prestvarjeni iz svetlobe v svetlobo brezdanjega božanstva, okušajo božjo Besedo, ki se je včlovečila, kakor je bila v začetku in ostane na večne čase.

3. Ako ta čuda premišljujem, mi mrzi vsaka, celo duhovna tolažba; dokler namreč jasno ne gledam svojega Gospoda v njegovem veličastvu, mi je vse drugo prazno in nič, kar na svetu vidim in slišim.

Ti, o Bog, si mi priča, da me ne utolaži nobena reč, ne pomiri nobena druga stvar, kakor ti, o moj Bog, katerega želim gledati na veke!

Toda to ni mogoče, dokler sem v tem umrljivem življenju; zato je potrebno, da se pripravim na veliko potrpežljivost in se v vseh svojih željah tebi vdam.

Saj so tudi tvoji svetniki, o Gospod, ki se že veselé s teboj v nebeškem kraljestvu, dokler so živeli, pričakovali v veri in veliki potrpežljivosti prihoda tvoje slave.

Kar so oni verovali, verujem jaz; kar so oni upali, tudi jaz upam; kamor so oni prišli, upam po tvoji milosti priti tudi jaz.

Dotlej pa hočem živeti po veri, potrjen po zgledih svetnikov; imel bom tudi svete knjige za tolažbo in ogledalo življenja, in več kakor vse to, tvoje presveto telo za posebno zdravilo in zavetje.

4. Dve reči sta mi namreč, to čutim, v tem življenju najbolj potrebni; brez dveh reči bi ne mogel prenašati bednega življenja.

Zaprt v ječi svojega telesa spoznam, da dvojega potrebujem, namreč jedi in svetlobe.

Dal si zato meni slabemu svoje presveto telo, da bi mi krepčalo dušo in telo, dal si mi svojo besedo, da bi bila svetilo mojim nogam.

Brez teh dveh reči bi ne mogel prav živeti, zakaj beseda božja je luč moji duši in tvoj zakrament mi je kruh življenja.

Reči bi se smelo, da sta to dve mizi, postavljeni na obeh straneh v zakladnici sv. Cerkve.

Prva je miza svetega oltarja, na kateri je sveti kruh, to je dragoceno Kristusovo telo; druga je miza postave božje, na kateri je sveti nauk, ki uči pravo vero in nas gotovo privede za zagrinjalo, kjer je Najsvetejše.

5. Hvala tebi, Gospod Jezus, luč večne luči, da si nam postavil mizo svetega nauka, katero nam pogrinjajo tvoji služabniki, preroki, apostoli in drugi učeniki!

Hvala tebi, Stvarnik in Odrešenik ljudi, ki si pripravil bogato večerjo, da bi pokazal vsemu svetu svojo ljubezen; kjer nam ne ponujaš jagnjeta le v predpodobi, temveč nam daješ v jed svoje najsvetejše telo in kri; razveseljuješ s sveto gostijo vse verne in jih napajaš z zveličavnim kelihom, ki so v njem vse rajske radosti; vesele se z nami tudi angeli, ki seveda okušajo še obilnejšo sladkost.

6. O kako imenitna in častna je služba mašnikov, ki jim je dano, da posvečujejo s svetimi besedami Go-

spoda veličastva, ga hvalijo z ustnicami, v rokah držijo, prejemajo in drugim delijo!

O kako čiste morajo biti tiste roke, kako čista usta, kako sveto telo, kako neomadežano srce mašnikovo, kamor tolikrat prihaja čistosti začetnik!

Iz mašnikovih ust, ki tolikrat prejemajo Kristusov zakrament, ne sme priti nobena druga, kakor sveta, kakor spodobna in koristna beseda.

7. Njegove oči, ki gledajo telo Kristusovo, morajo biti nedolžne in sramežljive.

Njegove roke, ki se dotikajo Stvarnika nebes in zemlje, morajo biti čiste in v nebesa povzdignjene.

Mašnikom posebno pravi postava: Sveti bodite, ker sem jaz svet, Gospod, vaš Bog! (3. Moz. 19, 2.)

8. Podpiraj nas tvoja milost, vsemogočni Bog, da ti bomo mogli, ko smo prejeli duhovsko službo, vredno

in pobožno, z dobro vestjo in s čistim srcem služiti.

In če ne moremo tako nedolžno živeti, kakor bi morali, daj nam, da bomo vsaj vredno obžalovali, kar smo hudega storili, in ti s ponižnim srcem in trdno voljo zanaprej bolj goreče služili.

Poglavje 12.

Da se je treba za sv. obhajilo z veliko skrbjo pripravljati.

Ljubi govori:

1. Jaz ljubim čistost in dajem vso svetost.

Jaz iščem čistega srca in v čistem srcu najrajši počivam.

Pripravi mi prostorno in pogrnjeno obednico in obhajal bom pri tebi s svojimi učenci veliko noč.

Če hočeš, da pridem k tebi in pri tebi ostanem, postrži stari kvas in očisti stan svojega srca!

Vrzi iz sebe ves svet in vse posvetne napake; sedi kakor samoten vrabec na strehi in premišljuj v bridkosti svoje duše svoje pregreške.

Vsak, kdor ljubi, pripravi namreč svojemu dragemu ljubitelju najboljši in najlepši prostor, ker se po tem spozna ljubezen, ki sprejema ljubega.

2. Vedi pa, da se ne moreš zadostno pripraviti s svojim dejanjem in svojim zasluženjem, tudi če bi se celo leto pripravljal in bi na nič drugega ne mislil.

Le po mojem usmiljenju in moji milosti ti je dopuščeno pristopiti k moji mizi, kakor če bi poklicali k bogatinu v gosti berača, ki bi nič ne imel, s čimer bi povrnil dobroto, kakor da bi se ponižal in ga zahvaljeval.

Stori, kar moreš in vestno stori, in prejmi ne iz navade, ne iz sile, ampak s strahom in spoštovanjem in z ljubeznijo telo ljubljenega Gospoda, svojega Boga, ki je blagovolil k tebi priti.

Jaz sem te poklical, jaz sem ti zapovedal; jaz bom dopolnil, kar tebi manjka: pridi in me prejmi.

3. Ko ti dam milost pobožnosti, se zahvaljuj svojemu Bogu, ne kakor da si vreden, ampak ker sem se te usmilil.

Če nimaš te milosti, ampak čutiš le bolj duševno suhoto, moli, vzdihuj in trkaj, in ne nehaj, dokler ne zaslužiš prejeti mrvico ali kapljo milosti zveličavne.

Ti mene potrebuješ, ne jaz tebe.

Ne prihajaš ti, da mene posvetiš, ampak jaz prihajam, da tebe posvetim in poboljšam.

Ti prihajaš, da se po meni posvetiš in z menoj zediniš, da prejmeš novo milost in se znova vnameš za poboljšanje.

Nikar ne zanemarjaj te milosti, temveč z vso skrbjo pripravljaj svoje srce in sprejemaj svojega ljubega!

4. Potrebno pa je, da se za pobožnost ne pripravljaš samo pred svetim obhajilom, temveč da se skrbno ohraniš pobožnega tudi po svetem obhajilu.

Kakor pa je treba prej pobožne priprave, tako je treba potem ne manjše čuječnosti.

Zakaj skrbna čuječnost potem je zopet najboljša priprava za še večje milosti.

Zato je namreč kdo tako nepripravljen, ker se takoj preveč raztrese v vnanjih tolažbah.

Varuj se mnogega govorjenja, ostani sam in veseli se s svojim Bogom.

Njega imaš, ki ti ga ne more odvzeti ves svet.

Meni sebe vsega izroči; in ne živi poslej več v sebi, ampak živi v meni brez vseh skrbi!

Poglavje 13.

Da mora pobožna duša srčno hrepeneti po združenju s Kristusom v zakramentu.

Učenec govori:

1. Kdo mi da, o Gospod, da najdem tebe samega ter ti odkrijem vse svoje srce in da se tebe naužijem, ka-

kor želi moja duša; tako da se nihče več ne bo menil za-me, da me nobena stvar ne bo več mikala in za-me ne marala, le ti mi boš govoril in jaz tebi, kakor se ljubljenec pogovarja s svojim ljubljencem ali prijatelj živi s prijateljem?

Tega te prosim, tega želim, da se ves združim s teboj in svoje srce ločim od vseh stvari, da s pogostim svetim obhajilom in daritvijo svete maše dobim vedno več okusa za nebeške in večne dobrine.

O Gospod, moj Bog, kdaj se bom popolnoma zedinil s teboj, v tebi se razpustil, in nase popolnoma pozabil!

Ti v meni in jaz v tebi: daj mi, da vedno ostanem tako zedinjen s teboj!

2. Zares, ti si moj ljubi, izvoljen izmed tisočerih (Vis. pes. 5, 10), v tebi bi rada počivala moja duša vse dni mojega življenja!

Zares, ti si mi kralj miru; v tebi je največji mir in pravi pokoj; brez tebe sta le trud in bridkost ter brez števila nadlog in težav!

Zares, t i s i s k r i t i B o g (Iz. 45, 15), ki se ne posvetuješ s hudobnimi, ampak govoriš le s ponižnimi in preprostimi.

O kako prijeten je tvoj duh, o Gospod; da bi pokazal otrokom svojo sladkost, jih milostno krepčaš z najslajšim kruhom, ki prihaja iz nebes.

Zares, ni drugega ljudstva tolikega, da bi imelo bogove, kakor si ti, naš Bog, blizu vseh svojih vernih, ki se jim daješ v jed in hrano, da bi jih vsak dan tolažil in dvigal njih srca proti nebesom.

3. Kje je torej ljudstvo, ki bi bilo tako imenitno, kakor je ljudstvo krščansko? ali katera stvar pod nebom je tako ljubljena, kakor pobožna duša, ki jo Bog obiskuje, da jo hrani s svojim veličastnim telesom?

O neizrekljiva milost, o čudovita čast, o neizmerna ljubezen, ki je naklonjena edino človeku!

Pa kaj naj povrnem Gospodu za to milost, za to posebno ljubezen?

Kaj bi mogel prijetnejšega dati svojemu Bogu kakor da mu popolnoma dam svoje srce in se z njim popolnoma zedinim!

Ko se bo moja duša popolnoma z Bogom združila, tedaj bo od veselja poskakovalo vse, kar je v meni.

Takrat mi poreče: ako boš ti z menoj, bom tudi jaz s teboj!

In jaz mu bom odgovoril: Gospod, ostani milostno pri meni, jaz sem rad pri tebi!

To je moja edina želja, da bi bilo moje srce združeno s teboj!

Poglavje 14.

Kako nekateri pobožni goreče hrepene po svetem Rešnjem Telesu!

Učenec govori:

1. O Gospod, kako obilna je tvoja sladkost, ki si jo prihranil njim, ki se te bojé! (Ps. 30, 20.)

Kadar pomislim, s kakšno pobožnostjo in ljubeznijo se nekatere pobožne duše bližajo tvojemu presvetemu zakramentu, o Gospod, tedaj me je dostikrat sram in rdečica me obliva, da jaz tako mlačen in mrzel pristopam k tvojemu oltarju in k sv. obhajilu; da ostajam tako suh, tako brez čuvstva; da nisem ves goreč pred teboj, moj Bog; da ni v meni tistega silnega hrepenenja in tiste srčne ljubezni, kakor je v mnogih pobožnih, ki od prevelikega hrepenenja po sv. obhajilu in čutne srčne ljubezni ne morejo zadržavati solz, marveč z dušo in telesom iz notranjščine koprne po tebi, Bogu, živem studencu, ker ne morejo drugače ugasiti svoje žeje in utešiti svoje lakote, kakor da z vso sladkostjo in duhovno slastjo prejmejo tvoje telo.

2. Da, njih resnična, goreča vera je že sama dokaz tvoje svete pričujočnosti.

Oni namreč zares spoznavajo svo-

jega Gospoda v lomljenju kruha, ki njih srce tako gori, ko je Jezus z njimi.

Kje pa je pri meni tako hrepenenje in taka pobožnost, tako velika ljubezen in gorečnost?

Bodi mi milostljiv, moj dobrotljivi, sladki in mili Jezus in daj, da ubogi tvoj siromak vsaj včasih le nekoliko občutim tisto srčno ljubezen v svetem obhajilu, da se moja vera bolj utrdi, moje upanje v tvojo dobrotljivost izpopolni, in ljubezen, ko se je popolnoma užgala in okusila nebeško mano, nikdar več ne ugasne.

3. Tvoje usmiljenje mi more dati zaželjeno milost, in me, ko pride tebi ugodni čas, milostno napolniti z duhom gorečnosti.

Res da ni v meni tistega gorečega hrepenenja, kakor je v posebno pobožnih tvojih dušah, vendar s tvojo milostjo hrepenim po tistem velikem plamenečem hrepenenju, ter prosim in želim, da bi prišel mednje,

ki te tako goreče ljubijo in bi bil prištet njih sveti družbi.

Poglavje 15.

Da se milost pobožnosti pridobi s ponižnostjo in zatajevanjem samega sebe.

Ljubi govori:

1. Milost pobožnosti moraš neutrudno iskati, hrepeneče je prositi, zaupno in potrpežljivo jo pričakovati, hvaležno sprejeti, ponižno hraniti, marljivo z njo delovati, in Bogu prepustiti, da te razveseli z nebeškim obiskom, kadar in kakor je njemu ljubó.

Posebno se ponižuj, kadar malo ali celó nobene pobožnosti v sebi ne čutiš, a zato ne bodi preveč potrt in ne vdajaj se neurejeni žalosti.

Bog namreč mnogokrat naenkrat dá, kar je dolgo časa odlagal.

Včasih da na koncu molitve, kar je na začetku odrekel.

2. Ne bi bilo dobro za slabotnega človeka, če bi Bog milost vedno takoj dal in kadar bi si jo kdo želel.

Zato le s trdnim zaupanjem, ponižno in potrpežljivo pričakuj milost pobožnosti!

Pripisuj pa sam sebi in svojim grehom, ako milosti ne dobiš ali jo celó skrivaj izgubiš.

Časih že kaj malega milost zadrži ali skrije, če sploh smemo takšno reč majhno imenovati in ne marveč veliko, ki toliko dobroto zavira.

Ko pa to majhno ali veliko reč odstraniš in popolnoma premagaš, boš prejel, česar si prosil.

3. Če se boš namreč iz vsega srca Bogu izročil in ne iskal tega ali onega po svoji želji in volji, ampak se popolnoma njemu zaupal, boš takoj čutil, da nisi več razdvojen, ampak miren, ker ti ne bo nič tako sladko in ljubo, kakor kar bo po božji volji.

Kdor torej s preprostim srcem k Bogu dviga svoje misli in želje, kdor

se odpove vsaki neurejeni ljubezni ali zamrzi do stvari, tak bo najbolje pripravljen za milost in vreden darú pobožnosti.

Gospod namreč ondi deli svoj blagoslov, kjer posodo prazno dobi.

Kolikor popolneje se človek odpove posvetnim rečem in kolikor bolj z zaničevanjem samega sebe sebi odmrje, toliko hitreje se približa milost, toliko obilnejša vstopi in toliko više dvigne njegovo srce.

4. Tedaj bo videl in bo poln veselja in njegovo srce se bo čudilo in širilo, ker bo roka Gospodova z njim, on sam pa se je popolnoma izročil Bogu na veke.

Glej, tak blagoslov prejme človek, ki Boga išče z vsem svojim srcem in pusti vnemar prazne reči.

Kadar tak prejme sveto obhajilo, zasluži veliko milost združenja z Bogom, ker se ne ozira na svojo pobožnost in tolažbo, ampak mu je nad vso pobožnost in tolažbo božja slava in čast.

Poglavje 16.

Da moramo Kristusu odkriti svoje potrebe in prositi ga milosti.

Učenec govori:

1. O presladki in preljubi Gospod, ki ga želim sedaj pobožno prejeti; tebi so znane moje slabosti in potrebe, ki jih trpim, pregrehe in napake, ki v njih tičim, kolikokrat sem v težavah in skušnjavah, kolikokrat zbegan in omadeževan!

K tebi prihajam, da me ozdraviš, tebe prosim, da me potolažiš in mi pomagaš.

S teboj govorim, ki vse veš, ki ti je popolnoma znano moje srce, in ki me edini moreš popolnoma potolažiti in mi pomagati.

Ti veš, kaj mi je najbolj potrebno in kako ubog sem kreposti.

2. Glej, ubog in brez vsega stojim pred teboj, milosti želim, usmiljenja te prosim.

Poživi svojega lačnega siromaka, vnemi mrzlo moje srce z ognjem svoje ljubezni in razsvetli mojo slepoto s svetlobo svoje pričujočnosti.

Daj, da mi vse, kar je posvetnega, zagreni; daj, da bom za vse, kar je težkega in zoprnega, potrpežljiv; daj, da vse, kar je nizkega in ustvarjenega, prezrem in pozabim.

Dvigni moje srce k sebi v nebesa, in ne daj, da bi blodil po zemlji.

Le ti bodi odslej moja sladkost na veke, zakaj le ti si moja jed in pijača, moja ljubezen in moje veselje, moja radost in vse moje dobro!

O da bi me s svojo pričujočnostjo vsega vnel, sežgal in v sebe prestvaril, da bi bil eno s teboj po milosti notranjega združenja, da bi se vsevate razpustil po goreči ljubezni!

Ne daj, da bi se vračal lačen in žejen od tebe, ampak ravnaj z menoj po svojem usmiljenju, kakor si tolikrat tako čudovito ravnal s svojimi svetniki!

Kaj čudnega bi pa bilo, če bi se ob tebi ves razžaril in bi sam v sebi izniknil, ko si ti ogenj, ki vedno gori in nikoli ne izgori, ljubezen, ki srca očiščuje in um razsvetljuje!

Poglavje 17.

O goreči ljubezni in srčnem hrepenenju po Jezusu.

Učenec govori:

1. Z vso pobožnostjo in gorečo ljubeznijo, z vsem hrepenenjem in žarom srca te želim prejeti, Gospod, kakor so te s hrepenenjem v sv. obhajilu prejemali mnogi svetniki in pobožni, ki so ti bili zeló ljubi zavoljo svetega življenja in ki so imeli tako gorečo pobožnost.

O moj Bog, večna ljubezen, vse moje dobro, blaženstvo na veke, želim te prejeti z najsilnejšim hrepenenjem in z največjim spoštovanjem, kakršnega je le kdaj mogel imeti ali čutiti kak svetnik.

2. In četudi sem nevreden, da bi imel vsa tista čuvstva pobožnosti, ti vendar darujem vse čutje srca, kakor da bi imel sam vse tisto plameneče hrepenenje, ki ti je tako ljubo.

Vse, kar si le more misliti in želeti pobožno srce, vse ti z največjim spoštovanjem in srčno vnemo poklanjam in darujem.

Nič nočem pridržati sam sebi, temveč sebe in vse radovoljno in z največjim veseljem tebi darujem.

Gospod, moj Bog, moj Stvarnik in Odrešenik, s takim čutjem in spoštovanjem, s tako hvalo in častjo, s tako hvaležnostjo, vrednostjo in ljubeznijo, s tako vero, takim upanjem in tako čistostjo te želim danes prejeti, kakor te je sprejela in po tebi hrepenela presveta tvoja mati, prečastita devica Marija, ko je angelu, ki ji je oznanil skrivnost včlovečenja, ponižno odgovorila: Glej, dekla Gospodova sem, zgôdi se mi po tvoji besedi! (Luk. 1, 38.)

3. In kakor je blaženi Janez Krstnik, ki je tebi pot pripravljal, najimenitnejši izmed svetnikov, ko je bil še skrit v materinem telesu, v tvoji pričujočnosti napolnjen s Sv. Duhom od veselja poskočil, in pozneje, ko je videl Jezusa hoditi med ljudmi, v veliki ponižnosti s pobožnim srcem dejal: Prijatelj ženinov pa, ki stoji in ga posluša, se silno veseli ženinovega glasú (Jan. 3, 29); tako tudi jaz želim vzplamteti v velikem in svetem hrepenenju ter se tebi z vsem srcem darovati.

Zato ti tudi darujem presrčne hvalnice vseh pobožnih, njih goreča čustva, duhovna zamaknenja, vsa nadnaravna razsvetljenja in nebeške prikazni z vsemi krepostmi in hvalospevi, s katerimi te je kaka stvar v nebesih in na zemlji slavila in te še bode slavila, zase in za vse, ki so mojim prošnjam priporočeni, da bi te vsi dostojno hvalili in poveličevali na veke!

4. Sprejmi moje prošnje in moje želje, Gospod, moj Bog, da bi ti mogel dati neskončno hvalo in neizmerno slavo, ki se tebi zaradi obilnega in neizrekljivega veličastva po pravici spodobi.

To ti darujem in to ti želim darovati vsak dan in vsak čas ter vabim in prosim v gorkih molitvah vse nebeške duhove in vse tvoje verne, da bi te z menoj hvalili in slavili.

5. Hvalijo naj te vsi narodi, vsi rodovi in jeziki, z vriskajočim veseljem in gorečo pobožnostjo naj poveličujejo tvoje sveto, presladko ime!

In kdorkoli spoštljivo in pobožno daruje in z živo vero prejema najsvetejši zakrament, naj zasluži pri tebi milost in usmiljenje, in naj tudi zame grešnika ponižno moli.

In ko zadobi zaželjeno pobožnost in blaženo združenje s teboj, in se ves potolažen in čudovito okrepčan vrača od nebeške mize, naj se tudi mene siromaka milostno spominja.

Poglavje 18.

Da naj človek ne preiskuje radovedno skrivnosti presvetega zakramenta, da naj marveč podvrže svoj um sveti veri in ponižno hodi za Kristusom.

Ljubi govori:

1. Nikar radovedno in brez koristi ne preiskuj velike skrivnosti tega zakramenta, da te vrtinec dvomov v brezno ne potegne.

Kdor preiskuje veličastvo, ga bo slava potrla. (Preg. 25, 27.)

Bog lahko več stori, nego je človeku mogoče razumeti.

Smeš pobožno in ponižno preiskovati resnico, vedno pripravljen za pouk, vedno željan ravnati se po zdravih naukih svetih očetov.

2. Srečen preprost človek, ki se izogiba težavnih potov vprašanj, in hodi po ravni in trdni poti božjih zapovedi!

Mnogi so izgubili pobožnost, ko so hoteli preiskovati skrivnosti.

Vera se zahteva od tebe in pošteno življenje, ne pa visok um in globočina božjih skrivnosti.

Ako ne spoznaš in ne doumeš reči, ki so pod teboj, kako hočeš doumeti reči, ki so nad teboj?

Podvrzi se Bogu in ukloni veri svoj um, in Bog ti bo dal vednosti luč, kakor je zate koristno in potrebno.

3. Nekateri morajo trpeti hude skušnjave zastran vere in tega zakramenta, toda niso sami krivi, ampak hudobni duh.

Ne meni se, ne prepiraj se s svojimi mislimi in ne odgovarjaj na dvome, ki ti jih vzbuja hudobni duh.

Veruj marveč božji besedi, veruj njegovim svetnikom in prerokom, in pobegnil bo od tebe hudobni sovražnik.

Večkrat je prav dobro, da mora božji služabnik kaj takega trpeti.

Brezvercev in grešnikov namreč hudobni duh ne skuša, ker jih že varno drži; skuša pa in muči verne in pobožne, kolikor le more.

4. Vztrajaj torej v preprosti in neomahljivi veri, in s ponižnim spoštovanjem pristopaj k presvetemu zakramentu.

In česar ne moreš umeti, mirno prepusti vsemogočnemu Bogu.

Bog te ne vara, vara se, kdor sam sebi preveč verjame.

Bog hodi s preprostimi, razodeva se ponižnim, daje majhnim razumnost in razsvetljuje čiste duše, prevzetnim in radovednim pa milost zakriva.

Človeški um je slaboten in se rad moti; vera pa, resnična, se motiti ne more.

5. Človeško umovanje in naravno preiskovanje mora hoditi za vero, ne sme je ne prehitevati, še manj pa prevračati.

Zakaj vera in ljubezen sta tu največ vredni in skrivnostno delujeta v tem presvetem in prevzvišenem zakramentu.

Bog, ki je večen, neizmeren in neskončno mogočen, dela v nebesih in na zemlji velike in nerazumljive reči, in njegovih čudovitih del nihče doumeti ne more.

Ako bi bila božja dela taka, da bi jih človeška modrost zlahka doumela, bi se ne mogla imenovati čudovita ter neizrekljiva.

Bogu hvala! Amen.

PRVO KAZALO.

Stran

Predgovor III
Navodilo za bralca IX

Prva knjiga.

Koristni opomini za duhovno življenje.

1. O posnemanju Kristusa in zaničevanju vse posvetne ničemurnosti 1
2. Da ponižno mislimo sami o sebi . 4
3. Kaj uči Resnica 7
4. O previdnosti pri delih 11
5. O branju svetega pisma 13
6. O nerednih nagnjenjih 14
7. Varujmo se praznega zaupanja in prevzetnosti 15
8. Ogibajmo se prevelike prijaznosti 17
9. O pokorščini in vdanosti 18
10. Da nikar preveč ne govorimo . . 20
11. Kako dobiti mir in o gorečnosti za napredek 22
12. O koristi nadlog 25
13. O premagovanju skušnjav 26
14. Ogibajmo se predrzne sodbe . . 32

15. O delih ljubezni 33
16. Voljno prenašajmo napake drugih . 35
17. O samostanskem živl enju 38
18. O zgledih svetih očakov 39
19. O vajah dobrega redovnika . . . 43
20. O ljubezni do samote in molka . . 48
21. O srčnem kesanju 53
22. Premišljevanje o človeški bedi . . 57
23. O misli na smrt 62
24. O sodbi in kaznih za grešnike . . 68
25. O goréčem poboljšanju vsega našega življenja 74

Druga knjiga.

Opomini za notranje življenje.

1. O notranjem življenju 82
2. O ponižni vdanosti 88
3. O dobrem, mirol ubnem človeku . . 89
4. O čistem srcu in preprostem namenu 92
5. O spoznavanju samega sebe . . . 94
6. O veselju mirne vesti 96
7. Ljubimo Jezusa nad vse 99
8. O zaupnem prijateljstvu Jezusovem 101
9. Kadar smo brez tolažbe 105
10. Bodi hvaležen za milost božjo . . 111
11. Da jih je le malo, ki ljubijo Jezusov križ 115
12. O kraljevi poti svetega križa . . 118

Tretja knjiga.

O notranji tolažbi.

1. Kaj Kristus govori verni duši . . 129
2. Da Resnica brez glasnih besed znotraj uči 131
3. Da treba božjo besedo ponižno poslušati, a da je mnogi prav ne cenijo 133
4. Da moramo v resnici in ponižnosti živeti pred Bogom 138
5. O čudovitem delovanju božje ljubezni 141
6. Kako se preskuša prava ljubezen . 146
7. Da je treba milost ponižno čuvati in zakrivati 150
8. Da pred Bogom malo o sebi mislimo 155
9. Da vse obračajmo na Boga, naš zadnji namen 157
10. Zaničuj svet in sladko ti bo služiti Bogu 159
11. Da je želje srca treba preizkušati in vladati 162
12. Uči se potrpežljivosti in vojskuj se proti poželjivosti 164
13. O pokorščini ponižnega podložnika po zgledu Jezusa Kristusa . . . 168
14. Premišljuj skrivne sodbe božje, da se ne prevzameš v dobrem . . 170

15. Kako se nam je vesti, kako govoriti, kadar kaj želimo 173
16. Da le v Bogu išči prave tolažbe . 176
17. Da je treba Bogu izročiti vso skrb 178
18. Da moramo vse časne nadloge po zgledu Jezusa Kristusa voljno prenašati 180
19. O prenašanju krivic in kdo je res potrpežljiv 182
20. O spoznanju svoje slabosti in o bedi sedanjega življenja 185
21. Da je treba nad vse dobrine in darine v Bogu počiti 188
22. Spominjaj se mnogoterih božjih dobrot 193
23. O štirih rečeh, ki donašajo obilo mirú 197
24. Da ne povprašujmo radovedno, kako drugi živé 201
25. V čem je stanoviten mir srca in pravi napredek 202
26. O imenitnosti dušne prostosti, ki se lažje zadobi s ponižno molitvijo kakor z branjem 205
27. O tem, da nas samoljubje zelo odvrača od večne dobrote 207
28. Zoper opravljive jezike 210
29. Kako v bridkosti Boga kliči na pomoč in ga hvali 211
30. Da moramo Boga pomoči prositi in trdno upati zopet njegove milosti 213

31. Da se mora ločiti od vseh stvari, kdor hoče najti Stvarnika . . . 218
32. Da mora človek sam sebe zatajevati in se odpovedati vsem čutnim željam 222
33. O nestanovitnosti srca in da mora biti v vsem Bog naš namen . . 224
34. Da je njemu, ki ljubi, Bog nad vse in v vsem najljubši 226
35. Da v tem življenju nikoli ne boš varen skušnjav 229
36. Zoper prazne sodbe ljudi 231
37. Da se moramo čisto in popolno sebi odpovedati, če hočemo doseči svobodo srca 233
38. Kako se vladaj v vnanjih rečeh in kako se v nevarnostih zatekaj k Bogu 236
39. Da človek pri svojih opravkih ne sme biti nestrpen 238
40. Da človek sam iz sebe nič dobrega nima in se z ničimer ponašati ne more 239
41. O zaničevanju posvetne časti . . . 242
42. Da ne iščimo miru pri ljudeh . . . 243
43. Zoper ničemurno in posvetno učenost 245
44. Da nikdar preveč ne skrbimo za časne reči 248
45. Da ni vsakomur verjeti in da se človek hitro v besedah pregreši . . 249

46. V Boga zaupaj, kadar sikajo vate jeziki! 253
47. Da je treba radi večnega življenja vse težave prenašati 257
48. O večnosti in o bridkostih sedanjega življenja 260
49. O hrepenenju po večnem življenju in o tem, kakšne dobrine so obljubljene njim, ki se bojujejo . 265
50. Kako naj se žalosten človek izroči v božje roke 271
51. Opravljaj vsaj ponižna dela, če ne moreš imenitnih 276
52. Človek naj ne misli, da je vreden tolažbe, ampak šibe 278
53. Da milost božja nima skupnosti z ljubeznijo do posvetnih reči . . . 281
54. O različnem teženju narave in milosti 283
55. O pokvarjenosti narave in moči milosti božje 289
56. Da se moramo zatajevati in s križem hoditi za Kristusom 294
57. Da človek ne bodi preveč potrt, če pade v kake pogreške 298
58. Da ne preiskujmo previsokih reči in skrivnih božjih sodb 300
59. Da le na Boga oprimo vse upanje in zaupanje 308

Četrta knjiga.

Pobožen opomin za sveto obhajilo.

1. Kako spoštljivo prejemaj Kristusa 313
2. Kako velika dobrota in bož'a ljubezen se v tem zakramentu izkazuje ljudem 322
3. O koristi pogostnega obhajila . . 327
4. O velikih milostih pobožnega sv. obhajila 331
5. O časti presvetega zakramenta in o mašniškem stanu 335
6. Kakšna naj bo priprava za sv. obhajilo 338
7. O izpraševanju vesti in trdnem sklepu 339
8. O daritvi Kristusovi na križu in o daritvi nas samih 343
9. Da moramo sami sebe in vse svoje Bogu darovati in za vse moliti . 345
10. Da ne smemo zlahka opustiti sv. obhajila 349
11. Da sta sv Rešnje Telo in pa sveto pismo zelo potrebna verni duši . 354
12. Da se je treba za sv. obhajilo z veliko skrbjo pripravljati . . . 360
13. Da mora pobožna duša srčno hrepeneti po združenju s Kristusom v zakramentu 363
14. Kako nekateri pobožni goreče hrepene po sv. Rešnjem Telesu . . 366

15. Da se milost pobožnosti pridobi s ponižnostjo in z zatajevanjem samega sebe 369
16. Da moramo Kristusu odkriti svoje potrebe in prositi ga milosti . . 272
17. O goreči ljubezni in srčnem hrepenenju po Jezusu 374
18. Da naj človek ne preiskuje radovedno skrivnosti presvetega zakramenta, da naj marveč podvrže svoj um sveti veri in ponižno hodi za Kristusom 378

DRUGO KAZALO.

Za razne prilike in potrebe.*

Da se vnameš za boljše življenje, beri:

I. 18, 25;
II. 1;
III. 6, 7, 23, 25, 26, 27, 33, 37, 52, 54, 55.

Za duhovne vaje:

priprava:

I. 20, 21;
III. 53;

vaje:

I. 22 (o bedi zemeljskega življenja);
I. 23 (o smrti);
I. 24 (o sodbi in peklu);
I. 14 (o nebesih);

sklep:

III. 48, 59.

---

* Rimske številke (I., II., III., IV.) pomenijo knjige, naše številke poglavja.

Da se utrdiš v bogoljubnem življenju:

I. 15, 18, 19, 20, 21, 22, 25;
II. 1, 4, 7, 8, 9, 11, 12;
III. 5, 6, 7, 11, 27, 31, 32, 33, 53, 54, 55, 56.

Kadar te zadevajo nadloge:

I. 12;
II. 3, 11, 12;
III. 12, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 29, 30, 35, 41, 47, 48, 49, 50, 52.

Če te motijo skušnjave:

I. 13;
II. 9;
III. 6, 16, 23, 30, 55.

Če si raztresen:

I. 18, 21, 22, 23, 24;
II. 10, 12;
III. 14, 27, 33, 45, 53, 55.

Da zadobiš notranji mir:

I. 6, 11;
II. 3, 6;
III. 7, 23, 25, 38.

Kadar te opravljajo ali obrekujejo:

II. 2;
III. 6, 11, 28, 36, 46.

Priprava za spoved:

I. 21, 23, 24;
III. 20, 52.

Po spovedi:

I. 25;
II. 6;
III. 4, 12, 16, 47.

Pred sv. obhajilom:

IV. 2, 4, 13, 14, 16, 17.

Po sv. obhajilu:

II. 7, 8;
III. 5, 21, 48;
IV. 9, 11.

TRETJE KAZALO.

Za nedelje in praznike cerkvenega leta.

Za	1. adventno nedeljo iz	I. knjige,	24.	pogl.
„	2. „ „ „	III. „	18.	„
„	3. „ „ „	II. „	3.	„
„	4. „ „ „	III. „	21.	„
„	božič	II. „	1.	„
„	nedeljo po božiču „	I. „	20.	„
„	novo leto . . . . „	III. „	12.	„
„	tri kralje . . . . „	III. „	32.	„
„	1. ned. po sv. 3. kraljih „	I. „	25.	„
„	2. „ „ „ „ „	I. „	1.	„
„	3. „ „ „ „ „	IV. „	2.	„
„	4. „ „ „ „ „	III. „	35.	„
„	5. „ „ „ „ „	III. „	55.	„
„	6. „ „ „ „ „	III. „	11.	„
„	1. predpepel. nedeljo „	III. „	2.	„
„	2. „ „ „	I. „	5.	„
„	3. „ „ „	III. „	29.	„
„	pepelnično sredo . „	I. „	21.	„
„	1. postno nedeljo . „	I. „	2.	„
„	2. „ „ . . „	III. „	1.	„
„	3. „ „ . . „	II. „	2	„
„	4. „ „ . . „	III. „	43.	„
„	tiho nedeljo . . . „	III. „	57.	„
„	cvetno nedeljo . . „	II. „	11.	„

Za veliki ponedeljek	iz III. knjige	19.	pogl.
„ veliki torek	„ I. „	13.	„
„ „ sredo	„ III. „	50.	„
„ „ četrtek	„ I. „	9.	„
„ „ petek	„ II. „	3.	„
„ „ soboto	„ III. „	47.	„
„ velikonočno nedeljo	„ III. „	46.	„
„ velikon. ponedeljek	„ IV. „	13.	„
„ „ torek	„ III. „	23.	„
„ 1. nedel o po vel. noči	„ II. „	8.	„
„ 2. „ „ „ „	„ III. „	51.	„
„ 3. „ „ „ „	„ III. „	48.	„
„ 4. „ „ „ „	„ II. „	9.	„
„ 5. „ „ „ „	„ III. „	39	„
„ ned. pred vnebohod.	„ III. „	22.	„
„ praznik vnebohoda	„ III. „	9.	„
„ ned. v osmini vneb.	„ III. „	28.	„
„ binkoštno nedeljo	„ III. „	25.	„
„ binkoštni ponedeljek	„ II. „	7.	„
„ „ torek	„ III. „	56.	„
„ ned. presv. Trojice	„ III. „	31.	„
„ prazn. sv. Reš. Telesa in v petek	„ IV. „	1.	„
„ soboto v osmini svet. Rešnjega Telesa	„ IV. „	18.	„
„ nedeljo v osmini sv. Rešnjega Telesa	„ IV. „	10.	„
„ poned. v osmini sv. Rešnjega Telesa	„ IV. „	3.	„
„ torek v osmini svet. Rešnjega Telesa	„ IV. „	6.	„

Za sredo v osmini svet.
Rešnjega Telesa . iz IV. knjige 17. pogl.
„ četrtek v osmini sv.
Rešnjega Telesa „ IV. „ 14. „
„ praznik presvet. Srca
Jezusovega . . . „ III. „ 15. „
„ 3. ned. po binkoštih „ III. „ 37. „
„ 4. „ „ „ „ III. „ 8. „
„ 5. „ „ „ „ I. „ 4. „
„ 6. „ „ „ „ I. „ 7. „
„ 7. „ „ „ „ II. „ 4. „
„ 8. „ „ „ „ I. „ 15. „
„ 9. „ „ „ „ III. „ 30. „
„ 10. „ „ „ „ III. „ 20. „
„ 11. „ „ „ „ I. „ 22 „
„ 12. „ „ „ „ III. „ 5. „
„ 13. „ „ „ „ II. „ 10. „
„ 14. „ „ „ „ III. „ 27. „
„ 15. „ „ „ „ I. „ 16. „
„ 16. „ „ „ „ III. „ 34. „
„ 17. „ „ „ „ III. „ 6. „
„ 18. „ „ „ „ III. „ 16. „
„ 19. „ „ „ „ IV. „ 12. „
„ 20. „ „ „ „ III. „ 17. „
„ 21. „ „ „ „ I. „ 6. „
„ 22. „ „ „ „ II. „ 6. „
„ 23. „ „ „ „ I. „ 11. „
„ 24. „ „ „ „ III. „ 46. „
„ praznik vseh svet. „ I. „ 18. „
„ dan vernih duš . . „ I. „ 23. „

Za nedeljo cerkvenega posvečevanja . , iz III. knjige, 58. pogl.
„ praznik najdenja in povišanja sv. križa „ IV. „ 18. „
„ praznik brezmadež. spočet. Marijinega „ IV. „ 12. „
„ vel šmaren ali vel. gospojnico . . . „ III. „ 49. „
„ mali šmaren ali malo gospojnico . . . „ I. „ 10. „
„ praznik Marijinega oznanjenja . . . „ III. „ 4. „
„ svečnico . . . . . III. „ 41. „
„ praznik obiskovanja Marijinega . . . „ I. „ 8 „
„ nedeljo angeljev varihov . . . . . „ III. „ 14. „
„ praznik sv. Jožefa , I. „ 14. „
„ „ sv. Jan. Krst. „ I. „ 19. „
„ „ „ Štefana . „ III. „ 38. „
„ „ „ Petra in P. „ III. „ 52. „
„ „ „ Franč. As. „ III. „ 43. „
„ „ „ Antona P. „ III. „ 3. „
„ „ „ Terezije „ III. „ 33. „
„ „ „ Uršule . „ III. „ 53. „

UNIVERZITETNA BIBLIOTEKA * LJUBLJANA *

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA
00000514690